

BUDAPESTI NAPLÓ

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
József-körút 18.

Főszerkesztő: **VÉSI JÓZSEF**
Felelős szerkesztő: **BRAUN SÁNDOR** * A SZERKESZTŐSÉG.

Égész évre 28 k., (14), 1/2 évre 14 k., (7), 1/4 évre 7 k., (3.50), egy hónapra 2 k. 40 fillér, (1.20 fillér).
Egyes szám Budapesten 8, vidéken 10 fillér.

Nincs pártválság.

Budapest, január 23.

(v.) Mai értekezlete után az egész szabadelvű párt lelkes eljenzéssel üdvözölte a tanácskozás eredményét, mely egy örökké emlékezetes vótumban nem csupán a katonai javaslatok változatlan elfogadását, hanem a pártegység végső teherpróbájának diadalmas sikerét is foglalja magában. Mozgalmas lefolyású volt az értekezlet; de az eszmecsere mindvégig a politikai barátok közt magától érthető kölcsönös bizalomnak s az egymás lojalis megértésének jegyében mozgott. Az következett be, amit mi az első perctől fogva reméltünk, hogy gróf Apponyi Albertnek és volt pártfeleinek aggodalmait és óhajait a javaslatok sorsának s a pártegységnek csorbája nélkül intéződték el. Az elismerés emez örvendétes eredményért legelső sorban gróf Apponyi Albertet és a volt nemzeti párt tagjait illeti meg; az ő mértékutadása, az ő hazafiai lelkiismeretük s az ő politikai tapintatuk megtalálta a helyes módját annak, hogy megadhatták a saját multjuknak mindazt, amivel neki tartóztak, a nélkül, hogy meg kellett volna vonniok a haza jövőjétől azt, ami négy év óta elfoglalt pártállásukból szinte természetesen következniük kellett volna.

Helyesen emelte ki ma Szentiványi Árpád, aki az értekezleten e csoport szószólójaként szerepelt, hogy rájuk nézve két szempont lehetett csak a döntő. Az egyik az, hogy a mostani javaslatok közjogi szempontból kifogástalanok, holott az 1899-iki véderőjavaslatról épp ma maga báró Fejérváry Géza is beismerte, hogy a magyar alkotmány egyik sarkalatos tételébe ütközött. S ez a miniszteri kijelentés, mely őszinte tárgyasságával szinte történelmi magaslatra emelkedett,

együttal lovagias elégtételnyújtás volt báró Fejérváry Géza akkori ellenfeleinek s jelenlegi pártbíveinek. A másik momentum pedig, amelyre Szentiványi Árpád a közmegegyezést keltő konkluzió levonása előtt hivatkozott, az a bizalmi kapcsolat, amely a volt nemzeti pártot a mostani kormányhoz fűzi. Valóban e két mozzanaton fordult meg minden. Ezeket tarthatták Szentiványiek szemük előtt, midőn a véderőre vonatkozó óhajataikat úgy foglalták csoportba, hogy a többség szétrobbanásának nem kellett bekövetkeznie. Helyesen számoltak ők az adott helyzet minden részletével, mely a haza érdekében azt követeli, hogy ne jusson Magyarország is Ausztria sorsára s hogy közéletünk konszolidáltságával váltsuk át éltető és biztató valósággá a kiegyezés vívmányait, melyek a magyar nemzet anyagi jólétének fokozását ezuttal nemcsak Ausztriával, hanem a külfölddel szemben is lehetővé teszik. Nyilvánvaló, hogy ezek a hazafias tekintetek bírták rá e csoportot óhajatait megrostálására s arra a koncilians magatartásra, mely a szabadelvű párt belső békejét immár végleg kitépitette.

Az óhajatok ama listája, mely Szentiványi tolmácsolásában került a pártértekezlet elé, a volt nemzeti párt hazafias elkötelezettségének csakugyan legszebb dokumentuma. E listából már hiányzik két pont azok közül, amelyeket egy bécsi lap Apponyi kívánalmait mutatott be. Jelesül a hadilétszám törvényben való megállapítása és a hadkiegészítő-kerületek nemzeti szempontból való átgyúsítása. Amannak elejtésével fontos katonai szempontoknak, emennek feláldozásával pedig ama legfőbb haduri jogoknak deferált a volt nemzeti párt, melyeket maga a magyar alkotmány céltudatosan ruházott át ő felségére. E két óhaját kikapcsolása oly elisme-

résreméltó politikai mérsékletéről tesz tanúságot, amelynek becsét a közéletünk egyensúlyára méltán feltékeny közvélemény bizonyára hálásan fogja értékelni. Ami az egyéb kívánásokból még fennmaradt, arra nézve már könnyebb volt az egyértelmű megállapodás. Hiszen az óhajatok listájában két olyan pont is szerepel, amelyet nagyjában már ma is res judicata-nak lehet tekinteni. Ezeknek egyike a közös hadsereg zászlóinak és hadjelvényeinek a kérdése, amelyre nézve a kormányelnök már tíz hónappal ezelőtt azt a nevezetes dolgot közölte a parlamenttel, hogy maga ő felsége is keresi és óhajja a reformot oly szellemben, mely a magyar államiság önállóságának s hazánk közjogának megfelelő. A másik pont pedig a magyar tiszteknek magyar csapatokba való beosztása, amihez Magyarországnak nem csupán egy 1889. augusztus 6-ikán kelt királyi rendelet értelmében van jussa, hanem aminek végrehajtására maga a pénzügyi bizottság is utasítottatni kívánja a kormányt a mostani javaslatokkal kapcsolatban. Hogy továbbá a póttartalék kontingentálása, mely az óhajatok jegyzékében szintén szerepel, a kormány részéről nem találok elvi visszautasítással, azt báró Fejérváry Géza már a véderő-bizottság tárgyalásainak során jelentette ki. A jegyzék egyéb tartalma már csak a bekelezés törvényes megállapítását, a katonai büntető-igazságszolgáltatás mielőbbi reformját, a magyar állampolgári kötelekben élő katonafisztektől a magyar nyelv ismeretét és katonai ügyekben a legfőbb döntés jogának a honvédelmi miniszterre való ruházását követeli. Ezekre nézve kért és kapott lojalis ígéretet az óhajatok jegyzékének benyújtója. A kormány, mely méltányolja egyfelől e csoport áldozatkészségét s másfelől az iránta

A hol a pénz nem isten

— REGÉNY —

Irta: JÓKAI MÓR

(35)

Egygyel több sejtelmem volt e rejtélyes családról.

En azonban feladtam a tornaversenyt, átengedtem a vitatott helyet Ruffónak. Mit keresek én itten?

Szétnéztem, hogy hová huzzam meg magamat?

Eddig a Ruffo ült egy cukorkévé az induléánnyal. De amióta az onnan felugrott velem ellenkezni, elfoglalta az üresen maradt helyét az Ábel.

Hozzáillő pár volt. Kiki megtalálta a magát.

En megtudtam, amit különben könnyű lett volna a magam eszétől is kitalálnom, hogy én itt egy fölösleges figura vagyok. Mindenkié van itt párja.

Mi az én hivatásom?

Ébren maradni éjszaka, hogy a kunyhóban alvókat incselkedő vadállatok ne háborítsák, hogy a szunyogüző pásztortűz ki ne aludjék, hogy álmok ne kísértessenek. Mire valók voltak nekem az álmok?

Egyik álmom az volt, amit ébren is folytattam, hogy ez a Ruffo szereti az induléánnyal, akivel annyi együttfogalkozás köti össze, aki súlyos nagy bajában neki köszönheti csodaszzerű megszabadulását. S ez a leány arc-

ban, alakban oly szép. És ők évek óta együtt laknak ott a karámban. A leány a kunyhóban, a fiu az istállóban. Hallgatják egymás álomesztét, ébredését. Munkáikban résztvesznek, bajaikban segítenek, talán tréfálkoznak is.

S ez a nő eszményképe az asszonygyá teremtett emberi lénynek.

Ha ő az Azma, akit az ősapa Ábelnek jegyzett el, itt van a Kain, aki azt magának követelje: az utban álló Ábelt egy buzogányesapás megsemmisíti. Így történt az az ősidőkben is, az emberi faj kezdetén.

Miért ne lehetne másodszor is ekképp.

Ábel eltűnik.

De itt marad Ovaén.

De ki lesz annak a párja?

Hát ki lenne más, mint Sátán?

No és nincs ilyen Sátán?

Dehogyan nincs. Hát én ki vagyok?

Milyen dicső világ volna most ezen a plánotán, ha az emberi fajzat egyik felének az ősapja a Sátán volna! — Talán ugy is van.

Legalább odakinn a nagy világban.

Miért ne lehetne így itt, e kis világban?

Nagy meglepetés várt rám.

Másnap reggel, mikor a kókuszdíó-leszedés napja ránk virradt, a Ruffo a Capitano elé járult ünnepélyes arccal s az egész család előtt kinyilatkozta, hogy ő megkéri az Azma kezét az Ábel számára s felhívja a család fő és parancsnok és annak a neje személyét, hogy az egymáshoz illő pár, az Azma és az Ábel házasságát szentesítsék.

Ha már az első szakramentumban részesíthették őket, a szent kereszttségben, vezessék be őket a matimóniumba is.

Mindenkit meglepett ez a felhívás.

Ez egy becsületos ember szava volt.

Igy beszél egy férfi!

Meg kellett hajolnom a Ruffo jelleme előtt.

A Capitano és a Donna beleegyezésüket adták hozzá. Az Azma és az Ábel kezétfogva jöttek elénk. Az eljegyzés megtörtént.

S befejezésül a Ruffo odajött hozzám s így szólt: „Mi ketten pedig csónakon bejárjuk a sziget morotvát az alatt, hogy kikutassuk, hol vannak a fészkei az áltó férgeknek.“

(Folytatása következik.)

A gyávák.

— A Budapesti Napló eredeti tárcája. —

Irta: Goda Géza.

Tizenegy órákor már eljött a házigazdám a lémpást, jó éjszakát kívánt s a fal felé fordult. A szobában sötétség volt és csönd. Csak a kályha tüze világított s keskeny sávot vetett a falra s a mennyezetre. A falóra ketyegése hallatszott. Bár egész nap utaztam s uton voltam, nem tudtam aludni s nyitott szemmel feküdtem az ágyon. A falu éjjeli csöndjében olykor egy-egy hang hatolt el hozzám a messzeségből. Valahol a távolban kutyaugatás hallatszott, aztán valami tompa bögés s rögtön utána harmonika hangja. Ezek a hangok csak egy-egy másodpercre törtek meg a csöndet, mint mikor egy nagy hálósobában valaki álmában nyög vagy sóhajt. Utána

téplált s épp ma — ily nehéz viszonyok közt — fényesen kimutatott politikai bizalmat, jó lélekkel ígérhette meg, hogy e kívánások valóra váltására nyomtatékosan fog törekedni s részint a jövő évi újoncjutalék kérésékor, részint a véderőlérvény revíziója alkalmával remél e törekvéseinek sikeréről beszámolhatni.

Közmelegnyugvás fogadta Szentiványi előterjesztéseit s a békezeretű lojalitásnak ama hangját, melylyel amazokat okadoolta. S ugyanolyan érzellemmel fogadta az értekezlet azt az előzékenységet is, melylyel báró Fejérváry a kívánalmakat honoralta. Így lett a béke ünnepevé ez a mai értekezlet, amelynek a prédára leső ellenzéki káröröm olyan veszes horoszkópot állított. Ugy érezzük e jelentős órában, hogy a szabadelvűpárt különböző elemeinek ma teljesebben be igazán az egybeolvadása. Egységes csatarendben vonul fel immár a szabadelvűpárt a harcveronalba, ahol a nemzet jövője iránt való aldozatkészséggel, hazafias önmegtagadással s vállvetett bajtársi egyetértéssel fogja a helyét megállni.

BELFÖLD

A kivándorlási javaslatok a főrendihásban.
A főrendiház közjogi és törvénykezési bizottsága ma délelőtt ülést tartott, amelyen Széll Kálmán miniszterelnökön kívül jelen voltak: gróf Szapáry Gyula, Szabó Miklós, a Kuria elnöke, gróf Kegelevich István, báró Majthényi László, Forinyák Gyula, Márkus József kölpolgármester, Gaál Jenő, gróf Vágvázó Ferenc. A bizottság Gaál József előadó javaslatát s Széll Kálmán miniszterelnök többszöri felvilágosító nyilatkozatai alapján elfogadásra ajánlja a be- és kivándorlásról, a határrendőrség felállításáról, az új csendőrkörületek szervezéséről, valamint az utlevélügyről szóló törvényjavaslatokat. Az utóbbi tárgyalásán napirendre került a fővárosi közgyűlésének felirata, mely a képviselőház határozata ellenében a Horvátországban kiadandó utleveleket a horvát nyelven kívül magyarul kéri kiállítani. Széll Kálmán miniszterelnök e felirattal szemben utalt már a képviselőházban kifejtett álláspontjára, mely a törvény szellemén épült fel. Az 1863: XXX. törvényeik ugyan kimondja, hogy az utlevélügy közös ugyan a törvényhozás szempontjából, de a végrehajtás erre vonatkozólag Horvát- és Dalmátországnak tartatik fenn. A magyar állam egyisége a törvény által annál kevésbé szenvedhet csorbát, mert a magyar állam címere, valamint a magyar állampolgári minőség kifejezése rajta lesz a horvát utleveleken is. A bizottság egyhangúan elfogadta a

megint esőnd lett s a falóra ketyegése újból érvényre jutott a csöndes szobában.

Igy tartott ez talán egy félóraig, amikor arra riadtam föl, hogy szobám ajtaját kinyitották s házigazdám felesége lépett be rajta.

— Alszol? — kérdezte suttogó hangon, miközben férje ágyához lépett.

Házigazdám nem felelt, de ébren kellett lennie, mert már nem hallatszott egyhangú lélekzése.

— Alszol? — hallatszott újból az asszony hangja.

Most a férfi indulatosan rántott egyet takaróján s vastag, érdes hangon kérdezte:

— No?

— Nem hallok? — sugta az asszony.

— Mit?

— Azt hiszem, hogy valaki jár a boltban.

— A boltban? Mi jut eszedbe?

— De igen. Már tíz perc óta hallok. Bizonyos vagyok benne.

Házigazdám hirtelen felült az ágyon s figyelt. Csakugyan úgy volt, hogy a szoba mellett levő kis boltban zörgés hallatszott. Lépések zaja s olyanféle zaj, mint mikor valaki kis fiókokat nyitogat, csomagokat bont föl s kulcsokat zörget.

Házigazdám gyertyát gyújtott. Aera halovány volt s amint a gyujtót a gyertyatartóra tette, láttam, hogy keze remeg. Nagy vörös keze volt. Az asszony ott állt az ágy előtt, lehajította a fejét s úgy figyelt.

— Hallok? — kérdezte rémülten.

— Nevetséges, — mondta most suttogva a férfi. — Én nem hallok semmit.

— De igen...

— Nem. Éppen semmit sem hallok.

Visszafeküdt az ágyra s megfogta a felesége kezét.

— Azt hiszem, fiam, — mondta nagyon lágy hangon — hogy te képzelsz. A boltba senki sem mehet be. Jól bezártam az ajtót s aztán nem élek senkitől.

miniszterelnök álláspontját s a felirat fölött napirendreterést javasol.

Hajssa. A sajtó egy része napok óta valóságos hajszát lölyt egy derék hírlapírójárunk ellen, aki lelkes magyar ember léteire a külföldet évtizedek óta hazafias szellemben informálja a magyar közélet mozaikjait és a magyar nemzet kulturális törekvései felől. Singer Zsigmondról, *Neue Freie Presse* budapesti levelezőjéről van szó, akinek némely lapjárunk nem tudja megbocsátani, hogy nyilvánosságra hozta gróf Apponyi Albertnek a katonai javaslatokra vonatkozó kívánalmait. Értjük, hogy sokan indírcréciók láttak e közlésben s hogy ezeket a *Neue Freie Presse* tudósítása kinosan érintette. Csak azt az egyet nem értjük, hogy mi jögon fordul méltatlankodásuk éle ama hírlapíró ellen, aki hívatásbeli kötelességét teljesítette, mikor a neki közlés végett átadott információit a nyilvánosság elé vitte. Singer Zsigmondot ugy a szabadelvűpárt tagjai, mint a fővárosi sajtó munkásai tetőtől-talpig gentleman embernek ismerik. Akiről senkinek nincs joga feltélni, hogy nem a legkifogástalanabb módon jutott a szóbanforgó információhoz. Akik tehát felháborodnak a közlésben s azt indírcrécióknak minősítik, ne a jóhiszeműen eljáró újságírókat sujtásak haragjuktal, hanem azt az ismeretlen, aki a pontozatokat neki átadta.

Győrffy Gyula összeférhetetlenségi ügye. A képviselőház állandó összeférhetlenségi bizottsága ma délelőtt 10 órakor gróf Andrássy Tivadar elnökelete alatt folytatta Győrffy Gyula képviselőnek az Engel-féle fonógépekből kifolyó összeférhetlenségi ügyét. Az ülés azt ártok mellett kezdődött, majd a nyílt ülésen Heintz Hugó előadó felolvasta az ez ügyben tartott ülés jegyzőkönyvét s azt a bizottság hitelesítette. A folytatásos tárgyalás során Csöke Ferenc miniszteri tanácsost hallgatták ki. Csöke volt a vezetője annak a tegyelmi vizsgálatnak, amelyet Sztérynyi maga ellen kért s amelyet a kereskedelmi miniszter Sztérynyi ellen ei is rendelt. Csöke Ferenchez több kérdést intézett a bizottság, amelyekre a tanu meg is adta a feleletet, de hangsúlyozta, hogy neki közvetlen tudomása a dogról nincsen, csak közvetve azokból az iratokból, amelyek a Sztérynyi ellen folytatott vizsgálat anyagát foglalják magukban. A feltett kérdésekre feleletül az iratokhoz mellékelik a tegyelmi vizsgálatnak erre vonatkozó iratát. Csöke Ferenc meghíttelése után a tárgyalás zárt ülésben tovább folyt. A zárt ülésben elhatározta a bizottság Nagy Ferenc volt államtitkár, Hegyesfalvi osztálytanácsos, Jancsó Benedek és Benedek Elek írók meghíttelését tanuk gyanánt.

A részletfizesetli törvényjavaslat és az irodalom. Számos előkelő magyar író nevében *Mikszáth*

— A zörgést én is hallottam. Valaki jár ott, — mondtam csöndesen s nem tudtam megérteni, hogy ez az ember miért nem hallotta. Nagy, egészséges ember volt. Kitűnő szervekkel s kétségtelenül kitűnő hallással is.

— Te is hallucinálsz — mondta egy kissé idegesen. — Jobb volna, ha aludnál s nem avatkoznál a dologba.

— De bocsáss meg. Vannak dolgok...

— Nincsenek, — mondta nevetve, de mégis gyűlölettel. — Pompásan aludtam s most fölverték egy ilyen ostobasággal.

— Nem, nem, — loylytatta az asszony. — Én esküszöm neked, hogy a boltban jár valaki.

A férfi most újból fölült s hallgatózott. Láttam az arcán, hogy ő is hallotta a zörgést, hogy meg van győződve róla, hogy igazunk van, s hogy fél.

— Ha azt gondoljátok — mondta lassan — ha azt gondoljátok, hogy a boltban csakugyan van valaki, ez esetben természetesen ki fogok menni s megnézem a dologot.

Fölkelt az ágyból s a harisnyáját kezdte felhuzni. Nagyon lassan öltözött s egyre babrált a különböző ruhadarabokkal. Mikor már a cipőjét is felhuzta, visszaült az ágy szélére, szivart vett elő s meggyújtotta.

— Nevetséges — mondta aztán. — Nevetséges. Elvben fölsőlegesen tartom az egész dologot, mert nem hallok, hogy valaki csakugyan künn járna, de némelyek azt hiszik, hogy az ember nem bir annyi férfias bátorsággal, hogy megvédje házánapét s ezért ki fogok menni, bár ismételtem, hogy a zörgést egyáltalában nem hallottam. Egyáltalán nem.

Ereztem, hogy rám célzott s hogy gyáva.

— Bocsáss meg — mondtam — de én is hallottam a zörgést s legalább megnyugtató a feleségedet.

— Pardon! — mondta. — Pardon! A feleségem megnyugtatósára mindent el fogok követni. Azt az embert ki fogom dobni, ki fogom pofozni

Kálmán és Hercegy Ferenc ma délután Pósz Sándor igazságügyminiszter emlékiratot nyújtottak át aziránt, hogy az irodalmi és szépművészeti termékek az alkotandó részletfizesetli törvény hatálya alá kivételssenek. Mindketten behatóan ismertették azokat az okokat, amelyek e törvénynek az említett termékekre való kiterjesztését valóságos csapásnak tüntetik fel és sikerült is nekik a minisztert aggodalmuk alaposágáról meggyőzni. Pósz Sándor igazságügyminiszter válaszában megígérté, hogy az ügyet megfontoltság tárgyává fogja tenni és biztosította a nála megjelenteket, hogy mindenképpen arra fog törekedni, hogy az irodalmi termékeket minden kártól megóvja.

A pénzügyi tárcá. A képviselőház pénzügyi bizottsága ma délután 5 órakor Falk Miksa elnökelete alatt tárgyalás alá vette a pénzügyi tárcá 1903. évi költségvetését. A kormány részéről jelen voltak Lukács László pénzügyminiszter, Grävenstein és Toepke államtitkárok.

Neményi Ambrus előadó a költségvetéssel kapcsolatosan kérdést intéz a pénzügyminiszterhez, miyen stádiumban van a *tisztviselői fizetéselről* szóló törvényjavaslat. Kéri továbbá, mikor lesz a miniszter abban a helyzetben hogy előterjesztesse az állami beruházásokról szóló törvényavaslatot, amely égeiben sürgős már amálfogya is, mert a munkanélküliség száma Budapesten napról-napra szaporodik. Kíváncsnak látja hogy a kormány az 1867: XV. t.-c.-kel elváltat közös adóssági hozzájárulás tárgyában nyilatkozzék, különös tekintettel a Bécsben tervezett konverzióra. Bemutatja a miniszter jelentését a felolty évben kiadott új dohányszerelési engedélyekről, mely kimutatás szerint 1902-ben összesen 3981 holdnyi terület szaporítás és engedélyt kelt kiadva, ebből pedig öt holdon aul engedélyekre esik 2540 hold, az engedélyek nagyobb része tehát a bizottság intencióinak megfelelően kistermelőknek lett kiadva. Az állami vasgyárra átérve konstátja ezeknek az izemeknek ezidőszent kedvezőtlen pénzügyi eredményét, amelyből azt a következtetést vonja le, hogy nem volna okadothat, ha az állam ezeket a vállalatokra új beruházásokat tenne, ellenben kívánja, hogy az állami művek viszonya a magyar magánpartoz rendeztesseék. Ajánlja a költségvetés elfogadását.

Pap Géza kéri a kistermelők érdekében a dohányszerelési terület nagyobbitását. Kéri továbbá a minisztert, hogy a telepítési törvényavaslat többször ígért benyújtását tegye lehetővé azáltal, hogy a telepítési törvényavaslatba beallított telepítési alap a földmívelési kormány rendelkezésére bocsátassék. Intézkedést kér arra nézve, hogy a külföldön lakó birócsok progresszív adózási alá vonassanak és hogy a miniszteri biztos által haszon oda, hogy a földmívelészet lépjön be a postakárpékpenzárak kitélékébe.

Barta Ödön szerint a pénzügyi igazgatást egyszerűsíteni kellene; a miniszteriumban tuisok osztály van, vidéken kevés a személyzet; az új kiegyezésben hogy állunk a készfizesetek feletteléve? A tisztviselői fizetésrendezési javaslatot sürgeti, mert a tisztviselői a parlament ellen zöglödnék. Ugy látja, hogy ezt a kérdést összekötötték a civillista kérdésével, ami nem használ a dinasztikus érzésnek. A fizetésrendeés alkalmával mily gondoskodás tor történni az iskolákt

s evvel vége. A dolog az én részemről be lesz fejezve. Az én részemről...

— Ha kívánod — mondtam vontatottan — én is kimegyek veled. Talán ha én tartanám addig a gyertyát, amíg te végzel vele? Ha akarod...

— Nem szükséges. Köszönöm. Magam is elintézhetem...

Még egyre ült az ágyon s szivarzott. Ijedtséget avval akarta palástolni, hogy a feleségét vizsgáltatta.

— Te félsz? — kérdezte. — Félsz? Édes kis madaram. No ne félj, no. Semmi baj sem lesz. Először is nem hallok, hogy valaki járna odakünn, de ha hallanám is, nem tartom veszélyesnek a helyzetet. Eppen nem...

Az asszony csöndesen fogja az ura kezét s így szól:

— Olyan sok esetet olvas az ember az újságokban. Tegnap is olvastam egy ilyen esetet. Kiraboltak egy boltot. Mindent elvittek s a tetteseket még nem találták meg.

A férfi dühösen ütött a térdére:

— Tessék! Látod, mindig mondom, hogy az újság megbontja az emberek elméjét. Igen érdekes esete ez az újság hatásának. A magam részéről teljesen megvetem ezt az újság-irodalmat; Ahelyett, hogy komoly eseményekről értesítenék bennünket, vidékieket, betörésekről és erköcseltesenégekről írnak. Aztán mindig azt hazudják, hogy a tetteseket még nem fogták el. Jegyezték meg mindketten, hogy a tetteseket mindig elfogják. Nincsen olyan bün még a leg-sötétebb éjszakában sem, amely napvilágra ne jutna. Ezt jegyezték meg magatoknak:

Hangosan beszélt most, szinte kiabált s az ajtó felé nézett.

— A tettest elfogják. Bebörtönzik. Söt...

Minden tettest ezental föl fognak akasztani. En mondom. Ertes meg, akire tartozik.

Az az ember aki a boltban járt, nem hallotta meg, mert e pillanatban újból hallatszott a gyá-

fenntartó felekezettel, hogy ők is felemelhesék tanítóik fizetését?

Felkéri a minisztert, hogy a felkészülés alkalmával, mikor az állami tanítók helyzetét javítani fogják, foglalozzék egyúttal a felekezeti iskolákban alkalmazott okleveles tanítóknak helyzetével is, kik fontos hazafias és kulturális missziót teljesítenek. Ezeket az érdemes férfiakat, kik állami ösztök és magyar nemzeti feladatokat teljesítenek, nem szabad tovább is a nyomornak kitenni. akkor amikor valamennyi tanítónak és tisztviselőnek sorsát javítjuk. Ez nemcsak igazságtalanság volna, hanem oly fontos állami érdekek megsértését jelentené, melyet hazafias magyar kormány figyelmen kívül nem hagyhat.

A tárgyalást azután a szabadelvűpárti értekezletére való tekintettel fél 7 órakor félbeszakították és annak folytatását a kedden délután tartandó ülésre halasztották.

A kongresszus. A magyar katolikus papság kongresszusának rendezésére kiküldött országos bizottság az országos kongresszus-iroda munkálatai alapján befejezte a kisebb egyházi javadalmak és ezek jövőbelmeinek összeírását és megállapítását. Két évnél tovább tartott ez a munka, amelyet a vallás- és közoktatási miniszter megbízása folytán dr. Timon Akos egyetemi tanár, miniszteri tanácsos vezetett. Minden javadalomról három példányban állították ki az összeírási ívet, a jövőbelmeiket a legminőségűsabb pontossággal részletezve. Az összeírási ívek közül egy az országos kongresszus-irodában, egy az illetékes megyés főpápknél, egy pedig az érdektelt javadalmak birtokában van. A kisebb egyházi javadalmak száma hatodélezer. Most az iroda a nagyobb egyházi javadalmak összeírását kezdi meg.

A szerb zárdafőnökök panasza. Az összes magyarországi szerb kolostori zárdafőnökök mint küldöncök jelentek meg a fővárosban Vidácsky György hovilyi zárdafőnök vezetése alatt, hogy tiltakozzanak a legutóbbi szerb kongresszus határozata ellen, amely a szerb zárdakezelést tőlük el akarja vonni. A küldöttség ma Tallian Béla képviselőházi alelnöknél, a szerb kongresszus volt királyi biztosánál tisztelettel, holnapra pedig Széll Kálmán miniszterelnöknél jelentkezett kihallgatásra.

A katonai javaslatok.

— A szabadelvűpárti értekezlete. —

Budapest, január 23.

Az országgyűlési szabadelvű pártkör ma este hét órakor tartotta meg értekezletét a képviselőházban holnap napirendre kerülő katonai javaslatok tárgyalása végett. Az értekezletre a párttagok csaknem teljes számban jelentek meg és a klub nagy tanácskozó-termének szokatlanul élénk, mozgalmas volt a képe. A kormány tagjai közül mind eljöttek azok, akik Budapesten vannak és a korifeusok egytől-egyig ott voltak.

nus zörgés s az asszony rémülten kapaszkodott az ura nyakába. A férfi most elhallgatott. Főállt, kinyújtózott s kifeszítette erős, széles vállát. Olyan karjai voltak, mint egy mészároslegénynek.

— Most hallottam, — mondta figyelve. — A dolog komoly. Ki kellene mennem.

Főlvette a kabátját, s a szivarját félretette. — Hol a kalapom?

Keresni kezdte a kalapját, amely a fogason lógott.

— A fogason, — mondtam.

— Ugy? — mondta. — A fogason. Nem volnál szives észrevenni azt is, hogy annak az embernek odakünn hatlövétű revolver van a kezében? Angol gyártmány. Az a véleményem, hogy ezt is észrevehetted volna, miután minden kalapot meglátsz egy gyertya világításánál.

— Kerested s én segíteni akartam — mondtam győző hangon.

— Köszönöm. Igazán, nagyon figyelmes vagy s kitűnő szemed van. De azért nem szükséges, hogy a dolgaimba avatkozzál. En tudom, hogy tisztelnem kell a vendégjogot, de mikor revolverdolgokról van szó, akkor több férfiaságra van szükség, mint jó szemre.

— Revolver? — kérdezte az asszony szívszorogva.

— Az — felelte a férfi. — Bizony kedvesem, néha, sőt legtöbbször fegyveresen szoktak megjelenni az ilyen emberek. Talán csak nem gondoltad, hogy pusztá kézzel jönnek s hogy van annyi lovagiaság bennük, hogy egyetlen fegyverekkel harcolnak? Oh, ezt nem szokták meg ezek az urak. Ennyi uri tőpő nincs bennük. Azt mondhatnám, hogy éppen olyan gyávák, mint azok, akik nem is mozdulnak, ha egy urnó védelméről van szó. A gyávaság nem csak abban van, hogy például nem merünk kiállni az angol gyártmányú, hatlövétű revolver elé, hanem abban is, hogy hatlövétű fegyverrel jóvóink, mikor tudjuk, hogy a háziurnak háza védelmére nincs egrebe, csak a két keze.

Báró Podmaniczky Frigyes pártelnök pontban hét órakor megnyitotta az értekezletet. Mikor Széll Kálmán miniszterelnök és báró Fejérváry Géza honvédelmi miniszter elfoglalták helyüket az elnöki emelvényen, hosszas, zúgó éljenzés köszöntötte őket.

Münich Aurél előadó kéri az értekezletet, hogy a két javaslatot egyben adhassa elő általános előadásra. (Helyeslés) Tudja, hogy a javaslatok áldozatot követelnek, de tudja azt is, hogy ha szükséges az áldozatot meghozni, egy nemzet sem árközik el az áldozatok elől, nem zárkóztat el magunk sem. Azon a hiányon, amelynek pótlásáról az unjonejtalék gondoskodik, eddig a kormányzat úgy tudott csak segíteni, hogy leszállította a csapatok létszámát. Tehát ez a rendszeres hiány indokolja a javaslatot. De indokolják ezt a hegyi-ütegek és tarakosztályok felállítására és a további szervezések. Nehogy azonban újabb létszámfelemlést kelljen kérni és pedig közelebből, akkorára emeli a javaslat a jutalékok, hogy ebből a legközelebbi szervezésekre szükséges legénység is kielégül. A szabadságolások kérdése is szükségessé teszi a felemlést, így a régi óhaját szorint több embert szabadságozhatnak a harmadik év szolgálatá alól. A honvédségnél is nagyobb legénységi létszám vált szükségessé. A javaslatok pénzügyi hatása minimális, amint azt a pénzügyi bizottság jelentése is kifejti. Ha a nagyobb létszám rendelkezésre áll, akkor a póttartalékosok behívása elmarad és ez megtakarítás. Az 1902. évi behívni tervezett póttartalékosok ügye elesik, miután 1902-ben nem volt törvény és nem lehetett behívni a póttartalékosokat. Az unjonejtalékokra vonatkozó második javaslatban változás csak annyiban van, amennyiben alkalmazkodik az előző javaslatban megállapított nagyobb unjonejtalékokhoz. Jelzi, hogy a bizottsági tárgyalás során szöbakerült a kétévi szolgálati idő és a miniszter kijelentette, hogy az előleltelések mellett hajlandó erre nézve tárgyalni, de jelzi eleve, hogy ez nagy anyagi áldozatokat igényel. A pénzügyi bizottságnak erre vonatkozó határozati javaslatát elfogadásra ajánlja, valamint a pénzügyi bizottságnak a magyar származású katonatisztek alkalmazására vonatkozó javaslatát. Elfogadásra ajánlja a miniszter betervezett négy jelentését is. Végül jelenti, hogy a két bizottság le-tárgyalta a hozzájuk utalt kérvényeket s mert a javaslatok ellen szólnak, azoknak mellőzését kéri. (Helyeslés.)

Szentiványi Árpád hangsúlyozza, hogy a szőnyegen lévő nagyfontosságú két törvényjavaslat olyan áránny és vérdázatot kíván, hogy minden képviselőnek kötelessége megfontolni azt, hogy szavazatával nem rontja-e meg az állam pénzügyi egyensúlyát és nem ró-e olyan vérdázatot a nemzetre, amelyet elviselni nem képes? Mérlegelni kell, hogy megegyeztetetőknek tartja-e lelkiismeretével azon kívánságok-

— Bocsáss meg — feleltem — de én megmondom őszintén, hogy félek. És ne vedd rossz néven, de nem tartom okos dolognak, hogy kimenj.

Azt hittem, hogy evel a magam pártjára hódítom. De ez az ember most vérszemet kapott.

— Igen? Nem tartod? — kérdezte guoyosan.

— Nem.

— És miért? ha szabad kérdeznem.

— Mert nem az a bátorság, hogy fegyveres emberek elé álljunk pusztá kézzel. Ez inkább vakmerőség. Az embernek elvégre családja van, gyermekei vannak s nem kockáztathatja az életét.

— Oh! — mondta a házigazdám fölényleny — te most bölcsekedel, mikor tettekről volna szó. Azt hiszem, ti pestiek mind ilyenek vagytok.

— Én megmondtam, — szóltam, — tégy, amit akarsz.

A nagy erős ember most leült egy székre. Teljesen föl volt öltözve már s ha akart volna, bátran kimehetett volna. De nem akart bátran.

— Azon tündönd, — mondta egy párpernyi szünet után, — hogy szavaidban van valami igazság. Az ember csakugyan családapa s a boltban nincs valami értékes holmi. Káv, dara, kocsikenőcs. Ezért nem érdemes. Különben is már nem hallom a lármat.

Az asszony most közbeszólt:

— Ha csakugyan azt tartod, hogy revolver van nála, magam is azt hiszem, hogy jobb, ha itt maradsz.

— Nem! édesem. Még azt találnád gondolni, hogy nem teszek meg mindent háznak védelmére és a te biztonságodra. Érted —

— Nem akarom. Most már én kérék, hogy ne menj. A világrét sem. Micsoda örült gondolat volt, hogy ki akartalak küldeni. Ugy-e nem mégy? Mondd, hogy nem. Ugy-e?

— Mit gondolsz? kérdezte a férfi haragosan. Ezt sohasem bocsátanám meg magamnak. Soha, érted. És csak nem gondolod, hogy félek?

Egészen más fölfogásom van arról, hogy mi-

nek megszavazását? Megvallja, hogy aggályai vannak, leginkább abból a szempontból, hogy a nemzet és a hadsereg között még bizonyos ellentétek vannak, s igyekeznünk kell tehát ezen ellentéteket kiegyenlíteni és elsimítani. Azonfelül tudjuk mindannyian, hogy az ellenzék ezen javaslatokat erős vehemenciával fogja támadni. Ha a kormánytól, illetve a honvédelmi miniszteről biztosítékot kap, amelynek folytán őiemelt ível állhat a nemzet színe elé, ő, őszintén elismerve, hogy ezen javaslat nagy vér- és pénzáldozatot kíván, de mivel közelebb hozzuk a hadsereget a nemzet szívéhez, az anyagi áldozat pedig egy bizonyos összegnél nagyobb nem lehet és csak egy évre kéri, akkor nem fél a nemzet itélőszéke elé állni, de nem fél attól sem, hogy az obstrukció, ha az ellenzék élni is akarja vele, nagyobb arányokat öthessen, mert nem fogja védeni az abszolút igazság. Az olyan többség, amely nem tudja indokolni álláspontját, nem nagy támogatására van a kormányának. Ezen indokolással kijelenti hogy ezen két katonai javaslatban alkotmány sérelem nincsen, s a következőkben formulaíza kívánságait, amelyek szólnak, a nemzetnek is megnyugvására szolgálhatnak.

Az első csoportba azok tartoznak, amelyek rövid időn belül megvalósíthatók, tehát a legközelebbi hasonló előterjesztésig, még azon esetben is, ha az előterjesztés, amit különben kívánatosnak nem tart, ismét ideiglenes rendszabály jelleggel bírna, és olyanokra, amelyek leghevesebben a véderőtvény állandós reformjával kapcsolódnak össze. Ezek:

a zászló és jelvény kérdéseinek hadseregünkben és a közös intézményekben közjogunknak megfelelő megoldása, továbbá

hogy a magyar ezredeknek a lehetőségig magyar tisztekkel való ellátására és abból a cőből a magyar honosságu tiszteknek a magyar ezredekbe való visszahelyezésére ő felségének 1868-ban kiadott rendelete végrehajtassék;

hogy a katonai üntelöl-perrendtartás reformja mielőbb létesüljön és életbe lépjen; végül hogy a véderőtvény végrehajtásánál az 1867. XII. t. c. 12-ik §-a értelmében a védkötelezettségi kedvezmények megtiltésénél a honvédelmi miniszter legyen a legfelsőbb fórum.

A második csoportba tartozik az a kívánalom, hogy az anyagi áldozatok határána biztosabb megállapítására a hadsereg békeidőszáma időnkénti törvényhozási útján állapíttassék meg, valamint az is, hogy az 1889. évi fennálló állapotokhoz visszatérve, a közös hadseregnek póttartaléka, természetesen megfelelő számarányban, kontingentáltassék, a többi védkötelesek mind a honvédség körébe tartozanak; végül törvényben mondandó ki, hogy magyar honos — kivéve a horvátországi illetőségűeket — tiszti rangot csakis úgy nyerhessen a közös hadseregben, ha a magyar nyelvet bírja. Ezek hangsúlyozása után kéri a kormányt, ille-

képpen kell viselkednem, ha a boltomban betörök járnak, mint némely embernek.

— Jó, jó, — rimánkodott az asszony. — De még sem szabad kimened. Revolver van nála s igazad volt, ez nem bátorság, ez vakmerőség.

— Vannak emberek, akik rögtön megtalálják a helyes szót — mondta házigazdám, miközben rám nézett. — A helyes szót. Tudniillik, hogy ne lássanak gyávának.

Föl s aljárt a szobában. Föl volt öltözve, kalap volt a fején s úgy tette, mintha sokkal fontosabbnak tartaná, hogy a gyávaság ellen tartson beszédet, mint azt, hogy kidobja azt az embert, aki a boltjába tört be. Hirtelen megállt, rátámaszkodott az ágy vállára s úgy nézett maga elé.

A szobában megint csönd volt, a gyertya lángja nagyot lobbant s a messzeségből valami kocsizörgés hallatszott. Szótlanok voltak mindhárman s most már biztosan tudtuk, hogy a boltban csakugyan járt valaki, hogy a boltot kirabol-ták s hogy a betörő már elvégezte munkáját s távozott.

Hirtelen egészen más álláspontot foglaltunk el a dologban.

Az asszony átölelte az urát s így szólt:

— Dehogy éreztelek. A világrét sem. Inkább vigyék el az egész boltot. Meghalnék, ha valami bajod esnék. A szerelmünkre kérék, hogy ne menj ki. Esküdjél meg szerelmünkre, hogy nem mégy...

A férfi így szólt:

— Neveitséges. A férfinak az a kötelessége, hogy megvédje házanépét és vendégeit. Gyávaság volna, ha nem mennék ki. Ki fogom dobni azt a nyomorultat. Nincs az a férfi, akitől én megijednék. Ereszsz!

Miközben az ajtó felé ment, én így szóltam:

— Azt hiszem, hogy már elment az az ember. Nem vihettél el sokat. Talán legföljebb egy, zsák kuba-kávát.

tőleg a honvédelmi ministert, hogy adja meg a szükséges megnyugtató felvilágosításokat és kijelentéseket. (Helyeslés.) Kijelenti, hogy a javaslatokat elfogadja. (Helyeslés)

Báró Fejérváry Géza honvédelmi miniszter csatlakozik Münnich Aurél kérdéséhez és kéri maga is a javaslatok elfogadását. Csak annyit említi fel még indokolásul, hogy minden államban a hadsereg szervezésénél kénytelenek sok tényezőt tekintetbe venni. Tekintetbe veendő az általános politikai helyzet. Tekintetbe veendő az, hogy mi nem versenyzhetünk nagy és gazdag nemzetekkel és így legalább annyit meg kell tennünk, amennyi védelmünkre feltétlenül szükséges; tekintetbe kell venni a geográfiai helyzetet, amelyben minden európai kérdés érint minket. Mi szövetségeseinktől bizonyos erőmegfeszítéseket várunk, mi is tartozunk ezzel nekik. Tekintetbe kell vennünk az ország anyagi helyzetét, mert többet nem kívánhatunk, mint amennyi a nemzetül telik, annál kevésbé, mert ez a véderőt magát is tönkreteszi. Ez az alap, amit a véderő szervezésénél tekintetbe kell vennünk. 1889-ben már kénytelenek voltunk az újoncjutalékok új kórni, hogy a békéltetésomat fenntartassuk. A hadiállományt nem lehet megállapítani és ezért az a törvényből ki is maradt, de a békéltetésámról gondoskodni kellett valamivel bővebben, mint tényleg szükséges volt. Azóta kisebb formációkat rendszeresítették, ami 30.000 főnyi többletet jelentett; innen ered, hogy az 1899-ben kapott kis többletből valamit fedezhetünk, de hiány maradt fel amit évek óta nem pótolhattak. Most erről is gondoskodni kellett de gondoskodni kellett az újabb szervezésekről is amelyek között nagyfontosságúak a tábori tűzérő és haditengerészet szükségletei is. Mintán ezek a dolgok felette sürgősek, ezért kéri a kormány a felemelést. A felemelésből Magyarországára esik 9362 fő, azonfelül a honvédség számára 3000, összesen tehát 12.362 főnyi a többlet. Tisztaba kellett jönni a költségekkel is, amelyek a felemeléssel járnak. A végleges kihatás 1906-ban 20 millió korona többletet az egész monarchiára. Jelentékeny többlet, ez kétségtelen és az a kérdés: megbirja-e ezt a két állam és nevezetesen hazánk a reá e rész? Konstataálni kívánja, hogy ezt a nemzet megbirja, mert hiszen a póttartalékok úgy is tulagy száma ugyanannyival csökken, amennyit kitesz az újoncjutalékok. Hogy a pénzbeli áldozatot elviselhetjük, azt az állami budget bizonyítja. Azt hiszi, hogy a kormány hazafias kötelességet teljesít, a midőn nyíltan a nemzet elé lép és kéri elhalasztathatlan, bár súlyos, de nem elviselhetetlen tervek elvállalását.

Attér **Szentiványi Árpád** óhajaira, amiknek kifejezéséért a maga részéről csak köszönettel viseltetik Szentiványi iránt, mert az aggályok eloszlásával mindig tisztult a helyzet. Ezt tette lehetővé a kormány ószinte támogatását eddig is minden nagyobb horderejű törvényjavaslat tárgyalása alkalmával. Ez történt 1889-ben a véderőjavaslatnál, amidőn e pártban oszlopos alakok szóáltak fel és kiejelenték aggályait. Tisztázták e kérdéseket akkor is és annak a reménynek ad kifejezést, hogy ez meg fog történni most is.

A maga részéről a zászló és felvények kérdésében elégségesnek tartja hivatkozni **Szell Kálmán** minisztereink és a maga kijelentéseire s mitűn ő jelölésnek is határozott akarata a felvényi közjogi viszonyból kifolyó szabályozása e kérdéseknek, meg van győződve arról, hogy nem sokára a szabályozás meg is lesz, bárha terminust itt nem mondhat, mert sok tényezőtől függ a kérdés megoldása.

Ami a magyar tiszteknek a magyar ezredkebe való beosztását illeti, elismeri, hogy az 1868. augusztus havában kelt legelsőbb kézirattal még nem érvényesült és annak érvényesítését megfelelő formában kitárába helyezi. Kivételnek természetesen mindig lenniök kell, mert pl. a hadügyminiszteriumban, a hadtestparancsnokságoknál sőt az egyes ezredkeben is kell magyar tiszteknek lenniök a magyar levelezés és más szempont okából; valamint hogy vannak sokan, akik családi tekintetből és más okokból önként kéredkednek idegen ezredkebe. De a 63-iki legelsőbb kézirattal értelemben jókozatosan vissza fognak kerülni a magyar tisztek a magyar ezredkebe. Egyszerre nem vihető ez keresztül, hanem csak lassan-lassan. Ennél többet Szentiványi sem kíván. Ami a katonai bűntörvénykönyvet illeti, elismeri, hogy az 80 éves tengeri kigyó. De tekintetbe veendő, hogy eddig 19 javaslat készült s ma már annyira vagyunk, mint még sohasem voltunk és reméli, hogy ez a régi kívánság most már meg fog valósulni, mert olyan előhaladt stádiumban vannak a tárgyalások, amelyben eddig sohasem voltak.

Az 1887. t. c. 12. §-a értelmében a védőkötéltségek alól való felmentések ügyében előterjesztett óhaj, valamint a póttartalékok kontingénciására vonatkozó kívánság, nemkülönbben a többi felmentett óhajok a védőtörvény revíziója alkalmával lesznek megfontolandók

és amennyiben egyik-másik kívánság érvényesíthető, érvényesülni is fog.

Határozott ígéretet ezen második csoportbeli egyes kérdésekre nézve, ugyint az első csoportbeli három kívánságra tette, nem tehet, már csak azért sem, mert ezek a védőtörvény revíziója alkalmából kerülhetnek csak helyesen szóba. Kéri a pártot, hogy legyen addig türelemmel. A maga részéről reméli, hogy az adott felvilágosítással sikerült megnyugtati a párt tagjait. Kéri, hogy egyelőre elégedjenek meg a kijelentésekkel, hiszen a jövő évben ő vagy utódja a legnagyobb készséggel rendelkezésre fog állani és a véderő revíziója alkalmából szabadságában áll mindenkinek, mint mindenkor, ezen és egyéb esetleges kívánságait előadni és ahhoz képest állást foglalni. Senki tehát előrn elhatározási szabadságát nem köti le ezen kívánságokhoz illetőleg. (Helyeslés.) Ha még valakinek volna óhajta, hogy megjegyzi, hogy szivesen szolgál felvilágosítással. Meg van győződve, hogy ez a javaslat egyedül a haza érdekét van hivatva szolgálani és az ország biztonságát és bár, mint elismerte, elég súlyos, de azért nem elviselhetetlen terhet ró az országra, az ország magasabb érdekei szempontjából fogja a pártnak minden tagja nyugodt lélekkel a javaslatot megszavazni, amit az ország érdekében mindenki választói előtt is bátran igazolhat. Nehéz küzdelemnek megyünk eléje, amint az ellenék kijelentéséből tudjuk, reméli, hogy **Szell Kálmán** miniszterelnök, vezérünk avatott és bölcs vezérlete alatt ebből a küzdelemből az ország valódi érdekében győzedelmesen kikerülünk.

Szentiványi Árpád a nyilatkozat után konstataja, hogy e két javaslatban közjogi sérelem nem foglaltatik és ennek folytán már elve visszautasítja a támadást, mely a 89-iki reformból kiinduló mostani álláspontja ellen irányulna. Ez két külön dolog. Kijelenti, hogy — bízva a kormányban és bízva az itt ballott ígéretben: bízva, hogy több költség nem fog az országra hárulni és hogy a kiadások maximumával állunk szemben, a javaslatot elfogadja. (Élénk helyeslés) De kijelenti egyuttal az is, hogy ha az első csoportban ígglalt kívánságai nem teljesednének, az ő elhatározási és cselekvési szabadságát teljes mértékben fenntartja. (Helyeslés.)

Báró Fejérváry Géza honvédelmi miniszter nagy köszönettel fogadja e kijelentéseket és viszont engedelmet kér egy kijelentés megtételére. Nemesak az első csoportban, de a második csoportban hangozottott kívánságokra nézve is elhatározási és cselekvési szabadságát mindenki fenntarthatja. A maga részéről is a legnagyobb készséggel konsztatja, hogy az 1889-iki törvényt a mostanival összehasonlítani nem lehet. (Helyeslés.)

Bolgár Ferenc utal a véderő-bizottságban kifejezett álláspontjára, amelyben hangsúlyozta, hogy a két javaslatot elfogadja. Sokalja a költségeket de mindenesetre a kormány számot vetett az ország teherviseleti képességével, mielőtt javaslataival a törvényhozás elé lépett. A maga részéről kijelenti, hogy a jelenlegi helyzetben annál is inkább megszavazhatóknak tartja a javaslatokat, mert tényleg csak egy évre kéretnek és oly szükségletek fedezésére szolgálhatnak, amelyek már elismertünk, sőt amelyek a delegációban már megokoltattak. Egy év múlva abban a helyzetben leszünk újból, hogy e kérdés ismét előnk kerül és ismét alaposan és meggyőződsünk szerint hozzászólhatunk. Az ok, ami miatt felszólal, három kérdés. Az egyik a tarakültegekre szükséges 5000 póttartalékosra vonatkozik. Vegye konszideráció alá a kormány, hogy ezek, mihielyt az újoncjutalék rendelkezésre áll, a póttartalékba visszahelyeztessenek. A másik kérdés a kétéves katonai szolgálat ügye. Kétségtelen, hogy az nagy teherrel jár, de bizonyos, hogy több vállra jut a teher és így jobban eloszlik. Maga a kormány sem zárkózott el az ezme megbeszélésére elől, aminek bizottsága a pénzügyi bizottság határozati javaslata. Ajánlja továbbá a kormány figyezébe, hogy elvben ráhelyezkedik a kétéves katonai szolgálat álláspontjára. Ez a parlamenti helyzetet mindenesetre lényegesen megkönnyitén. A harmadik kívánsága az, hogy siettessek a véderő-törvény revízióját, hogy a kérdések megoldhatók és a kívánságok teljesíthetők legyenek. Ezeket akarta elsősorban a kormány figyelmébe ajánlani. (Helyeslés.)

Báró Fejérváry honvédelmi miniszter, felelve a három óhajra, kijelenti, hogy a 6000 póttartalékos azért kéri, mert a tarakültegeket szervezni akarják és itt újoncot alkalmazni nem lehet, mert kiképzett emberekre van szükség. Most határozottan nem nyilatkozhatik, mert a póttartalékok elbocsátásával ismét az a helyzet állna be, hogy be nem gyakorolt emberekre kellene az útegekhez állítani. A kérdéstről a vita folyamán bővebben lehet beszélni.

A kétévi szolgálat ügyében két bizottságban jelezte a kormány álláspontját. A kormány nem zár-

kózik el elvileg a kérdéstől, mert megvan ennek is a katonai előnye. De kéri **Bolgár**, hogy a végleges feleletre várjon, amíg a kétévi szolgálatra előterjeszti az előmunkálatokat. Ismétellen jelzi, hogy ez a reform igen nagy áldozatokat fog maga után vonni. A katonai kormányzat egyáltalán nem zárkózik el az ezme elől, csak a szükséges előfeltételekhez köti a reform keresztülvitelét. E feltételek nélkül egy állam már visszavonta a kétéves szolgálatot és visszatért a hároméves szolgálatra. A védőtörvény revízióját maga is feltétlen szükségesnek tartja és óhajta, hogy megtörténjék, de — fájdalom — ez sem mulik kizárólag rajtunk. A kormány erre a véderő érdekében is törekedni fog.

Az értekezlet után általánosságban és részleteiben is egyhangulag elfogadta a javaslatokat és tudomásul vette a jelentéseket is.

Nessi a katonai bíróság előtt.

Budapest, január 23.

Nessi Pál országgyűlési képviselő ma délután 3 órakor, a lett parancs következtében, megjelent a **Ferenc József-laktanyában** 12 egyűvé gyűlt dandár-gyűlés előtt, ahol a szokásos 12 tag helyett mintegy 100 tiszt volt jelen. Az előnkli ezredes, **Fabricius** megnyitva a gyűlést, helyileg kináta meg **Nessit** és felhívta **Rákos** századost, hogy adja elő a vádat.

Rákos erre a becsületügyi választmány véleménye jelentését ismertetve, melyben a tiszt állás méltóságával összeegyeztethetőnek nem tartja, hogy 1. Kolozsvárott **Nessi** a néphimnusz ellen tüntetett, minthogy ezen néphimnusz a gyakorlati szabályok értelmében lett elől eljátszva; 2., hogy részt vett egy olyan tüntetésben, melyet a rendőrség oszlatott fel; 3., hogy gondatlanságot tanusított akkor, midőn lehetővé vált az, hogy a „Nepszava“ ellen indított sajtóperben a határnapot elmulasztotta s ezáltal igazolásra, illetve a per újrafelvételére volt szükség; 4., hogy vétett a tiszt állás méltósága ellen azért is, hogy bár a katonai szabályzat tiltja, a katonai eljárás nyilvánossággrahozatát, mindent nyilvánosságra hozott. Véleménye szerint **Nessi** többszörösen súlyosan vétett a tiszt állás méltósága ellen.

Erre az előnk felhívta **Nessit**, hogy adja elő védelmét.

Elvadásra — ugymond **Nessi Pál** — egyenkint megelélem kihallgatásom alkalmával. Önök tudják azt, hogy mindez azért van, mert én Kolozsvárott a **Gotterhalte** ellen tüntettem. Megindult tehát a hajsza ellenem. Először egy koholt inzulással állottak elő és tanukat állítottak sorompóba. Ezzel szemben hivatkozam tíz kolozsvári újura, de arról még semmi értesítést nem kaptam, hogy ezek kihallgatása megtörtént-e. Azután egy **Grüt** váddal léptek fel ellenem egy szocialista újságban. Ez ellen sajtópört indítottam és külön vizsgálatot is kértem. A vizsgálatat be van fejezve és teljesen igazolt. Azonkívül a cikkben megnevezett is nyilatkozott. A sajtóperbeli eljárás pedig újabb indítványom folytán tovább folyik. Ezután **Barabás Béla** képviselőházi beszédét akarták ellenem fordítani. Kérem erre vonatkozólag **Barabás** kihallgatását. Most pedig azt rójják fel nekem, hogy mindent nyilvánosságra hoztam. Erre csak azt felelem, hogy én a nyilvánosság embere vagyok s hogy nincs okom a nyilvánosságtól félni. Az ellenem folytatott tendenciózus eljárás során arról győződtem meg, hogy a m. kir. honvédséget is átjárta már **Fejérváry** miniszter nagyobb dicsőségére a közös hadsereg hagyományos szelleme...

Elnök: Figyelmeztetem a hadnagy urat, hogy ne beszéljen a hadsereg szelleméről, itt csak az ellene emelt vádakkal szemben kell védekeznie.

Nessi Pál: A szolgálati szabályzat nekem teljes szólásszabadságot biztosít.

Elnök: Tessék csak a tárgynál maradni, a szólásszabadságot megadom, csak a tisztakar szelleméről ne beszéljen.

Nessi Pál: Ugy látom, hogy már a m. kir. honvédségnek sem akarják megtűrni azt, hogy az atilla alatt hazafias sziv dobogjon — és mivel nemesak mint honvéd, de mint magyar ember is megszégyeném azt, ha az osztrák néphimnusz miatt bárkit is lelokozának, azon osztrák néphimnusz miatt, melynek Magyarország semmi jogosultsága nincsen s melyről a gyakorlati szabályzat sem tud, mert az csak néphimnuszról szól, de nem szól az osztrák néphimnuszról, melyhez nekünk semmi közünk, — én ilyen körülmények és viszonyok közt azt a hardbojt, egyéni meggyőződésem szerint, már nem tudván azzal a büszkeséggel viselni, amelylyel azt tizenhat évig viseltem, — ezenek kijelentem, hogy hadnagy rangomról lemondok és ezen indokolt lemondásomat írásban benyújtom.

Ezzel átnyújtotta lemondási kérvényét, melyet azonban az előnk azzal az indoklással, hogy annak

átvétele nem reá, hanem a miniszterre tartozik, nem fogadott el, majd felhívta a tiszteket, hogy nincs-e valami kérdésvalólvaj Nesselől.

Nessi Pál erre kijelentette, hogy nem tekint magát többé hadnagnak és a teletet megtagadja.

Békassy százados kérði, hogy a lapokban a muit ülésre, illetőleg kihallgatásra vonatkozólag megjelent közlemények töle származnak-e, mert az imént azzal állott elő hogy nem lett figyelemzetve a titoktartásra.

Nessi kijelentette, hogy miután nem tekint magát többé tisztnak, a választ megtagadja; ezzel kardját lecsatolta s távozott a teremből.

Erre többen utána kiáltottak:

— Hadnagy ur, jöjjön vissza!

Mire Nessi így válaszolt:

— Nem vagyok többé hadnagy, hanem országgyűlési képviselő.

Nessi már a folyosón volt, midőn mintegy tizenöt tiszt kiszaladt utána és kapacitálták, hogy menjen vissza a kihallgatási terebe, mert különben hadbírótság elé állítják, mint olyan tiszteket, aki az engedelmességet megtagadta. Majd kijött egy százados a folyosóra Nessi után s kijelentette, hogy az elnökölő Fabriczius ezredes parancsára, ha megtagadja az engedelmességet, letartóztatja.

— Tessék, szabadágában áll, — felelte Nessi — de ne feledje el, hogy én már csak országgyűlési képviselő vagyok.

— Addig, míg a lemondása el nincs fogadva, itt csak mint hadnagy szerepelhet.

Nessi ezt tagadta és letartóztatása ellen óvással élt. Erre kijött a teremből egy őrnagy s kijelentette Nessinek, ha nem tér vissza, ugy tekint, mint aki a tisztgyűlés elől csiókölt. Nessi kijelentette, hogy ezt a vádat visszantastija s ismét bement a tárgyalóterembe, de itt Fabriczius ezredes elnöknek ismételt kijelentette, hogy többé magát a honvédség tagjának nem tekint.

Fabriczius elnök: Lemondása még nincs elfogadva, köteles a szolgálati szabályzathoz alkalmazkodni.

Békassy százados kérdését megismételte, mire Nessi kijelentette, hogy tisztán Békassy százados iránti udvariasságból megmondja, hogy igenis tudomásával történt a közlés.

Elnök megismétli kérdését, hogy van-e valakinek kérdzeni valója. Miután senki sem jelentkezett, az elnök kijelentette, hogy most már nincs akadálya annak, hogy távozzék.

Ezzel a kihallgatás véget ért.

Nessi Pál lemondó kérvénye, melyet ma cet után postán küldött el báró Fejérváry honvédelmi miniszterhez, így hangzik:

M. kir. 79. számú honvédegyalodandár nyilatvánrtása.

Dr. Nessi Pál sz. k. v. m. kir. honvédhadnagy.

A honvédelmi m. kir. minisztériumhoz.

Budapest, 1908. évi január hó 23.

Mint hogy meggyőződtem arról, hogy a közös hadsereg hagyományos szelleme már a m. kir. honvédséget is kiközösít s hogy a hazafias érzés és ennek fellobbanása a m. kir. honvédségnél üldözés tárgyát képezi, — a magam iránt tartozó köteleességemnek tekintem, hogy ily viszonyok között egy perig se maradjak tovább ezen testület tagja, amiért is hadnagyi rangomról ezenel lemondok, — és tekintve, hogy törvényes védkötelezettségemnek már eleget tettem, mátil kezdve a honvédség tagjának magamat többé nem tekintem.

Dr. Nessi Pál ügyvéd, országgyűlési képviselő.

Nessi Pál ezzel egyidejűleg a következő táviratot adta fel báró Fejérváry honvédelmi miniszter címére:

Honvédhadnagyl rangomról lemondok, írásbeli lemondás postán. Nessi Pál képviselő.

A polgári perrendtartás.

— A képviselőház igazságügyi bizottságának ülése. —

Budapest, január 23.

A képviselőház igazságügyi bizottsága január 23-án folytatta Hodossy Imre elnöklete alatt a polgári perrendtartás-törvényjavaslat tárgyalását. A napirend előtt az elnök bemutatta a képviselőház határozatát, amelylyel a székesfejérvári kir. járásbírótság részéről a Garbai Sándor által a képviselőház ellen elkövetett nyilvános rágalmazás megfoltására felhatalmazás iránt intézett felterjesztést tárgyalási és jelentéstétel végett a bizottsághoz áttette. A bizottság az ügy előadóává Rabér Endrét választotta meg.

Áttérve a perrendtartás javaslatának tárgyalására, Sivadik Imre a meghatalmazottakról és ügyvédekrol szóló fejezetet kétféle szempontból kívánja akképpen, hogy külön szabályoztassanak az ügyvédekre és külön a többi meghatalmazottra vonatkozó rendelkezések. Hangsúlyozza ezután, hogy az ügyvédi kényszer

kérdése nem osztályérdek, hanem az igazságszolgáltatás követelménye. Szükségesnek tartja, hogy a zugírászkodás ellen szigorú intézkedések tétessenek az életbeléptelési törvényben, mert a javaslat e tekintetben a mai állapottal szemben visszaesést mutat. Aztán felsorolja azokat az ügyeket, amelyek az ügyvédi kényszert nem nélkülözhetik. Kieméli, hogy az igazságügyi kormány az ügyvédi karnak általa tolmácsolni kívánásig elől nem fog ridegen elzárkózni.

Plósz Sándor igazságügyminiszter kifejezi, hogy az ügyvédi kényszert bizonyos támogatást nem tartja olyannak, amely a javaslat alapelveit megdöntené, de bár e szerint nem tekint a 95. §-t döntő jelentőségűnek, mégis az ügyvédi képviselők kérdésében a javaslatnak a 95. §-ban kifejezett álláspontját tartja helyesnek. Áttérve a felhozott észrevételekre, az ügyvédek és meghatalmazottak külön szabályozását nem helyeselné igaz, hogy az ügyvéd perbeli állása és más meghatalmazott perbeli állása között nagy a különbség. A meghatalmazott a telet csak mint meghatalmazott képviseli, az ügyvéd hivatását azonban ugy is lehet feljogni, hogy ő mint ügyvéd segítségére van a félnek és mint ilyen tulajdonképp meghatalmazásra nem is szorulna. Ilyen perbeli állása van a büntetőeljárásban a védőnek, ilyen állása van továbbá általaiban a francia avocat-nak és a római jog is különbséget tett a prokurátor és az advokatus között aki az ügynek segítségére van, cause adest. Nálunk azonban az ügyvéd állásának ez a feloldása nem hatolt be a polgári perbe és szokatlan lenne az, hogy meghatalmazás nélkül járjon el. Az ügyvéd nálunk a polgári perben mindig meghatalmazott. Egyébként is az ügyvédi meghatalmazottra vonatkozó rendelkezéseket a többi meghatalmazottra vonatkozóktól nagyon nehéz lenne elválasztani. A kettő közötti különbséget a javaslat is szem előtt tartja, mert hiszen ezen alapszik az ügyvédi kényszer fogalma. Az ügyvéd különállását, az ügyvédi méltóságot az ügyvédi rendtartás van hivatala megővni, de arra a javaslat is tekintettel van, midőn az ügyvédekre bizonyos irányban pl. a rendfenntartási intézkedésekben külön szabályokat állít meg és általában a javaslat is azon az állásponton van, hogy az ügyvéd nemcsak a félnek, hanem az igazságszolgáltatásnak is segít e.

Ami a váltóperekre illeti, a bírósági hatáskör megállapításánál arra az álláspontra helyezkedtünk, hogy a járásbíróági eljárásban olyan eljárásra van szükségünk, amely ügyvédi képviselők nélkül is jó eljárás legyen, azután kiváogattuk azokat az ügyeket, amelyek erre az eljárásra alkalmasak. Mindenesre legalább is szépségihba lenne tehát, ha a járásbíróági eljárásban ügyvédi kényszer lenne. Arra nagy súlyt helyez, hogy alperesre ügyvédi kényszer a váltóperben sem legyen, a kifogások beadására ma sincs ügyvédi kényszer, holott ma a kifogásnak, mint már többször kifejtette, sokkal nagyobb a jelentősége, mint a javaslat rendszerében. Az alperesre letele hátrányos lenne, ha védekezését, amely különben a védelemre teljesen alkalmas és a telperes elutasítását vonná maga után, azért hagyná figyelmen kívül a bíróság, mert ezt a jó védelmet ő maga és nem ügyvédi képviselőkkel adta elő. Igaz, hogy ez a törvényes eljárással egy van, mert a törvényes eljárással a javaslat szerint is megvan az ügyvédi kényszer, de ott ez célszerűen nem is lehet másképp, mert az egész törvényes eljárással az ügyvédi képviselőre van berendezve. Nagy súlyt helyez továbbá arra is, hogy az apró váltókra, amilyenok pl. a szövetekezeti, biztosítási váltók ne legyen az ügyvédi képviselő kötelező. A dolog különben nem bír nagy gyakorlati jelentőséggel, mert bizonyos hogy a nagyobb váltóperekben ügyvédi kényszer nélkül is majd mindig ügyvédi képviselők lesz. Igaz, hogy megfordítva azt is lehetne mondani, hogy akkor nem indokolt az ügyvédi kényszer mellőzése, de nem szabad figyelmen kívül hagyni azt, hogy ha ismét egy újabb értékhatárt állítottunk fel az ügyvédi képviselők szempontjából, ezzel újabb bonyodalmakat és nehézkességet viszunk az eljárásba. Nem tartja helyesnek azt sem, hogy ha telperes ügyvéd képviseli, akkor ügyvédi képviselő hiányában az alperes sem részesülhet kellő védelemben. Felebbviteli eljárásban való ügyvédi képviselőről később lesz szó, itt csak annyit jegyez meg hogy a javaslat erre nézve a mai állapotot tartja fenn. A kikötési pereket külön felemlíteni felesleges, mert azok értéke mindig meghaladván az ezer koronát, ugyis benne vannak a Szivák részéről felsorolt negyedik csoportban t. i. azokban a perekben, amelyek tárgyalás értéke az ezer koronát meghaladja. Az igaz, hogy ezek a perek az ügyvédi képviselőt költéséget megbírják. Csak hogy az is bizonyos, hogy ezek a nagyobb perek majdnem kivétel nélkül ügyvédi képviselők mellett tolnak és az ügyvédi kényszer behozatala esetében itt ismét újabb értékhatárt kellene megállapítani.

Ami a kereskedelmi meghatalmazottak képviselői jogát illeti, hangsúlyozza a miniszter, hogy azt ő is elenzi, hogy ad hoc kereskedelmi meghatalmazottak, zugírások szerepeljenek és kívánja, hogy a visszaélések lehetőségét ki egyen zárva. De azt hiszi, hogy a javaslatnak az a szövegezése, mely szerint a kereskedelmi meghatalmazottak, tehát nem a kereskedő- és iparossegédnek, ad képviselői jogosultságot, és pedig csak annak a kereskedelmi meghatalmazottnak, asi abban az üzletben állandóan van alkalmazva, kizárja azt, hogy több kereskedő egyenesen a képviselőkésztől fogadjon fel zugírásokat. Egyébként az e tekintetben előforduló visszaéléseket is a zugírásra vonatkozó rendelkezések között lehet alkalmas módon megővni. Hogy a cégvezető rokonsága lehessen a cég perében képviselő, azt a javaslat sem kontemplálja a szakasz első bekezdésének és első pontjának a rendelkezésével; de ha a cégvezetőre kivétel tessünk, akkor meg kellene azt tennünk a törvényes képviselőre is, már pedig annak alig lehetne elhagyható indoka, hogy pl. a földműves ember nyomóltának az ügyében ne küldhesse

el maga helyett jogász fiát a tárgyalásra. Azt a törvényben kimondani, hogy például csak olyan egyén lehessen a meghatalmazott, aki nyereségvágyból elkövetett bűncselekmény miatt nem volt elítélve, alig lehetne; ennek a vizsgálata sok bonyodalommal jár. A husz éves életkorra nézve megjegyzni, hogy a meghatalmazottként való eljárásra csak az előadóképesség, a posztulációra való képesség szükséges és bizonyára nincs renden az, hogy a mai eljárás szerint egy 15 éves asszony képviselheti a férjét a bíróság előtt, de a 20 éves jogászú az anyját nem.

Simonyi-Smadam Sándor szabálynak az ügyvédi képviselők teletit, amely alól szükség szerint kivételeket lehetne tenni az ügyvédi kényszer mellőzésévé. Így általában a sommas perekben lehet mellőzni az ügyvédi kényszert. Itt azonban ismét kivételt tenni az ügyvédi kényszer érdekében a váltóperekre nézve, mert azt, hogy ma tulyomó részben egyszerű váltóügyek kerülnek a bíróság elé, ióként annak tulajdonítja, hogy a telperesi ügyvéd az ügyet megvizsgálja, mielőtt a bírósághoz viszik. A kereskedelmi meghatalmazott képviselői jogát összeg szerint, például 200—300 koronát meg nem haladó értékű perekre korlátozná. A meghatalmazottól a 24. életév betöltését kívánna meg.

Visontai Soma kiemeli, hogy az ügyvédi testület nem magántestület, hanem köztestületnek tekinthető, amely az államkormány által belevonatván a törvénykezés rendjébe, azzal szorosan összefügg. A kormány-nak tehát a törvénykezés rendjének megkövetésére az ügyvédség sorsán is javitania kell, és pedig annál inkább, mert annak a céljának az elérése, hogy az igazságszolgáltatás olcsó legyen, az állam a maga részéről a bélyegilleték leszállításával semmit sem tesz és csak akkor áll elő az olcsóság elvével, amikor azt az ügyvédi érdek érintésével kell érvényesíteni. Általában nem akarja korlátozni azt, hogy a járásbíróági eljárásban a fél személyesen eljárasson, de ezt csak a szóbeli előadásokra kellene megengedni. Az ügyvédi kényszer kérdésében akként kell a határvonalat megbuzni hogy írásbeli beadványokat csak ügyvéd adhasson be. A váltóperekben a telperesre nézve az ügyvédi kényszer ő is szükségesnek tartja. A kikötéses perekre nézve Szivák véleményéhez csatlakozik.

Isekuts Győző általánosságban elfogadja a 95. §-t. Előadja azokat a részleteket, amelyekben a 95. § 101. elter. Indítványozza nevezetesen, hogy nem ügyvéd meghatalmazott írásbeli beadvány beadására ne legyen feljogosítva; hogy a felelekezési eljárásban ügyvédi képviselő hozassék be; hogy a kereskedelmi meghatalmazott ne, hanem csak a cégvezető birjon képviselői joggal. A szakasz utolsó felőti bekezdését nem fogadja el, mert e mellett ímgeshetük, hogy valamely szilenciumos ügyvéd, vagy nyugdíjas irnok teletpszik a járásbíróság székhelyén, ott valóságos zugírását is megakadályozza.

A tárgyalást kedden délután 5 órakor folytatják.

KÜLFÖLD

Ballestrem lemondása.

Berlin, január 23.

A német birodalomgyűlés egészen váratlanul elnökválsággal áll szemben.

Ballestrem elnök lemondott méltóságáról, miután arról győződött meg, hogy még a saját elvtársai, a konzervatívek bizalmát is elvesztette. Ballestremet ugyanis a német sajtó kíméletlenül megtámadta, mert Volmar szocialistát nem engedte a Krupp-ügyről beszélni, előljárt a támadásban a Kreuzzeitung, a konzervatív párt orgánuma és Ballestrem lemondó nyilatkozatában egyenesen a kereszties újság a támadó cikkére történik hivatkozás. Miután Stolberg alelnök a mai ülés elején az elnök lemondását bejelentette, a konzervatívek nevében Normann kinyilatkozta, hogy pártja teljesen távol áll a szóban forgó cikktől, ilyenformán tehát meglehet, hogy Ballestremet még sikerül lemondásának visszavonására bírni, annyival is inkább, mert a nemzeti szabadeivűek is biztosították az elnököt bizalmukról.

Ballestrem lemondásának incidense után a ház folytatta a költésvetés tárgyalását.

Örtel (konzervatív) hosszabb beszéde után gróf Posadowski belügyi államtitkár azt mondja, hogy a külfölddel való kereskedelmi politikai viszonyokat nem kellene folyton vita tárgyává tenni a birodalmi gyűlésen. Most akarjuk még csak megmutatni — ugymond — hogy van erünk keresztilyvinni azt, ami a mezőgazdaságra nézve szükséges. A kormány jó leikiismerettel mondhatja, hogy minden elérhető megtett a mezőgazdaságért.

Richtofen külügyi államtitkár Örtel kérdésére válaszolva kijelji, hogy Németország Venezuával szemben a türelem és az enyészet legvégsőbb határáig ment el. A kereskedelmi hajók elvételre teljesen jogosult, miután a blokádi hadi állapotot teremtett. Ugyanezt teleték az angolok és az olaszok. Óhajítja, hogy a Bowen által megindított megbeszélés mielőbb célhoz vezessen és hogy a blokádi megszüntetése lehetővé váljjék. Amíg azonban a blokádi fennáll, az est végrehajtó erők feltétlenül kötelesek a blokádnak tisztelettel szerezni. Ez volt előreláthatólag a San-Carlos elleni német akciónak is a célja. A kormány eddig nem kapott egyéb hírt, mint

Falke parancsnokának január 22-én kelt táviratát. A kormány nem ellenőrizheti a magántáviratok helyességét. Mindenestre felteszi, hogy a birodalomgyűlés teljesen bizik abban, hogy a német parancsnok a helyzet teljes helyes megítélésével járt el és hogy tengerészeink a lobogó becsületét meg tudják ővni.

A ház további vita után bejelezi a *költségvetés* első olvasását. A legközelebbi ülés csütörtöki lesz. A napirendre az *elnökválasztás* és az ipari gyermekmunka védelméről szóló törvényjavaslat második tárgyalása van kitűzve.

(Bebel beszéde.)

Bebelnek, a szociáldemokrata pártvezérnek tegnapi nagy szónoki sikerű beszédéből pótlag közöljük a következők szemelvényeket:

... Minket megtámadnak, hevesen megtámadnak s nem vehetjük magunkat. Es még oszálkozunk önkök, hogy a megtámadottakban ez nőveli az elkeseredés, sőt a *gyűlölet érzetét a császár ellen?* (Mozgás.) Nem magától értetődő dolog ez? Azt kérdezem a legszélső jobboldal urait, a leglojálisabbakat a leglojálisabbak közt, hogy ha önökkel úgy bánának, mint ahogy velünk bánának évek óta vajjon ugyanazzal a lojális érzelmekkel lennének-e eltele, mint most?

Volt idő, mikor önök odaát el voltak keseredve s Poroszország és Németország konzervatív körében több felelősségtérítés történt, mint bárhol a német birodalomban. Más német fejedelmekkel ez nem történt. Legutóbb nem emlékszem, hogy szociáldemokrata lapot vagy szónokot megbüntettek volna azért, mert a bajor régensherceget vagy a württembergi királyt, vagy a hessenai nagyherceget megsértette. Miért nem? Mert ezek az urak megőrzik azt a tapintatot, melyet alkotmányos fejedelmi állásuk rájuk ró. (Élénk helyeslések a szociáldemokraták padjain.) Nem őrnek személyes és pártpolitikai? *A német császárral azonban egészen másképpen áll a dolog.* A birodalmi kancellár igazolni igyekezett őt azt mondván, hogy a császár nem hasonlít más fejedelmekhez, erőlyes természetű, aki szintén kimondja, amit gondol, s nem filiszter. Ez a szó különösen nagyon tetszett nekem. (Nagy derűltség bairól.) Persze hogy nem az. Nem is akarom, hogy a fejedelmek filiszterek legyenek, mert ugysis elég filiszter van már Németországban. (Nagy derűltség.) De az a mód melylyel velünk szemben viselkedik, éppen nem tetszik nekünk, s nagyon természetes, hogy mi is szükségét érezzük néha annak, hogy ösztönként kimondjuk a véleményünket, mert — *köztünk is vannak impulzív természetek.* (Nagy derűltség.) De mi ezt nem tehetjük meg sem kint, sem itt, mert az önök megakadályozza. Ha én — eltekintve a tegnapi esteől — *oly tónusban beszéltek a császárról, mint ő a szociáldemokráciáról, no akkor ugyan megjárnam.* (Nyugtalanosság.) Tehát itt is rendkívül tartózkodónak kell lennem, mert én is az impulzív természetek közé tartozom. (Nagy derűltség.)

Ha a szociáldemokráciát és pártvezérreit oly borzasztó módon, a legerősebb szavakkal támadják meg, melyeket a német nyelv csak ismer, akkor magától értetődő dolog, hogy ez ellen a legerélyesebben tiltakozunk, az ily támadást s az ily modort a leghatározottabban visszautasítjuk, mint megengedhetlent. (Élénk helyeslés a szociáldemokratáknál.)

Antrik közbeszóli: Alávalóság. (Nagy nyugtalanosság.)

Gróf Ballestrem elnök a közbeszóli, kinek kilétét „nem lehetett megállapítani”, rendre utasítja.

Bebel: Mi objektívek igyekeznünk maradni. Ha a fejedelmek jól cselekednek, azt készséggel elismerjük, a császárnál is. De miért is gyűlölnök a fejedelmek személyét? Senkit sem tehetünk felelőssé azért az állásért, amelybe beleszületett. Tehet-e arról a fejedelmek ártatlanok, másodsor a monárkiák csak nyernének állta, harmadsor ugysis nyomban más fejedelmek jön. De ha minket minden kellő és nem kellő alkalommal legyaláznak, nem volnánk hűsből és vérből való emberek, ha ezt eltűrnök. Botrány a mi viszonyainkra, hogy ily támadásokkal szemben meg van kőve a kezünk. Azt hiszi valaki, hogy az ilyen beszédek használnak? Minden császári beszéd után megszapordatunk százezreket. (Nagy derűltség.)

De nemcsak a császár lép föl ellenünk, hanem még a trónörökös is. (Nagy derűltség.) Már ez a hussvéri fiatalember is nyomorultakról beszél. (Még utoljára nagy derűltség.) Micsoda érdemei vannak ennek a fiatalembernek (Nagy nyugtalanosság. Ballestrem elnök fölelekedik), hogy ilyesmit megenged magának? (Tartós nyugtalanosság.) Ha bennünket nyomorultaknak nevez, ezen nem bosszankodunk. Majd ez a név valamikor dicsőségünkre fog válni, mint ahogy egykor a *genus* (kandus) elnevezés is. Lehet, hogy legközelebbi pártgyűlésünkön a nyomorultak pártgyűlésének fogjuk elnevezni.

(Nyugtalanosság jobbról. Élénk bravó bairól.) Azt vélem, hogy a fiatalembernek egyelőre csakugyan más lehetne a teendője, mint Németország legerősebb pártját, a szociáldemokráciát sértegetni. Ez nem igen fogja előmozdítani jövőjét, mint trónörökösét. (Élénk nyugtalanosság jobbról.)

Kaiser és der Kaiser.

Budapest, január 23.

Az osztrák képviselőház alelnökének neve: *Kaiser*. A császár persze szintén: *Kaiser*. Mint-hogy pedig híre terjedt, hogy a császár az udvari bálon nem éppen hízogően nyilatkozott az obstrukcióról s a Reichsrath mai ülésében *Choc* kritikát gyakorolt a császár beavatkozásáról, amit az elnök szó nélkül nem hagyhatott: az obstrukciók úgy próbáltak kifogni a tiltakozáson, hogy az alelnök Kaiserről beszéltek s a valóságos Kaiserre értették. Így aztán az ülés második fele elég pikáns volt.

Bécs, január 23.

Az osztrák képviselőház mai ülésén a katolikus centrum és a keresztény-szocialisták sürgős indítványokat nyújtottak be a házszabályokról szóló törvényjavaslat módosítása tárgyában. Az indítványok előolvasása után *Fernerstorfer* szociáldemokrata tiltakozik a sürgős indítványok ama szándéka ellen, hogy a házszabályokat sürgős indítvány útján megváltoztassák. *Pattai* keresztény-szocialista tiltakozik *Fernerstorfer*nek ama szemrehányása ellen, amely szerint a keresztény-szocialisták be akarják csempészni a házszabályok módosítását. *Fernerstorfer* ragaszkodik a lászpontjához s indítványozza, hogy a ház vesse el *Pattai* sürgős indítványát; erre névszerint szavazást is kér. Mivel a névszerinti szavazásra vonatkozó kérelmet nem támogaták eleget, az elnök elrendeli az egyszerű szavazást. A ház 164 szavazattal 79 ellenében elveti *Fernerstorfer* indítványát.

Vetter elnök azután bejelentette, hogy a cseh radikálisok két új sürgősségi indítványt nyújtottak be.

A beérkezett irományok felolvasása közben *Choc* cseh radikális szólt két, hogy az elnökhöz ama nyilatkozatokat illetőleg, melyeket a császár az udvarnál megtartott bál alkalmával Kaiser alelnök előtt az obstrukció leküzdésére vonatkozólag tett, kérdést intézzen. Az erre vonatkozó hírlapi közleményeket idézve, szónok így folytatta:

— A császárnak a képviselőház viszonyaiba egyáltalán nem szabad beavatkoznia. Alkotmányioglilag véve, az ilyen eljárás nem indokolható. De különben is az az eszköz, melynek útján az uralkodó információit kapja, nem tárgyilagos és nem elég jó arra, hogy eljárásunkat helyesen és igazságosan ítélhesse meg.

Frestl: Nagyon szomorú dolog, hogy a császár magát Kaiser alelnök által informáltatja.

Choc: Tiltakozunk az ellen, hogy a császár eljárásunkat bármilyenképpen is kritizálja.

Elnök: Ne tessék az uralkodó személyét a vitába bevonni!

Choc: Tiltakozunk, hogy az einökség, főképp Kaiser alelnök...

Elnök: Miután ön intésemnek nem engedelmességet, megvonom öntől a szót.

Hangos ellentmondások a cseh radikálisoknál és felkiáltások:

— Hisz nem a császárról, hanem Kaiser alelnökről beszélt.

A ház a *prágai cseh tudományegyetemen és műegyetemen* uralkodó állapotokra vonatkozó cseh-radikális sürgős indítványt tárgyalja.

Klofac a sürgősséget megokoló felvezetésben azt mondja, hogy a cseh-radikálisok szándéka főleg az, hogy a véderőjavaslat tárgyalása ellen tüntessenek. A szónok négyórás beszédét mond és pedig nagyobbára cseh nyelven.

Utiana Zavorra beszél csakis cseh nyelven. *Lecher* indítványára a ház elhatározza a vita befejezését. *Dvorak* vezérszónok (kontra) arra utal, hogy párta nemzeti kötelességének tudatában minden alkalommal állást foglal a cseh egyetemi oktatás teljesítése érdekében és erre vonatkozólag ugy a cseh tartománygyűlésen; mint ebben a házban indítványokat nyújtott be, amelyekben kellő figyelemre méltatta a brünni cseh műegyetemet is. Párta csak azért vonta vissza egyelőre erre vonatkozó sürgős indítványát, hogy a cseh szakiskolák érdekeit kellő helyen és kellő időben sikeresen védhesse.

Choc hosszabb beszédét mond cseh nyelven. Beszéde után a ház elveti *Klofac* sürgős indítványát és felbeszékítja a tárgyalást. Néhány formális indítvány elintézése után az elnök berekesztí az ülést.

A legközelebbi ülés holnap lesz. A napirend első pontja a cukorkontingens egyenlőként való elosztásáról szóló törvényjavaslat lesz. *Stein* kívánsá-

gára a napirend negyedik pontjával, vagyis a költségvetési előirányzat első olvasásával kapcsolatosan tárgyalás alá veszik a költségvetési provizóriumra vonatkozó császári rendeletet is.

Bécs, január 23.

A képviselőház mai ülése ismét a cseh radikálisok obstrukciójának jegyében állott. *Klofac* sürgős indítványán kívül még két sürgős indítványt nyújtottak be a cseh radikálisok s ezeknek is ma kellett volna sorra kerülnök; a kormány azonban, amely nagy súlyt vetett arra, hogy a cukorkontingens lehetőleg gyorsan végezzen a cukoregyezményről szóló javaslattal, rávette a cseh radikálisokat, hogy álljanak el ma a két sürgős indítvány tárgyalásától s a *Klofac* javaslatának letárgyalása után hád zárták be az ülést. Így is volt. Holnap a két elhalasztott sürgősségi indítványon kívül a cukorkontingentálásról szóló javaslat első olvasása lesz napirenden. A szerdai ülésen a képviselőház áttér a véderőjavaslatok első olvasására és a cukorjavaslatot második olvasásban fogja tárgyalni.

Gróf *Welsersheimb* honvédelmi miniszter ma is tárgyalta a különböző pártok bizalmi tériáival, akik pártjaiknak kívánságait terjesztették elő a katonai javaslatokkal szemben.

San Carlos lövetése.

Budapest, január 23.

Az utolsó hetekben teljes szélesedő uralkodott *Venezuela* körül és a politikai világ azt hitte, hogy a konfliktust békésen fogja elintézni a Washingtonban nem sokára öszeülő értekezlet. Annál meglepőbbben hangzanak a mai táviratok, amelyek a San-Carlos erődnek német hadihajók által történt bombázásáról és felgyújtásáról adnak hírt. A hadihajók golyói az erődön kívül nemcsak egy falut pusztítottak el, de számos embert is megölték. A hatalmas Németország tehát elzeteres üzenet és ultimátum nélkül megkezdte a háborút a kis *Venezuela* ellen. Egyelőre ugyszólván csak azért, hogy éreztesse erejét a packádó köztársasággal. De még így is nagyhorderejű *San Carlos* bombázása, mert könnyen a békés tárgyalások megszakadására vezethet.

A bombázásnak előzménye különben az a kudarc, amelyet a *Panther* parancsnoka a maracaibói öbölben szenvedett. A venezuelai köztársaság elnöke ugyanis a blokádnak hatásainak megbiúsulása végett szabaddá tette az áruforgalmat a columbiai köztársaság felé és különösen a *Venezuela* nyugati szélén fekvő maracaibói öbölön át. A német hajóraj ennek következtében a maracaibói öbölre is ki akarta terjeszteni a blokádot. Ez irányban már hetekkel ezelőtt megtörtént az első kísérlet, de sikertelenül. Az öböl bejáratát azonban a *San Carlos* és *Zapardiszigetek* nagyon megszüktik, azonkívül védi a két sziget közt emelkedő *San Carlos-erőd*. E hó 17-én déiben a *Panther* be akart jutni az öbölbe, hogy az ott horgonyzó venezuelai hadihajót, a *Mirandát* elfogja. De a parancsnok vereséget szenvedett. A *San Carlos-erőd* oly hevesen viszonozta a tüzelést, hogy a *Panther* egyórai bombázás után meghátrált. Még most sem tudni, vajjon felsőbb paranara, vagy a maga szántából bombázta-e a német parancsnok az erődöt, de kétségtelennek látszik, hogy a *San Carlos* erőd pusztulását okozó bombázásra a minapi kudarc megtorlása végett határozta el magát. És ezzel a venezuelai konfliktus újra az események előterébe került.

A *Daily News* washingtoni levelezője a következőket táviratozza: *San Carlos* lövetését az Unio kormányának tagjai brutális, fölösleges, semmi által nem menthető rendszabálynak mondják, míg kongresszusi körökben azt hiszik, hogy Németország provokálni akarja Amerikát. Azt a hírt azonban nem erősítik meg, hogy Washingtonból meginterpellálták a berlini kormányt. Az amerikai kabinet egyik tagja ugy nyilatkozott a levelező előtt, hogy az amerikai nép hangulata éppen olyan mérvadó a kormány magatartására, mint *Mac Kinley* idejében, amikor azt arra kényszerítette, hogy kardot rántson Spanyolország ellen. Nem sok szükséges már ahhoz, hogy a fölháborodásnak alig eloltható lángja fölcsapjon. Most egy európai hatalom oly modorban visel háborút, mely az észak-amerikai hangulataiba ütökzik s az izgatottság könnyen oly fokot érhet el, hogy szükséges lenne Németországtól komoly felvilágosításokat kérni. Ez azonban csak

azért huzódik, mert Németország türelmetlenül várja azt a kihívást, mely egy amerikai közbelépésben rejlenék.

A Daily Telegraph azt mondja, hogy washingtoni körökben kételkednek Németország jóhiszeműségében.

A Times new-yorki levelezője azt konstatálja, hogy sürgősen szükséges, miszerint Németország fölvilágosítást adjon a bombázásról, s hogy még a legmérsékeltőbb amerikai lapoknál is nagy izgatottság észlelhető, mikor a bombázásról szólnak.

A szigorúan kormánypárti Standard szerint senki sem vitatja, hogy Németországnak misziója van. Azonban a sorsot hívni ki maga ellen, ha komolyan arra törekednek, hogy benyomuljon az angolul beszélő népek hatalmi szférájába. A venezuelai affaire következtében az amerikaiak azon nemzetek sorába állnak, melyek gyanakvó szemmel nézik Németország eljárását és ennek indokait.

Marakibo, január 23.

San Carlos bombázását ma hajnalban kezdték meg újra. Hét lövés, amelyet nagyobb távolságból tettek, nem érte el az erődöt. Reggel 6 órakor a Panther közelebb ment az erdőhöz és élénként részt vett a harcban. Az erdő viszonyozta a lövöldözést. Nyolc óraker a harc olyan heves volt, mint szerdán. Ezen a napon az erdőben a halottak száma nyolc, a sebesülteké 12 volt.

Berlin, január 23.

A Falke német hadihajó parancsnoka azt táviratozza Curaçaból 22-iki kelettel, hogy Marakibóból azt a megbízható jelentést kapta, hogy a Vineta és a Panther hadihajók lövésekkel felgyújtották és elpusztították a San Carlos-erődöt.

Marakibo, január 23.

A San Carlos-erőd tegnapi bombázása a következőképp játszódtott le: Délután 3 óraker a Panther német ágyúnaszád elhagyta közvetlenül az erőd előtt eltagolt helyét és csatlakozott a Falke cirkálóhajóhoz, amely félmérföldnyire a korlátot kívül és öt mérföldnyire az erődtől állott. A cirkáló lövöldözése körülbelül 6 óráig tartott. A Vineta és a Falke közel álltak egymáshoz. Mindkét cirkálóhajó körülbelül ötfélmérföldnyirei valóságos golyózáport szórt az erődre. A lövöldözést csak a sötétség beálltával hagyták abba, amikor is a német hajók visszavonultak a sik tenger felé, de előbb még egyszer megkísérelték, hogy csapatokat szállítsanak partra az erőd előtt lévő falu mellett. Este 7 óraker az erőd parancsnoka táviratot kapott az elnöktől. Az erőd falai iszonyúan meg vannak rongálva. A sáncok mögött 12 halott feküdt, azonkívül 15-en súlyosan megsebesültek. Az erőd egészen el volt borítva golyókkal. Az erőd raktára épen került ki a bombázásból, de két golyó egészen a raktár közelében járt. Különösen nagyon megrongálódtak az erődnek a laguna bejáratánál lévő falai. Az erőd parancsnoka azt mondja, hogy a németek 1600-nál több golyót röpítették az erőd felé. A kár azonban nem olyan nagy, amint modcrn nehezégyük folytonos lövöldözése után feltehető lett volna. A lövedékek több mint 80%-a a faluban robbant szét a nélkül, hogy elérte volna az erődöt. Az erődből lött golyók nem tudták elérni a Falke-t vagy a Vineta-t s azért nem viszonozták lövöldözésüket. Az erődnek néhány ágyúja tönkrement, de azért van még öt hasznavehető ágyúja. Az erőd parancsnoka, Bello tábornok nagy víztészetet tanúsított a bombázás alatt. Eppen-ségen nem ijedt meg, hanem elhatározta, hogy oltantál, amíg lehet. Azt mondja, hogy a Panther 17-ikén ok kihívás nélkül lött. Tegnep este különös dolog nem történt az erődben. Egy san-carlosi halász, aki családjával idejött, azt jelenti, hogy két gyermekét megölték a német hajók golyói és hogy San-Carlosban tegnep 25 bennszülött haláset ölt meg vagy sebesített meg a német golyók. Marakibóban tegnep este tüntetés volt. A lakosság bejárta az utcákat, de a sok német lakos közül senkit sem bántottak.

Berlin, január 23.

A birodalmi tengerészeti hivatalban óráról-órára várják a Panther parancsnokának jelentését. A Panther állítólag a blokádk megkerülésével a marakibói öbölbe törekedett benyomulni s közben tűz alá fogta a San-Carlos erődöt. De a sekély vízben és a szűk átjárás következtében nem volt képes manőverezni s abbahagyva a tüzelést, a Vinetának jelt adott, hogy támogassa.

Newyorki távirat jelenti szemben az eddigi táviratokkal, hogy a Gazelle nem vett részt az ütközetben, mert nem volt megfelelő közelben az öbölhöz.

A német hadihajók golyóitól 12 venezuelai meghalt s ugyanannyian megsebesültek. A New-Yorker Journal közlése szerint a Vineta és a Falke, amelyek az erőd ágyúit elnémították, keresztülhaladtak a szoroson és a Miranda nevű venezuelai

hadihajót elfogták. A hangulat itt nagyon izgatott. A kormányhoz közelálló körökben szükség-telennek és oktalanságnak mondják a bombázást. Attól tartanak, hogy a mai bombázás bonyodal-makat fog előidézni.

London, január 23.

A Daily Telegraph írja: Ha Bowen amerikai követ azt a megbízást kapta Castro elnöktől, hogy a blokádk megszüntetését a tárgyalások megkezdése előtt követelje, jobb lett volna Caracasban maradnia. Ha Castro azt akarja, hogy a blokádk megszűnjék, vagy fizetnie kell, vagy biztosítékot adnia. Amerikában senki sem kívánja, hogy Anglia vagy Németország barátságos előterjesztéseik és ismételt figyelmeztetéseik; semmibe-vételért lemondjanak jogos követeléseikről. Castronak elégtételt kell adnia és nem szabad azt binnie, hogy jelentéktelensége meg fogja védeni baigaságának kö-vetkezményei ellen.

HIREK

Budapest, január 23.

— BUDAPESTI NAPLO. Január 15-ikén új előfizetés nyílt a Budapesti Naplóra. Kérjük azokat a tisztelt olvasóinkat, akiknek az előfizetése ezen a napon lejárt, méltóztatásuk a megújításról idejékorán gondoskodni, hogy a lapot akadálytalanul küldhessük tovább.

— Személyi hír. Justh Gyula a függetlenségi és 48-as párt köztiszteletben álló tagja mint részvétellel értesülünk, kanyaróban tejszik lakásán.

— Kihallgatás a honvédelmi miniszternél. Báró Fejérváry Géza honvédelemügyi miniszter a képviselőházi tárgyalások miatt osztróközi napokon a szokásos kihallgatásokat nem tarthatja meg. Azok a magánielek, kik kihallgatást óhajtanak, a szokásos időben Gromon Dezső honvédelemügyi államtitkáránál jelentkezhetnek.

— Királyi kinttűtés. A király a hivatalos lap közlése szerint Korek Nándor uradalmi erődmeesternek sok évi hű és buzgó szolgálata elismerésül a koronás arany érdemkeresztet adományozta.

— Diákok a miniszternél. A székesfehérvári VIII. kerületi polgári V. és VI. osztályú tanulói a VII. kerületi tanulókkal együttesen mozgalmat indítanak avégből, hogy a vallás- és közoktatásügyi miniszternél a diákok is kérjék a polgári fiúiskolák két felső osztályának reformálását, főképpen pedig kellő jogosító erővel való ellátását. Mozgalmuk az ország polgári iskoláinak tanulói körében általános visszhangra talált. Ugy, hogy e hó 21-ikére összehívott értekezletükre minden VI. osztályú polgári iskola csatlakozással jelentette be. Csáktornayról, Szegzárdról, Szegedről, Hódmezővásárhelyről, Karánsebesről több diák fel is jött az értekezletre. Kik a VIII. kerületi polgári iskolában kaptak szállást. A vidéki diákok fölöttébb csatlakozva a fővárosiak, egy harmintagú küldöttséget alakítva, tegnep délután kihallgatáson nyújtották be kérvényüket Wlassics Gyula miniszternek. A diákok vezetője Ullrich Gyula a VIII. kerületi polgári iskola igazgatója volt. A kérvény formás beszéd kíséretében nyújtotta át az ifjúság szócnoka: Adám Adolff, polgári iskolai VI. osztályú tanuló, melynek során hangoztatta, hogy szomorkodik szülei az iskola felső osztályú tanulóinak nevében kéri, hogy segítsen a polgári iskolai tanulóknak szomorú sorsán. Számukra sem kenyérkereső pályák, sem továbbképző iskolák nem tartanak föl. Újabb miniszteri rendeletek még ama esekély boldogulási tért is elzárta előlük, amelyek a hatosztályú polgári iskolát végzett tanulók részére eddig fenntartottak. A kilitásba helyezett reform és helyi körülményeik megkötés a két felső osztályúknak tömegesebb látogatására készítették őket úgy hogy a multéri miniszteri jelentés szerint is 867-en végeztek el a polgári fiú iskola VI. osztályát. Folyó évben körülbelül ugyan annyian fogják. Ezek érdekében kéri a minisztert, hogy szánja meg őket, mutasson iránlyt lehető boldogulásukra, nyújtson reményt és bizalmat jövőjük iránt.

A miniszter szívesen fogadta a diákokat. Válaszában kiemelte, hogy az ifjúság mozgalmát jó néven veszi, hisz saját érdekükben fáradoznak, különben is az ifjúság érdekeit mindig szívesen és készséggel igyekezett előmozdítani. Biztosította a diákokat, hogy a polgári fiúiskolák reformját szívén viseli. A polgári iskolának VII. osztály és kellő jogosításon intézetű kifejlesztésének egyedüli akadályza az a nehézség, amely felmerült az egyes katonai szolgálat kedvezményének megállapítása körül. Pedig e nélkül nem tartaná előszerűnek az iskola megreformálását. Nemcsak azért, mert ilyképp a tanulók egy fontos kedvezménytől esnének el, de másrészt azért is, mert meg van győződve arról, hogy a leendő hatosztályú pol-

gári iskola felső osztályai tudományos, tanuományi szempontból egyenértékűek lesznek ama középfokú iskoláink felső osztályaival, amelyek az egyes katonai szolgálat kedvezményét élvezik. Arról is meg van győződve, hogy a felső polgári iskola oly szerzetű lesz, amely szerint hitvánának minden tekintetben meg fog felelteni. Miután ismételt biztositotta a küldöttséget, hogy a tervezett reform megvalósításának említt egyetlen akadályát minden tőle telhető módon igyekezik elhárítani és ilyképp a tanulóifjúság sorsát biztosítani, egyuttal megígérte, hogy benyújtott kérvényüket megfontolás tárgyává teszi. Végül jóindulatu érdeklődéssel tudakozódott a diákok tanulóhelyeik után. A miniszter szíves fogadása nagy örömet keletet az ifjak között.

— A vizorák próbája. A vízmérő óráktól fél a közönség s úgy látszik, hogy alapos az idegenkedés, mert egy király-utcai pékmester hiába kérte a tanácsot arra, hogy két vízmérő órát állíthasson föl a műhelyében s ilyenformán bizonyítsa be azt, hogy az órák munkája nem egybevágó pontosságu. A vízezeték igazgatósága pedig az órák mellett kardoskodik s azt mondja, hogy az órák fölállításza tisztára a közönség érdeke. Kevesebb vízdíjat fizetnének a fogyasztók, ha órá ellenőrizné a fogyasztást, mint így, amikor csak találomra kell kivetni minden háztulajdonosra a díjat. A tanács végre is világosan akar látni az ügyben s fölhitva a vízezetéki igazgatóságot, hogy tizenöt vízmérő órát állítson föl olyan háztulajdonosok házaiban, akik általánban fizetik a vizet. Ezeket az órákat naponként meg fogják vizsgálni s egy év mulva aztán majd kiséül, hogy mennyire megbízhatók vagy megbízhatatlanok és hogy csakugyan áll-e az, amit a vízezeték igazgatósága mond, hogy az órákkal kedvezőbb lenne a közönségre nézve a vízdíjak fizetése, mint így, az órák ellenőrzése nélkül.

— Haynan szárnysegéde. Posonyban ma meghal 92 éves korában Andrássy Norbert nyugalmazott alezredes, aki azzal tette nevét ismertté, hogy magvar ember letére Haynaunak volt szárnysegéde. Andrássy, aki 1849-ben koronás érdemkeresztet kapott, végrendeletében százézer koronát hagyományozott Posony városának.

— A céhek visszaállításáról. Békéscsabadról jelentik a békéscsabai iparosok testülete igen kelle-mellen meglepetésben részestül a közelmúltban, midőn dr. Simkó József orvos a „csabai iparosok nevében“ a néppárt utján antisemita szellemű kérvényt nyújtott be az országgyűlés képviselőházához. A kérvényben a régi céhek visszaállítását követelte, mivel — úgy-mond — „a zsidók tönkreteszik az iparosokat.“ Természetes, hogy ily szellemű kérvény, mely az illetékes ipartestület megkerülésével s Csaba város-ágyűlési képviselőjének meilődsével csempesztett be a képviselőházba, felháborította a csabai intelligens iparoságot, amely saját reputációjának megóvása érdekében gyűlésre jött össze s azon a szóban forgó kérvény feloldvássa után a következő határozatot hozta:

Az előjáróság határozatilag, egyhangulag kimondja, hogy az ipartestület háta megett készült beadványval szolidaritást nem vállal, az abban foglalt zsidóellenes iránlyzatot és minden korszerűlen céhrendszer visszaállításza iránti törekvést visszautasít. Es oszupán az iparörvénynek oly irányban való módosítását kívánja, amilyen irányban azt Achim János, ipartestületünk joggyőző az országos ipartestületi gyűlésekben tizenkét év óta, az ezévi nagyváradi VI. kongresszusok mint előadó már ötödször sürgetett a kongresszusok egyhangu helyeslése mellett. Kimondja továbbá az előjáróság, hogy a kompromittáló beadványt aláírt iparosársak eljárását nem itéli el; azt olyanak tekintik, mint annak készítője hangzatos ígéreteiben meghitt jóhiszemű cselekményt, amelylyel az intelligens osztályhoz tartozó egyén ígéreteiben megbíztak, leteleven róla annyit tudást, hogy ígéreiteit be is tudá váltani és nem mérlegelve kellően a beadvány kompromittáló kitejezéseit. Ezen határozatnak a hírlapokban való közlése, valamint a képviselőházban való bejelentése végett országgyűlési képviselőknöknek, Zitiuszky Mihály közoktatásügyi államtitkár ur ó méltóságának leendő felterjesztése elhatározatuk.

— Gróf Schönborn temetése. Bécsből jelentik, hogy Lajos Viktor főherceg ma reggel Gollersdorfbá utazott, hogy jelen legyen gróf Schönborn Ervin holt-testének beszentelésén.

— Fűszéhszasszonyok ebédeje. A magyar háztartási iskola-egyesület főziskolai tantályamának évr-záró vizsgálati ebédeje február eisején, vasárnap déli egy óraker lesz az intézet Rottenbiller-utcai helyisé-gében. A háziasszonyi tisztet báró Daniel Ernőné el-nök látja el.

— Felolvasás. Hegedűs Sándor volt kereskedelem-ügyi miniszter február 5-én Az értes és köpelet a kereskedelemben cím alatt előadást tart a Magyar Keres-kedelmi Osarnok helyiségeiben, amely iránt nemcsak az egyesület tagjai közt, hanem a legtágabb körök-ben már most kiváló nagy érdeklődés mutatkozik. A felolvasást társasfarcosa követi.

— **Az se jó, ha cukorral dobnak meg.** A bécsi Reichsrath mai ülésén bájos és tanulmányos epizód játszódott le. A cseh radikálisok valamelyik sürgősségi indítványáról folyt a vita és Klotaf beszélt. Wolf ur, a nagymultu, akit Badeni idején kizártak az ülésekből, a aztán alszákkal beszélt, mikor fölismerték, nem a saját lábain távozott dicsősége színhelyéről: ez a híres és nevezetes Wolf ur ott állott a Reichsrath tanácstermének közepén s hallgatta az obstrukciós tenger mormolását. Egyszerre nőtt a zivaj és Wolf riadtan kiáltott fel:

— *Hát ez mi?*

— **Ez cukor!** — szolt egykori fegyvertársa, Schönerer és Wolf felé dobott egy kocka fehér cukrot.

— Mit jelentesz ez?

— Cukor, cukor, cukor, — dudoita Schönerer és sorra szedte elő a kockacukrot, elárasztván véle a kis Wolfot.

S a kis Wolf vörös lett, mint a rák és mint akit — *sárral dobálnak*. Még kinyögte valahogyan, hogy ez *gaszág és poltronság*, de aztán elpárolgott, mint a kámför. S a jelenetet megértette a Reichsrath, megértette a karzat, megértette Bécs. Tudni való ugyanis, hogy lehet rá eset, mikor az se jó, ha valakit cukorral dobnak meg. Mert aki téged cukorral dobál, sárral dobál. Wolf urnak ugyanis egyéb fölt is vagyon a multjában, mint az a bizonyos ropülés. Pör is folyt ellene s abban a pörben rábizonyult, hogy mint az *Ostdeutsche Rundschau* szerkesztője meg hagyta magát *vesztegetni a cukorkattólól*. Azóta keserű ize van számára a cukornak. S mikor ma Schönerer cukoresőt rögzített a feje fölt, az Wolfnak iszapos zuhany volt. Fuldokolt föle és megfutamodván, alig tudta kinyögni, hogy ez *gaszág és poltronság*. Ez a szegény Wolf legcukrosabb esete...

— **A kétkeltük miniszter.** Rómában érdekes ügy vet fel nagy port mostanában, amelynek legközelebb érintett szereplője az olasz vezető politikusok egyikje, Olaszország demokrata igazságügyminisztere, *Cocco-Ortu*, a házassági elválásról szóló törvényjavaslat szerzője. A dolog historikuma ez: Néhány nappal ezelőtt a római apácák több kitünő magaviseletű s ezért megjutalmazott növendéküket mutatták be a pápának. Ezek között a növendékek közt ott volt *Cocco-Ortu* miniszter két leánya is. A pápa a leánykák neveinek hallatára először láthatólag megütközött, de aztán megdicsérte őket és arra biztatta, hogy imádkozzanak atyjuknak az egyházhoz való megtéréséért. Mikor ez a dolog köztudomásra jutott, sokan kutaini kezdtek *Cocco-Ortu* családjának vallásos érzelmei iránt s ekkor kiderült, hogy a miniszter egész családja buzgó katolikus s maga a miniszter felesége a legnagyobb ellenzője a férj házassági törvényjavaslatának. A liberális sajtó egyenesen megbotránkozásának ad kifejezést a dolgok ilyen állása felett s íőeg azt kárhözváltta, hogy leányait a pápához bocsátotta. Mindenesetre jellemző ebben az ügyben az, hogy a politikai légtérben azokig antiklerikális politikusok között akad olyan, aki gyermekeit apácákkal nevelti.

— **A Dunáról.** A budapesti folyammérnökséghez ma érkezett jelentések szerint a Duna az egész szakaszon apadó jellegű s mellékfolyóin a jég és vízviszonyok változatlanok. A hőmérőket általában — 10 fok s ennek következtében a Dunán a zajlás megerősödött. Budapestben a két part mentén 143 centiméternyi vízállás mellett a jég megállt. Az apadás tegnap éjsza 9 centiméter. Az éjtel Bajánál a jég megállt s óra után magát, ami a vizet kissé megduzzasztotta. Veszedelem sehol nincs.

— **Mahmud basa fia.** Párisból táviratoznak: *Dámád Mahmud* basának, a szultán sógorának holttestét tegnap este Brüsszelből elindították Párisba, ahova ma délelőtt érkezik meg. Ezt megelőzőleg *Tevfik basa*, a brüsszeli török követtség katonai attaséja *Dámád Mahmud* fiaival, *Szába Eddin* és *Lutfulla* hercegekkel beszélgetett, amely alkalommal a szultán nevében részvétét fejezte ki a hercegek és közölte velük, hogy a szultán azt az ajánlatot teszi nekik, hogy atyjuk holttestét őseik sírjába teszi és fejedelmi tisztességben részesíti. A szultán kéri a hercegeket, hogy térjenek vissza Konstantinápolyba és kiváló jóakarattal bízottja őket. *Szába Eddin* herceg visszautasította ezt az ajánlatot azzal a megokolással, hogy a szultán atyjukat halálra ítélte, őket polgári jogaitól megfosztotta és anyjukat börtönre vetette. A hercegek lovetlirnak majd anyjuknak és meg vannak róla győződve, hogy helyeselni fogja, hogy teljesítették atyjuk akaratát, hogy a mostani uralom alatt sem élve, sem halva nem térnek vissza Konstantinápolyba. Folytatni akarják a megkezdett munkát és tovább is számkivésben maradnak, mint atyjuk, aki mindent fölhagyott honfitársaiért és hazája jövőjéért. *Dámád Mahmud* basa holttestét a Páris a Chaise-temetőnek a mozmilok számára föntartott részében fogják eltemetni.

— **A szász trónörökösné regénye.** Bécsből jelentik, hogy a trónörökösné ügyében békés megegyezésről szó sem lehet, tíz nap előtt a tárgyalásokat teljesen megszakították, úgy, hogy a trónörökösné szerelmi ügyét és ezzel kapcsolatban valóperét a bíróság a törvényes formák figyelembevételével fogja elintézni. A svájci kormány mindig nagyon korrektil viselkedett. Ha a trónörökösné két hónapon túl maradt volna Svájcban, már nem áttutazónak, hanem idegennek tekintették volna és amennyiben igazoló-papirjait rendben nem találják, ki is utasították volna. A szász delectivek a trónörökösné, a születendő gyermekekre való tekintettel, Mentoneba is elkísérték.

— **Hogy hamarabb legyen a sztrájkoknak vége.** A kereskedelemügyi miniszternek tudomásra jutott az, hogy az iparhatóságok csak akkor vesznek tudomást a sztrájkokról, hogyha azokat akár a munkások, akár a munkaadók hivatalosan bejelentik. Amit nem jelentenek be, az a sztrájk nem létezik. Egy ma leérkezett leiratában kilógást tesz ez ellen az eljárás ellen a miniszter s azt mondja, hogy, miután fontos nemzetgazdasági érdekek követelik meg, hogy a sztrájk minél rövidebb ideig tartson s a munkaadók és munkások között az ellentéteket mielőbb kiegyenlítsék, ne várják meg, amíg a sztrájkról hivatalos jelentést kapnak, hanem bármi uton értesülnek a sztrájkokról, azonnal alakítsák meg a békéltetőbizottságot.

— **Az angol hadügyminiszter Malta szigetén.** Londonból jelentik, hogy *Brodrick* hadügyminiszter Malta szigetére érkezett. Az utazás célja az erődítések megszemlélése és új védművek építése. Egyelőre a parti ütegek számát fogják szaporítani.

— **Házasságok.** Domonyi dr. *Domonyi Méric*, kereskedelemügyi miniszteriumi titkár, a ióvárosi előkelő társaság kiváló képzettségű, előkelő tagja eljegyezte *Kornfeld Mizzy* kisasszonyt, *Kornfeld Zsigmond* förendiházi tagnak, a Magyar Általános Hitelbank érdemes elnökének leányát.

Részehegyi Kálmán a *Nemzeti Színház* nagytehetségű művésze tegnap váltott jegyet *Hevesi Angela* kisasszonnyal. *Hevesi József* jeles író-társunknak, a *Magyar Szalon* szerkesztőjének bájos leányával.

Guttman Adólf áll. kezelel eljegyezte *Fürst Hermína* kisasszonyt *Horpácsou*.

Braun Henrik eljegyezte *Schweiger Berta* kisasszonyt *Sátorajai-Ujhejven*.

Dr. Roth Sándor ur Erdődől, eljegyezte *Weisz Etelka* kisasszonyt, *Weisz József* ur leányát *Miskolcson*.

— **Zátoryra került hajó.** *Németújvár* közelében a Dunai Gőzhajós Társaság *Regensburg* nevű hajója még e hó 11-én Zátoryra jutott nagy ködben. A nagy köd néhány napig eltartott s emiatt egyetlen hajó nem közlekedett a Dunán; a *Regensburg* tebat nem kapott segítséget. Végre, amikor egy gőzös segítségére akart menni, annyira lepadt a Duna vize, hogy a *Regensburg* félig szárazon lekötött. Bár hét gőzös fáradozik most a hajó megmentésén, nem boldogulnak vele, mert a *Regensburg* egészen a szárazon van. A nagy hideg következtében egyre erősebb a jégzajlás s valószínű, hogy másodszor is bealgy a Duna. A hajóstársaság igazgatóságának egyetlen reménye már csak az, hogy az esetleges jégtörölőds következtében a Duna vize emelkedni fog s akkor a *Regensburg* felszabadul. Négy gőzös vár erre az alkalomra, hogy aztán a hajót a *Ireudenui teli kikötőbe* vontassza.

— **Ingyenkenyér.** A *Podmaniczky-utcai* kenyérszító intézmény javára újabban a következő adományok érkeztek: *Rigócz Zsigmond* gyűjtése 60 korona, *gróf Csáky Albin* 40 korona, *Eiser Sándor* gyűjtése 25 korona. A kenyérszítóban január 21-én 8218 adag kenyert osztottak ki.

— **A bécsi gyorsvonat késése.** A nyugoti pályaudvarra délután 1 óra 50 perkor beérkező bécsi gyorsvonatnak a egyórás késése volt, mert a mozdony *Váozná* elromlott s ott hosszabb ideig vesztegelnie kellett, míg új mozdonyal cserélték ki az elromlottat.

— **Öngyilkos uriaszony.** *Debreczenből* táviratoznak: *Oláh Ferenc* debreczeni kereskedő felesége, születet *Korma-Fodó* Juliska, az előkelő körökben ismert szép asszony megmérgezte magát és meghalt. A városban általános a részvét a fiatal asszony tragikus halálán.

— **Halálra ítél pap.** *Madridból* jelentik, hogy a lozronói esküdtbírósg halálra ítélte *Valdeconte* káplánt, aki a múlt évben revolverlövésekkel halálra sebesítette a kedvesét.

— **Farkaskaland.** *Bukarestből* jelentik, hogy *Foksani* közelében a farkasok megtámadtak tíz parasztot, akik oláh vizkereszt napján énekeket mondvá bejárták a falvakat. A parasztok nem tudtak védekezni a kiéhezett állatok ellen. Eppen akkor robogott arra egy személyvonat, mely megállt, hogy az utasok segítségére siethessenek a parasztoknak. A segítség azonban részben későn érkezett, mert a farkasok *nagy embert már szétléttek*, többet pedig súlyosan megebesítettek.

— **Várhatunk.** Valamelyik fővárosi gőzfürdőbe ma délelőtt egy parasztember állt be a feleségével. Egy kicsit körülnéztek és vártak. A paraszt levezti a kalapját s nagyon alázatosan szól oda a pénztáros-kisasszonnyak:

— Követem. Ez az a gőzfürdő?

— Melyik?

— Hát amelyikről azt mondják, hogy az ember tizenöt krajczárért megfürödhetik benne és még fürdöhat is kap.

A pénztáros-kisasszony egy kissé gondolkodik s aztán így szól:

— Nem. Itt harmincat kell fizetni. Amelyiket maga gondol, az a Klauzál-utcában lesz.

— A Klauzál-utcában?

— Ott. De az csak májusban nyílik meg.

A paraszt ránez a feleségére s aztán fölteszi a kalapját.

— Májusban? No akkor istennek ajánljuk. Addig várhatunk.

— **Lynchét halálra ítélték.** *Londonból* táviratoznak, hogy *Lynch* Artur volt iországi képviselő, aki a dél-afrikai háboruban egy ir csapatot vezényelt az angol hadsereg ellen, három napig tartó végtárgyalás után ma halálra ítélték. Az angol büntetőörvénykönyv ugyanis nem ismer más büntetést a hazaáruláért, mint a halált. Teljesen bizonyos, hogy a háború békésem bevégződött, királyi kegyelem után börtönbüntetésre fogják átváltoztatni. Hir szerint a *Galus* kerület, amelynek *Lynch* volt a képviselője, tünnetőleg újból meg fogja őt választani. A végtárgyalás iránt éppenséggel nem mutatkozott érdeklődés de ma városzerte nagy itettűnést kellett a halálós ítélet, amelyet a lapok rendkívüli kiadásokban adtak hírül.

— **Halálhíres.** *Báró Podmaniczky* Leventéné, szül. báró *Podmaniczky* Magdona e hó 21-én 71 éves korában *Fenyő-Haraszton* elhunyt. Temetése holnap délután 3 órakor lesz az aszódi családi sírboltban.

— **Befagyott vontatógőzös.** A *Regensburg* nevű vontatógőzös, amely a *Ireudenui teli* kikötőből néhány nap előtt letelét indult a *Dunán*, *Posony* közelében január 10-én a csekély vízállás következtében megfeneklett s szóta nem is sikerült kiszabadítani. A hajó erősen odaagyott időközben s az erős jégzajlás összeroppanással fenyegeti a *Regensburg*ot, amely a *Dunagőzhajós-társaság*é. *Scherer kapitány* tizenhat emberével teljesen el van zárva s csak szőcsövén érintkeznek a partal állókkal, akik haszlatlan dolgoznak a gőzös kiszabadításán.

— **Megszokott nagyparas.** *Lépcsőből* jelentik, hogy *Stera* nagyparas több száz ezer márká összegű váltót hamisított s aztán megszokott.

— **Szerencsés katona.** Egy bécsi lapban olvassuk a következő esetet: Egy katona, mikor a vártáról a kaszárnyába ment, az uton egy spárgával összekötözött és lepecsételt zsákot talált. Főívette a zsákot, hogy az őrségre vigye, mikor lelkendezve rohan föléje egy postaszalga és így kiált fel:

— Hála istennek, hisz megvan a postaszak!

Es el akarta venni föle a zsákot. De a katona nem adta oda neki a zsákot, s azt mondta, hogy a szolgálati eljárás nem mellőzhető. Az őrségen egy bizottság felbontotta annak rendje és módja szerint a zsákot és benne kétszáz ezer koronányi összeget talált.

A postaszak egy postakocsiról esett le. A katona követelte a törvényes tízpercentnyit jutalmat, de a postakincstár visszautasította azzal a megokolással, hogy itt nem leletről van szó, mivel a postaszalga még az uton nála találta a postaszakot. A katona pert indított a postakincstár ellen, s az ítélet minden fórumon a katona javára szolt, sőt a legfelsőbb bíróság nemcsak a husz ezer koronát ítélte meg, hanem még a 2400 korona költség viselésében is elmarasztalta a postakincstárt.

— **A Bethlen-utcai melegedő-szoba.** Az erzsébetvárosi demokrata-kör közjótékonyági bizottsága tegnap délután *dr. Bródy Lajosné* és *Horn István* elnöklete alatt tartott ülésén az elnök jelentést tett, hogy a kör által a Bethlen-utca 8. szám alatt létesített melegedőszobát 21.008 személy használta és 24.303 levelet osztottak ki. *Mérey Jenő* titkár indítványára elhatározták, hogy a gyűjtés folytatásával a melegedőszobát állandósítsák. A jövő héten a bizottság 150 férfit, nőt és gyermeket lát el türelhával.

— **Öngyilkos főpénztáros.** *Sátorajajuhelyről* táviratoznak: *Arnoldfaly* Tivadar vármegyei nyugalmazott főpénztáros ma fölboltta magát. Öngyilkosságának oka gyogyíthatatlan betegség. Az elhunyt szorgalmas tisztviselő volt és a társadalomban előkelő szerepet játszott. A részvét városszerte nagy.

— **A bécsi szabó-sztrájk.** *Bécsből* táviratoznak tudósítónk, hogy a nagy divatáru-cégek nem fogadták el a sztrájkolók bértarifáját, mert szerintük ez lehetlenné tenné versenyképességüket a világpiacon, hanem maguk is új tarifát fogtak kidolgozni, amelyet holnap az egyeztető gyűlés elé fognak terjeszteni. A

A megfagyott testrészek gyors és biztos gyógyítására az egyedüli szer a

„Halifax Fagybalzsam“

ára 1 kor. Kapható: Schubert Arnold gyógyszer-tárában, VII., Csengery- és Dob-utca sarkán.

prossniti szabók elhatározták, hogy oszlatkoznak a sztrájkhoz.

— **Kolduló hadsereg.** London utcáin néhány nap óta, a mióta a hideg dermesztő lett, egy sármalms had vonul végig naphosszat: azok a munkások, akik munka és kereset nélkül szütkölködnek s kiknek száma légió, szépen sorakozva, négyesével, mint a katonák, bejárák a legélénkebb utcákat s amerre megjelennek, szármalmas látványt nyújtanak. A koldus-hadsereg-től jobbra-balra megnnek a perzselyes gyűjtőgetők, akik póznákra kötve a perzselyt, a járke-lők könyörgórományait ósszeszedik. S mindez a legnagyobb rendben, katonásan megy végbe. A munkátlank nem zajognak, nem tüntetnek, csak járják a nagy hidegben a hóval fedett utcákat, fáznak, éheznek és koldulnak. A rendőrség tehetetlen a nagy tömeggel szemben, de nincs is oka, hogy szőjelugraszsa a szomorú sereget, amely csöndes, szótalan és szépen, sorjában lépdél, akár a katonasapat. A hosszú sor előtt és a a temérdek szütkölködő után egy-egy sereg lovas-rendőr halad s annyiszor megy a munkátlank seregével, ahányszor a felvonulás napjában tart.

— **Nagy panama Romániában.** Egy bukaresti félhivatalos távirat jelenti: *Parisianot*, a közadósági szolgálat igazgatóját és *Dimitrescot*, ugyane hivatal irodalomkét elötagtá ama gyuan alapján, hogy 1899-től 1901-ig vizsgálóéseket követek el a román járadék sorolásainál. Erre két kis bukaresti bankár, *Dan Albachary* és *Behar* csábították őket, akik a huzások előtt négypercentes járadékot vásároltak és a két hivatalnok segítségével család módon kieszközölték, hogy az ő címleteiket huzták ki, azidőn is hasznót huztak abból a differenciából, amely a névérték és a járadéknak akkori igen alacsony napieréke közt fennállott. Hasonló vizsgálóése a mostani kormány alatt lehetlenné vált. A liberális pénzügyminiszter hosszabb idő óta minden garanciát megteremtett arra, hogy a huzások szabályszerűen történjenek és személyesen einököl azoknál. Midőn *Albachary* és *Behar* látták, hogy spekulációjuk meghiusul, meg akarták zsarolni a minisztert és egyfél milliót követeltek tőle avval a ienyegettel, hogy a dolgot nyilvános-ságra hozzák és így ártanak Románia hitelének. Válaszul a miniszter a bírósághoz fordult, amely *Behar* letartóztatott. *Albachary* a külföldre menekült, de Nizzában elfogták. Bár az ügy komoly, nincs ok annak jelentőségét tuozni. Bizonyos, hogy ily vissza-élés a jövőben nem fordulhat többé elő.

— **A kőszaktatási adminisztráció köréből.** A tanfelügyelőségek, a lelkészek és tanítók panaszokodnak, hogy a lelkészeknek mint iskolaszéki einökök-nek az államszolgálatban részesülő tanítók fizetés-kiegészítő és korpóteléknvnyújtait az illetékes tanfel-ügyelőhöz kell beküldeniük, csupán azért, hogy név-aláírásával együtt ezt a szót írja rá: látam. S az ily látamozandó nyugtázk ítévenként százával érkeznek be a tanfelügyelőkhöz, ugy hogy az ezeknél egyéb-ként is felhalmozódó nagy munkatorlódások miatt a tanítóknak sokszor várniok kell megérdemeltt gara-saikra. A tanfelügyelőkhöz aztán az ily látamozottt nyug-tákat, mint már kész értékpapirokat, többnyire aján-lott levelekben küldik vissza: az iskolaszéki einökök-nek, tömérdek sok dolgot okozván így a postának is, éppen újv táján, mikor külföldben is legnagyobb a torgalom. Ezért ideje lenne már — írja egy pedago-gus — a mindenképp felhuzáozott sok irodai sala-ngalgal együtt e ceremónia egyszerű eitűréssel vé-get vetni.

— **Öngyilkosság a szállóában.** Ma este az *Unió*-szállóában egy 23—24 év körüli fiatalember az ablak keresztfájára felakasztotta magát s mire észrevették, meghalt. Az öngyilkos fiatalember levelet hagyott hátra, amelyben a következőket írja:

— Nevem *Kunstädter Ignác*, kérem, holttestemet ne boncolják fel. Nem akarok tovább élni, mert mell-beteg vagyok.

Az öngyilkos fiatalember holttestét kivitték a törvényszéki orvostani intézetbe.

— **Rablás az utcán.** *Bernáth István* volt fegyven, aki most szabadult ki a fegyházból, ma este a *Dob-utóában Siedemann Ella*, egy fiatal urileány kezéből kiragadta a készitáskáját, amelyben többek közt pénz is volt s futásnak eredt vele. *Apáti Géza* ténylegész és *Csemgeri Márton* hivatalnok utána eredtek és elötag-ták s átadták egy rendőrnök, aki a főkapitányságra vitte, *Bernáthot* átadják az ügyészségnek.

— **Rendőri hírek.** *Stoy Mátás* harmincöt éves templomdíszlet-estő és felesége, *Sávoszlav Irma* már e hó elején eltávoztak *Sándor-utca* 8. szám a att lévő lakásukról s azóta nem tértek vissza. — E hó 20-ikán a *Ráczfűrdő* egyik kabinjában föbelötte magát egy fiatalember. Hozzáartozók most felismerték benne *Márkus Sándor* huszonnyolcos aszódi kereskedőt, akit zilált anyagi viszonyai kergettek a halálba. — A Hun-gária-utú vasuti átjáró mellett az északra egy vonat elgázolt egy negyvenötven év körüli munkáskintézési embert. Zsebében *Szatovics József* vendéglős nevére szőlo névjegyet találtak. — *Hirschmann Fani* tizennygy éves tanulóleány a minap eltűnt szüleinek a Nagy-mező-utca 24. számú lakásáról. A leányka közép-ter-mető, haja barna, szeme fekete, arca kerek. Szemét fölig locsukva tartja. — *Körmeny Kálmán* budapesti szüléletű tizenhat éves kereskedelmi iskolai tanuló a *Sándor-utca* 42. számú lakásáról eltávoztott és azóta nem lát vissza. Az eltűnt magas, nyulánk, haja barna,

szeme kék. — A rendőrség ma este letartóztatta *Friedmann Béla* foglalkozás nélküli kocsist és *Márkus Lajos* állás nélküli litograust, akik ma este Löwy Vilmos keresepi-utú üzletének a tájáról egy fölikabátot leakasztottak és azzal futásnak eredtek.

(x) **Magyar Borház** (Károly-kört, központi vá-rosház-épület, telefon 153) kizárólag magyar termelőkh- válogatott borait hozza forgalomba a termelő megne-vezésével. Aki valdái, jó és olcsó bort akar inni, innen fedezze szükségletét.

Táncoló diplomaták.

— *Jelenet.* —

A bécsi diplomaták elhatározták, hogy *diplomata-bálokat* rendeznek.

A rendező: Négyeshez felül ani!

A francia nagykövet: Kérem, rendező ur, nincs vizavim.

A rendező: Azonnal, kérem.

A német nagykövet: Bocsanát, rendező ur, nincs vizavim.

A rendező: Azonnal, kérem. Itt van a francoia nagykövet. Tessék.

A német: Ez legyen a vizavim? Soha.

A francia: A német nagykövettel helyezkedjem szembe? Jamais!

(A német az uruguayi konzullal, a francia a san-mariniói konzullal helyezkedik szembe. Táncolnak.)

A rendező: Sédédám!

A spanyol nagykövet: Micsoda? Bombáztatni fogja a kikötőt? Az őregapját fogja bombáztatni!

A rendező: Kolón! Kolón!

Az orosz nagykövet: Vegye tudomásul, hogy had-seregünk mindig készen áll arra, hogy az önk had-seregét gulyássá aprítsa!

A rendező: Egy ur előre!

A német nagykövet: Ah, asszonyom! Örülök, hogy az orosz nagykövet felesége melé jutottam. Kérem, beszéljen kedves férjével a kereskedelmi szerződés ügyében. Van abban, kérem, egy pont...

A rendező: Két ur előre!

Az amerikai követ felesége: Micsoda pontokról beszél ön?

A német: Bocsanát, de akkor még az orosz nagykövettel...

A rendező: Nagy kör! Hölgydobás!

Az uruguayi követ felesége: Ajánlom magamat. Kilépek a négyesből. A paraguayi követtel többé nem táncolok. A paraguayi követ egy...

A paraguayi követ: Micsoda? Holnap már bom-báztatni fogom a kikötőt...

(Ez így tovább.)

A boszton.

A nagyváradi helyőrség tiszt-kara napparancsot kapott, hogy igrkezzenek a bosztont megtanulni.

Nem létem én mar a hazát,
Ha szól a kürt riadva,
Es hegyen völgyön, bérceen át
Ellen tőr a magyarrá.

A háború véres tűzét
Víg valcortempó úzi szét
Es jelszó lesz a poszton,
A boszton.

Ime, nem ágyú kell nekünk,
S nagyobb hadilésznék,
Nem baj, ha ósdi fegyverünk,
S mást kérnek a diétán,
Lehet német vezényszavunk,
Götterhalált dalolhatunk,
Segit, — e hitet osztom. —
A boszton.

A tánc, a tánc, a tánc a fő,
Táncolni mindhalálíg,
Jó táncosból előkelő
Altábornagy válik.
S ha a derék öreg vitéz
Múltjába büszkén visszanéz,
Felé rezg derüt osztón,
A boszton.

A boszton szimbólum csupán
S úgy táncolnak a tisztiek,
Ahogy fűtül a reglamán,
S nem ahogy talpuk viszkot.
Igy lépnek felsőbb rangba ók,
A sná'dig, sikkes hadverőt,
S így lesz csilag a poszton:
A boszton.

FŐVÁROS

(*) **As új gyámügyi ügyviteli szabályzat.** A belügyminiszter tudvalegőleg felhívta a fővárosi árvas-zéket, hogy az új gyámügyi ügyviteli szabályzat-ból, mely a főváros kivételével minden törvényható-ságnál életbe von léptetve folyó évi január elseje óta, jelölje meg azokat a szakaszokat és intézkedése-ket, amelyek célszerűnek tart a fővárosi árvaszék-re nézve is. A fővárosi árvaszék teljesítette a belügy-miniszter felhívását és mult év végén tartott ülésén megállapította, hogy az új ügyviteli szabályokból mely rendelkezéseket vehetne át. Ez a felter-jesztés jelenleg a belügyminiszteriumban van és valószínűleg nemokára érdemleges elintézését nyer és az új gyámügyi ügyviteli szabályokat kü-lön belügyminiszteri rendelettel léptetik életbe a fővárosi árvaszékénél és nem várják be azzal a fővárosi közigazgatás ujjaszerzését, melynek elő-készítésén szintén szakadatlanul dolgoznak a bel-ügyminiszteriumban, de a dolog természeténél fogva ezt a nagy reformot máról holnapra nem lehet megcsinálni. Legközelebb azonban a fővárosi kö-zigazgatási szervezeti reform is közelebb jut a meg-valósulásához, amennyiben elkészülnek a fővárosi törvényjavaslat előadói tervezetével, amelyre nézve számos indítvány és terv, valamint előmunkálat áll a törvényelőkészítő rendelkezésére. Ami a nemokára életbeléptetendő gyámügyi ügyviteli sza-bályokat illeti, a fővárosi árvaszék véleménye szerint bizonyos helyi érdekű módosításokkal az új gyámügyi ügyviteli szabályzat tulnyomó részét a fővárosban szintén meg lehetne honosítani. A bel-ügyminiszteriumban nemokára tanácskozás lesz a fővárosi gyámügyi ügyviteli szabályzat tárgyában a fővárosi árvaszék referenseivel és aztán a belügy-miniszter dönt a reform lelett véglegesen.

(*) **Nemzetközi tüzoltó-kongresszus.** Emli-tük, hogy a nemzetközi tüzoltó-szövetkezet elhatáro-zása szerint, az 1904. év folyamán Budapesten tartják meg a nemzetközi kongresszust. Az országos tüzoltó-szövetkezet az állam és a főváros anyagi támogatá-tásért kérte, valamint azt is, hogy a budapesti hiva-talosság tüzoltóság vegyen részt az együttes nagygya-korlatokban. A székes-őváros tanácsa tegnap foglal-kozott ezzel az ügygel s értesítette a tüzoltó-szö-vetség einökségét, hogy a hivatasos tüzoltóság-nak az ünnepeiségekben való részvételét semmi sem akadályozza. Ami az anyagi segélyt illeti, ebben a tanács tegnap nem döntött, hanem föl-hívta a szövetséget, hogy mulassa be a kongresszus programját s közölje vele, hogy külföldi tüzoltó-oszapatok kivül, a hazai tüzoltóság is részt fog-e venni és hozzávetőleg mennyi lesz a résztvevők száma s végre, hogy a kongresszust melyik hónap-ban tartják meg; mert ha ez az idő nem a nagy nyári szünetekre esik, akkor a főváros hatósága nem engedheti át az eszállásos céljaira az iskolákat s így más módon kell a lakásról gondoskodni.

SZÍNHÁZ, ZENE

** **Magyar Színház.** (Bemutató előadás.) Amit a *Magyar Színház* új operettje, a *Trouville gyöngye* nyújt, annál többet és kevesebbet már csakugyan kívánni sem lehet. Többet inycsiklandozó pikantériás és keve-szbbet női ruházat dolgában. Egy kis jöhísemű rosszakarattal, vagy egy kis rosszishísemű jóakarattal egy három felvonásra terjedő decolletage-nak lehetne nevezni, amelyhez három francia: *Pericaud, Soult* és *Darantière* nagyon osekül szöveget, de annál több szöveget, egy külföldön élő magyar zeneszerző ha-zánkfa: *Wanda Gusztáv*, zenét szolgáltatott. Veszedelmes csak gondolni is rá, hogy mi mindentről nem énekelnek és mimindent nem dekolletálnak ebben az ope-rettben. A dolgot némineműkkel enyhíti, hogy a kö-zépső, tehát a legveszedelmesebb felvonás, tengeri fűrdőn — *Trouville*-ban — játszik és a tengerhabból született *Venus* Anddyomene óta mindenki tudja, hogy a ruha-fogyasztási szövegeteket nem a tengeri fűrdők kedvéért találták fel.

A *Trouville gyöngy*-ről nem lehet állítani, hogy gyöngye lenne egyáltalán az operetteknek. Sok mulat-ságos, még több lapos dolog van benne, de legtöbb mégis csak a — gömbölyűség. Az a gömbölyűség t. i. amelyről dekolletálva énekelnek s amelyet énekelva dekolletálnak.

A *Trouville gyöngye* maga, — egy forróvérű amerikai menyecske, aki — shoking! — egy kapott poion miatt megszökik az ura oldala mellől és végül visszatér hozzá, — énekel és dekolletál legtöbbet. Ezt a forróvérű menyecskét *Szelezett Elza* adta. Ennek az iju színésznek megvan a saját maga stílusa, mely kedvessé és vonzóvá teszi. Szubtilisan finom vona-

lakat mutat egy játék dolgában, mint — egyekben is. Szerencsés esteje volt minden tekintetben, szépen énekel, még szövegeket táncolt s a lehető legszebben dekolletálta magát. Kapott is sok tapsot, legtöbbet a harmadik irányban.

Az operett többi szereplőjének az élén, természetesen, Sziklai haladt ismeretes, kacagató mókáival, amelyeknek igazán bajos ellentálla. Egész kedves gúmbölyűségében érvényesült Tomcsányi Rusi és bájos szövegességében Kornai Berta, aki egy fiatal, szerelmes leánykát játszott sok szerelemmel. Ráthonyi egy less főpincért, Faragó egy vén bűlyét, Mátrai egy ördöklő amerikai játszott. Az urak közül fel kell még említenünk Rubost, aki a mai operett-színpadon ritkaságosan csengő magos baritonjával nagyon meglepett tapsokat csalt ki a himnusz operettnek. Sziklai és Somori, ez a szép jövőjű fiatal színész, ma rövid lélegzetű szerepekben mozogtak.

Wanda Gusztáv muzsikáját, amelyről épp oly kevéssé lehet rosszat, mint jól mondani, néhány fűbemaszó betétet igyekeztek megerősíteni. Az operette fordítását Faragó Jenő végezte rutinos kézzel s az énekszövegek verseit Mérei Adolf írta, akinél jobban pattogó operett-verseket maup más nem igen ír.

Sauer hangversenye. Sauer Emil kissé túlságosan sietett második hangversenyével. Azzal is elszámította magát, hogy a Vigadó nagytermében rendezte az estélyt, mert az ériasi oszroknak bizony-bizony néptelen képet mutatott. Némi kárörömmel néztem, hogy a tömegekre való spekuláció annyira felült. Ne tessék bennünket a Vigadóba társasítani, amelynek akusztikája még a nagy zenekari hangversenyeken is gyöngye, nem hogy alkalmatos lenne egyes hangszeres virtuóz érvényesülésére; a nátháról nem is beszélünk, amit az ember ebből a vízözön-előtti hangversenyosorokból hazavisz. Mikor a művész a gyér közönséget meglátta, nem osoda, hogy elkedvetlenedett. Az első két számot (Rameau gavotte-változatát és egy Beethoven-szonátát) csaknem szórakozott idegességgel játszotta, de aztán az inspiráció hevében elmut homlokáról a borulást. Elpusztíthatatlan fizikai erővel tolmácsolta Schumann: egész Carnevalját, amelynek változatos képei dús-gazdag színezésben és éles plasztikában érvényesültek. noha Sauer, a rubato szélesítés kényura ugyancsak sok önkényességet enged meg magának. A Chopin: berceuse (57. sz.) édes kantilénája, a polonaise-fantáziája és a második keringő ellenállhatatlan ritmusa sok gyönyörűséget szerzett a közönségnek, amely udvarias lelkesedéssel fogadta a virtuóz két szerzeményét is. A műsort Wagner hatalmas Tannhäuser-nyílán jelezte be (Liszt átiratában) és Sauer játéka ugyasólván zenekari erővel hatott. A közönség lelkesen ünneplte a mestert, akinek zenésziális egyénisége rövid-debb-hosszabb ellenkezés után mindenkit elragad.

(G.)

As Operaháza holnap, szombaton, A helygő hollandi kerül színre W. Kramer T., Várent V., Szendrői, Broulik, Kiss és Beck közreműködésével. Advi bérlés 14. sz., bavi 14. sz. — Vasárnap A denecvót adják bérlésülmetben (7. sz., W. Kramer T. és Szoyer licnával a két női fészereben).

A Hubay-Popper-est. Messiaert János. kinek ma este a Hubay-Popper 5-ik kamarasztyén kellett volna közreműködnie, megbetegedése folytán kénytelen volt közreműködéséről lemondani. A beteg művész helyett Lindh Marcella működik közre a kamarasztyén s a következőkkel adja elő: Mozart, Aria Figaro dalmiból. Franz. Für Musik. Chopin Mädhöns Wunsch és Estebán Martó Berceuse de ma. Poupée. Jegyek a Harmonia-zeneműkereskedésben kaphatók.

Vendégszerelés. Székesfejervárott — mint tudósítónk írja — Kunhegyi Miklós színtársulatánál Kenedi Kálmán, a Népszínház kitűnő tenoristája két estén át vendégszerelést fényes sikerrel. A Kornvillai harangokba Grenisöt és a Szep Helénában Páris szerepét énekelte. A közönség, mely a színházat egészen megtöltötte, zajos tapsviharral adott kifejezést elismerésének. A művész több dalát megismertették s a felvonások végén pedig sürűn hívták lámpák elé; babérokosorut és palmaagrat is kapott tiszteletgíttól. Kivülre Sz. Pozsonyi Lenkének, Szabolcsnak, Rajcsányinak és Kovácsnak volt szép sikere.

Minna Vanna. Köcsény Albert Minna Vanna címen zenés paródiát írt, melyet egy lovarosi színházhoz nyújtott be. A mulatságos darab aktuális események nyomán perszifliásza.

Jótekönyvű hangverseny. A Budapesti Katholikus Kör január 25-én, vasárnap este 6 órakor a Klotild főteremben vendégszöveg alatt álló nagytérenyi katolikus árvaház és a katolikus tanonok javára hangversenyt rendez saját helyiségében. A hangverseny műsora a következők: Prölög. Előadja: Prödzsika Ottókar. Francois Thomé: Andante Religioso. Hegedűn előadja: Neumanovics-Dekner Janka. Major Gyula: Sonata Hegedűn előadja: Neumanovics-Dekner

Janka. Meyerbeer: Árnýék-tánc Dinorah című dalmiból. Eneki: Maleszky Bianka. Zongorán kíséri: Fligl József. Liszt: 6 Rhapsodia. Zongorán előadja: özvegy Boha Gyuláné. Vieuxtemps: Fantasia appassionata. Hegedűn előadja: Neumanovics-Dekner Janka. Gounod. Ave Maria. Eneki: Maleszky Bianka. Hegedűn kíséri: Neumanovics-Dekner Janka. Zongorán kíséri: özvegy Boha Gyuláné, hárlán: Mooshammer Román.

Zenekari hangverseny. Bendiner Nándor, az ismert zongoraművész, a napokban Kolosvárott nagy zenekari hangversenyt rendezett. Az est alkalmával a kolozsvári publikum tüntető ovációkat rendezett a fiatal művészeknek, ki nagy zenekarral Weber, Beethoven és Liszt hangversenyét adta elő. Bendiner a közönség általános kívánságára jövő héten megismétli a hangversenyt.

TUDOMÁNY, IRODALOM

Háztartási könyvtár. Kúrthy Emilné, a Háztartásnak szerkesztője, a lap nyolclevéti fiennállása óta valóságos kis háztartási könyvtárrá fűszaporodott anyagát apró kötetekbe gyűjtve közreboosította. A Háztartási könyvtár 60 filéres kemény-kötésű füzetében sorra helyet találunk mindama leírások, receptek, tanácsok, melyekre a háztartás körében minden jó gazdasszonynak elegendő szüksége van: Eddig három ilyen füzet jelent meg: 1. (Vegyes sütemények) 198 süteményrecepttel. 2. Különböző italok (197 meleg és hideg ital, szörpök, likörök stb. leírásával). 3. Gyümölcsbefőzés (115 gyümölcsbefőzési recepttel). Sajtó aiat van a Kenyérkészítés és a Disznóéles köete s ezeket követi a Baromfiélesztés. Kertészet, Pecsétvitálás Szépségápolás, Elyagyalak és Krémek, az egyes Ételek (külön füzetekben) Előskamara, Konyha, Lakás stb. A Háztartási könyvtár 60 filéres füzetet az Athenaeum adta ki.

EGYESÜLETEK

(A Lipótvárosi Orvostársaság) tegnap este tartotta évi közgyűlést az V. kerületi polgári körben. Dr. Almádi Balogh Tihamér elnöki megnyitása után D. Szabó Sándor titkár adta elő jelentését, majd pedig dr. Zilzer Arnold pézvárosi számolt be a társaság évi háztartásáról. A napirend további folyamán dr. Lichtenberg Kornél indítványa került tárgyalásra, mely szerint követve a nagyváradi és szombathelyi orvosi köröket, mondja ki a társaság, hogy tagjai párbajoknál sem mint szegédek, sem mint orvosok nem vennek részt. Lichtenberg Kornél indítványát szép és terjedelmes indokolás mellett ajánlotta előadásra. Az erre következőkkel élénk vitában dr. Gáspár, dr. Gerber, dr. Zilzer, dr. Keményfy Gyula, dr. Weyner, dr. Seemes, dr. Adler kir. tanácsos stb. vettek részt s az a nézet jutott érvényre, hogy az orvosi segítség megtagadása ezidőszert nem vehető keresztül, mivel többek között a katonarvosok a párbajoknál való közreműködést nem tagadják meg. Elhatározta tehát az orvostársaság, hogy csatlakozik ugyan a párbajjelenségek mozgalomhoz, társadalmi téren az eszmét s annak keresztvitéletét szívvel-lelékel támogatni fogja, de radikálisabb eljárásokhoz ezidőszert nem nyulhat.

(A Magánintézetek Otthonában) folyó hó 24-ikén, szombaton este 9 órakor dr. Pap Károly leánygimnáziumi tanár előadást tart: A honfoglaló magyarok műveltsége címen.

FARSANG

(Jelmezbal. A Ping-Pong-Társaság szépen sikerült jelmezest rendezett tegnap a Royal termében. A társaság, amely teljesen megöltötte a termet, a legjobb hangulatban csak a kora reggeli órákban oszlott szét. A négyest 50 pár táncolta. A jelenlévő hölgyek névsora a következő: Asszonok: Adler Sándorné, Altmann Mórné, Bárdos Károlyné, dr. Braun Ferenoné, Beck Oszkárné, Bergl Adolfiné, Bloch Mórné, Deutsch Vilmosné, Fischer Sándorné, Grünwald Jakabné, Gomperz Emilné, Fuchs Gyuláné, Hecht Lipótné, Hecht Abrahamné, Mende Emilné (Cicopatra), Kopf Dénesné, dr. Neuman Adolfiné, Pollák Ignacné, Révai Miksáné, Spitzer Gyuláné, Spitzer Oszkárné, Leichter Benóné, Schimmerlik Mórné, Szécsi Gyuláné Schwarz Lajosné, Ponger Bernátné, Spitz Miksáné, Wadnai Henrikné, Wollák Somané, Politzer Mórné, özvegy Radó Bláné, Weisz Mórné, Leányok: Adler Margit (spanyol nő), Altmann Ad. (rózsza), Bárdos Lilly (tót leány), Bloch Janka (Piroska) Bergl Ella, Deutsch Berta (kertészleány), Fischer Ilonka (bolya), Grünwald Margit (görög nő), Gomperz Irén (merovingiai királyleány), Fuchs Terka (gésa), Hecht Ilonka (vadrosza), Hecht Margit (pillangó), Kopf Mariska (mezei tündér), Leichter Sárka (gésa), Politzer Erzsike (pillangó), Révai Aranka (baba), Pollák Szida (pásztorleány), Ponger Ilonka (mamselle), Neumann Angéla (olasz leány) Szécsi Margit (kölészet) Spitz Lenke (vizi tündér), Schwarz Rózsi (huszár), Radó Alice (Pompador), Spitzer Lili (arabs nő), Spitzer Margit (pásztorleány), Wollák Margit (virágárusleány), Weisz Lilly (magyar leány), Wadnai Ilonka (ospikérszása).

(Szállások táncmulatsága. A budapesti I—III. ker. szállások, vendéglők, bor- és sörmeccs-partársulata február 18-án, szerdán, a budai Vigadó összes termeiben sétahangversenyyel egybekötött táncmulatságot rendez. A sétahangverseny kezdete este 8 órakor. Tánc kezdete este 10 órakor. Csaldjegy ára 6 korona. Személyjegy 3 korona. A zenét a 23. gyalogezred teljes zenekara szolgáltatja.

Nyiltér.

Tőkéknek
takarékpenztárakban 3%-ra való előléte helyett ajánljuk
5%—8%-ot jövedelmező
igen szolid bank- és ipari vállalatok részvényeinek
vételét.
Költségmentes információt készséggel nyújt:
Fuchs H. váltóháza
Budapest, IV., Kecskeméti-utca 1.

(Az e rovat alatt közölteknem tartalmáért, sem alakjáért nem felelős a szerkesztőség.)

TÖRVÉNYSZÉK

§§ Uj kiegészítő bíró a Kurján. Az igazságügy-miniszter — mint értesülünk — Zsiros Kálmán szegedi táblai bírót a Kurjiához kiegészítő bíróként rendelte be, Zsiros Kálmán urbíri ügyekben nagy szakértelmű és a Kurján ő lesz ezentúl a magyarországi urbíri ügyek előadója.

§§ Széll Kálmán — tanu. Abban a sajtópörben, melyet Bartha Miklós képviselő indított Zsoldos László ellen, e hó 27-én lesz az esküdtészi tárgyalás. Bartha Miklós a tanu sorában Széll Kálmán miniszterelnökre is hivatkozott, akinek kihallgatását a sajtóbírótság ma déiben tartott sürgős ülésében elrendelte. A meghívót nyomban el is küldte a bíróság a miniszterelnöknek, továbbá Bartha többi bejelentett tanujának is, nevezetesen: báró Dániel Ernőnek, id. Cséry Lajosnak, Ugron Gábornak, Polonyi Gézának, Gajári Odőnnak, Kóbor Tamásnak és Ajtai K. Albertnek.

§§ A zirczi mandátum. A Kuria második választási tanácsa az őszzel elrendelte a vizsgálatot Udvary Ferenc néppárti képviselő mandátuma dogában, akit a zirczi kerület választott meg. A győri királyi tábla kiküldött bírja betegezte a vizsgálatot s az ügy iratai ma kerültek vissza a Kuriahoz.

§§ A soproni bankbukás. Sopronból jelentik: A bukott bank mai folytatóságos végtárgyalásában délután tíz órakor telet hallgattak ki tanuképpen. Ezek között legjellegzetesebb esete báró Augustinóc Antainak volt a bankkal. Báró Augustinóc hat nappal a bank bukása előtt betétét visszaskövetelte. Wrochowski pár nap mulva ígerte teljesíteni a visszafizelését, ámde a bárónak szüksége lévén a pénzre, addig is, míg betétét visszakaphatja, 10,000 forint földterhermentesítési kötvényt adott Wrochowskinak lombardirozás céljából. Wrochowski kijelentette, hogy a lombardkölcsönt három nap alatt folyósítani fogja. A földterhermentesítési kötvényeket átadását követő három nap után sem kaphatott a báró pénzt, mert Wrochowski szerint az még nem jött meg Bécsből, holott tudja, hogy a kötvényeket az osztrák-magyar banknál még az átvétel napján elzalogosították. Két nappal később a báró ismét jelentkezett. Wrochowski azzal a kifogással él, hogy Sebladerer vezérigazgató temetésre ment a báró jönné e holnap. Másnap a bank már csödbe került. Wrochowski tagadja, hogy a bárót hitegette, bár a báró szemtől-szembe fenntartja állítását. Báró Augustinóc ezek után is kijelentette, hogy sem Wrochowski, sem Prohaska megbüntetését nem kívánja. Igen jellemző, hogy eddig a károsnak közül csak egy kívánta a vádiottak megbüntetését.

§§ A szerzői jog védelme. Érdekes elvi jelentőségű határozatot hozott ma a budapesti kir. törvényszék a szerzői jog védelméről. Ziehrer M. bécsi karmester pört indított Harsányi testvérek, a New-York-kávész tulajdonosai ellen, azért, mert az ő szerzeményét a m. kir. honvédezenak a mult év március 18-án a kávéházban eljátszotta. A törvényszék Ziehrer keresetével elutasította, megokolván ítéletét azzal az elvi jelentőségű határozattal, hogy alperesek nem zenuenük előadásával foglalkoznak, hanem a kávéházba járó közönség szórakoztatására zenekart szerződtetnek. Ok tehát zenuenük előadására nem lévén vállalkozók, rájuk nézve a szerzői jogról szóló törvény megtelelő szakaszai nem alkalmazhatók.

§§ Berlini tanár a magyar polgári törvénykönyvről. Kipp Tivadár berlini egyetemi tanár a német magánjognak a magyar polgári törvénykönyv tervezetéről gyakorolt hatásról, a berlini jogászegyletben előadást tartott, melyet a Jogytudományi Közönség engedett át közlés végett. A J. K. mai számában kezdte meg a nagyérdékű dolgozat közlését. A bevezető részben Kipp általánosságban foglalkozik a német polgári törvénykönyvnek a magyar tervezetre való hatással, kimutatja, hogy tervezetünk sokban követi a német törvényt, de ugy általánosságban, mint részletekben számos önálló gondolattal tartamzik. Így mindárt a rendszer tekintetében érdekes újítás a magyar tervezetnek az általános rész kiküszöbölése, melynek előnyeit és hátrányait Kipp részletesen megbeszéli.

§§ A hitelezők kijátszásáért. Hitelezőit kijátszva, százhuszezer korona passzívul jutott csödbe két esztendővel ezelőtt Neumann Jakab gyomai rőföske-

reskedő, míg a leltározás csak nyolcezer korona aktívát talált. A békés-gyuai törvényszék család bukás miatt egyévi börtönrre ítélte a bukott kereskedőt s ezt az ítéletet a nagyváradi királyi tábla is jóváhagyta. A vádott és királyi ügyész semiségi panaszával ma toglakozott a Kuria harmadik büntetőtanácsa, mely Jánosok István bíró elődása után *Katona Béla* koronabíró helyettes indítványára a vádott büntetését két évi fegyházra emelte fel.

TÁVIRATOK

Jaurès a revancheról.

Páris, január 23. A kamarában *Lazies* a múlt évek nemzetközi és katonaiellenes ügyében interpellál. A szónok azt mondja, hogy az internacionalizmus terjedése kell hogy gondolkodóba ejtse a kormányt. Emlekeztet arra a dícsőre, amelylyel Millerandnak és Jaurèsnak gróf Bülow német birodalmi kancellár adózott, és azt mondja, hogy sokszor a legnehezebben lehet elviselni a külföld dícsőretét. A kamara megmutatta, hogy az internacionalista elméleteket szentesíti, midőn Jaurès alelnökévé választotta, azt a Jaurès, aki a hármasszövetséget a francia szovinizmus szükségessé elismerte, mondta. A konvent idejében ennél kevesebbért lelejtették az embereket. Nagy dícsőrettel adózik a tiszták önzetlenségének és odaadásának. (Collin közbeikt: Ön a saját klientelájának beszél. Lárma jobbról.) A szónok végül Jaurès-t, a szocialista vezért és a kamara alelnökét felhívja, mondja meg, hogy mily tanokat hirdettek a szocialistáknak Németországgal való háboru esetén. Pughesi-Conti oszlatkozik *Lazies* fejtegetéseire és naprendet nyújt be, mely felhívja a kormányt, hogy nyomja el az internacionalista tanokat.

Ezután *Jaurès* szó alt fel.

Nemzetközi téren ugymond, sok olyan dolog van, amelyek először kimeráknak látszanak, de immár szilárd a akot kezdnek üteni és lehetővé válnak. Mindenesre téves érv az, hogy a szakadatlan emlékeztetés egy háborura lényeges feltétele a bátorság öbrésztetésének és tokozásának. A nemzet energiája a veszedem napján magától előtérbe lép. Csak három dolog van, mely egy népet egyengizt: a hazugság, a lustaság és az eszmény hiánya. Harminckét év óta nem volt Európában nagy háboru. E óször örvendünk ilyen hosszantartó békének. Ismétli a hármasszövetségről mondott szavait, amelyet nem Franciaország ellen irányuló szándékos támadó tendenciája alakítottak, hanem hogy a háborunak reánk néve iádalmas eredményeit visszavonhatatlanokká tegyék. 31 év óta Németország sem gondolt soha komolyan arra, hogy Franciaországot megtámadja. Ami az orosz szövetséget illeti, Jaurèsnak elvben nincs kifogása ellene. Védelmi szövetségnek tekinti, melynek hivatala fenn tartani a békét Európában. De nem szabad tulozni jelentőségét, nem nyert abban a táradozásban, hogy hatalmát helyreállítsa, pozícióját megtartsa és gyarmati birtokot szerezzen. Az Oroszországgal való szövetség, melynek meg kellett volna mentenie bennünket, akkor jött, mikor látták, hogy mi önmagunkat is meg tudjuk menteni. (Élénk tetszés a baloldalon és a centrumban.)

Millevoix: A lehető legnagyobb kárt okozták most az országunknak. (Zaj.)

Jaurès: Csak egy dolog van, amely árthat az országunk és ez az, ha félreértéseket engedünk lábra kapni, amelyek meglepetések és szerencsétlenségek forrásai. (Tetszés balról.) A szónok emlékeztet arra, hogy Ribot, aki a szövetséget aláírta, kijelentette, hogy az nem agresszív.

Ribot: Azt mondtam, hogy nem az agresszív szellemében van fogalmazva.

Jaurès: A nacionalisták politikai fegyvernek akarták felhasználni a szövetséget. Ezt nem kell megengedni. (Tetszés balról.)

Még a francia forradalom is az általános békét akarta és ítözött a háborútól. De háboru kellett kezdnie, mert saját gyengesége kényszerítette erre. Ma az európai általános béke a forradalom következménye és emléke. A szónok bizik a béke állandóságában. Franciaország bizonyára fájdalmas helyzetben van. Oly megosonkítást szenvedett, mely jogának megsértését jeleníti. Sohasem fogjuk elfogadni az erőszak győzelmét a jog felett. De a végleges megoldásra az egyetlen eszközt oly béke hozhatja meg, mely az általános egyidejű lefegyverzésen alapul. Csak így kapja meg *Elzász-Lotharingia* kivülből hazáját. (Tetszés.) Az előbbi háborukban és még 1870-ben is eléggé bebizonyította Franciaország a maga hősiességét és elegendő örköséget hagyott reánk dícsőségben, úgy, hogy most sajátját nélkül tehettük be a háboruk borzalmas könyvére. Jaurès ékes szóvalon tiltakozik az ellen, hogy ő a külföld barátja. Egyébként, ugymond, mi mindnyájan a köztársaság védői vagyunk. Gambettát, Ferryt, Spullert, Ribot-t, mindnyájanat gyaszták az emigránsok flai. A mi ténelmünkben az ellenforradalom és a rágalom mindig egyértelmű fogalmak voltak. (Tetszés és taps a baloldalon. Jaurès barátai élénken üdvözlik.)

Nyolc óraker az ülést félbe szakították.

Az ülést 1/2 óraker ismét megnyitották. *Ribot* kijelenti, hogy Jaurèsnak a francia-orosz szövetségre vonatkozó egyik oktanal nyilatkozatára akar válaszolni és kérdi Jaurès-t, miért mondta, hogy a hármasszövetségnek sohasem volt offenzív célja.

Jaurès: Meri igaz!

Ribot: A mi dolgunk ezt mondani? Ön Németország szándékainak képviselőjét adja és lelkesedéssel

ünnepelte a kronstadti eseményeket. Nem elég azt mondani, hogy *Elzász-Lotharingia* mellett szól a jog és mindent a jövőre kell bizoni. Bármily békés érzelmekektől táplálunk is, még sem várhatjuk az emberiségi elméletől az ország biztonságát.

André hadügyminiszter hangsúlyozza, hogy a két éves szolgálati idő meg fogja szüntetni az egyenlőtlenséget. A háboru csapás, de a függetlenség elvesztése a legnagyobb csapás. A hazafiság mindnyáunk öröksége. A miniszter híve a világbékének. de az erős hadsereg a béke legjobb biztosítója. Szükségünk van szövetségre, szükségünk van az orosz szövetségre hatalmunk szempontjából még sok időn át.

A kamara 371 szavazattal 69 ellenében elveti *Dejeante* napirendjét és 453 szavazattal 87 ellenében el fogadja *Roche* napirendjét, amely helyesli a kormány nyilatkozatát.

Páris, január 23. Loubet elnök április 18-án utazásra indul Algírba és Tuniziba.

A svéd király visszavonulása.

Stockholm, január 23. A király az orvosok tanácsára egyelőre lemondott tervezett norvégiai utjáról és elhatározta, hogy a kormányzást egyelőre a trónörökösnek adja át. Hír szerint a trónörökös a jövő héten veszi át a kormányzást.

Stockholm, január 23. A király állapotáról a következő orvosi jelentést adták ki: A királynak, akinek erői az utóbbi időben, különösen midőn hozzájárult a nyugtalankodás Jenő herceg megbetegedése miatt, kissé gyengültek, nyugtalanra van szüksége, amiért is azt tanácsolták neki, hogy egy ideig vonuljon vissza a kormányügyek intézésétől.

A bolgár kormányválság.

Szofia, január 23. Bulgária határozottan megcáfolja a kabinet állítólagos lemondásáról szóló híreszteléseket.

Az osztrák cukoradó.

Bécs, január 23. A *Wiener Abendpost* jelenti: A pénzügyminisztériumban ma délelőtt *Jorkesch-Koch* osztályfőnök elnöklele alatt az igazságügyi, földmivelési, belügyi, kereskedelmi és pénzügyminisztériumok képviselőinek részvételével ülés volt, amelyen megvitatták a cukoradó-bizottságban elhangzott és a réparonozás ellen teendő intézkedésekre vonatkozó kívánásokat. Az értekezlet abban állapodott meg, hogy összehívandó szakértekezleten részletesen megvitadják a répalermelők kívánásait és panaszeit s módot keressenek a panaszolt visszasszágok megszüntetésére. Ezt a szakértekezletet már a jövő hét első napjaiban tartják meg a földmivélségi minisztériumban.

A bolgár szobranje.

Szofia, január 23. A szobranje ma ujra összehült. Az elnök bejelentette, hogy *Miklós* cár a nevnapja alkalmával vele közölt szerencsekívánatokat a szófiai orosz diplomáciai ügyvivő útján megköszönte.

Közgazdasági táviratok.

Bécs, január 23. Az a törekvés, amelynek az volt a célja, hogy a betétek kamatlábjának egyöntetű megállapítását hozza létre, nem vezetett eredményre. Csak éppen a Giro- és Cassen-Verein kötelekékbe tartozó bankok fixizták 3%-ban a kamatlábat amely mostanában 3 1/2 és 3 3/4% közt mozgott. A kisebb pénzintézetek nem hajlandók ehhez a megállapodáshoz hozzá járulni.

Bécs, január 23. (A *Budapesti Napló* telefonjelentése.) A szigorú hideg és a newyorki magasabb árjegyzések nem voltak képesek élénkebb tevékenységet előidézni. A határidőpiacon alig volt némi kűtés.

Buza tavaszra 7.84, 7.83, rozs tavaszra 6.99, zab tavaszra 6.43 K. kötéttet.

A készárak piacán majdnem teljesen szünetelt minden forgalom. Az irányzat gabonaművekben és takarmányárakban egyaránt jól tartott. Arpa szintén szilárd volt. Magasabb Berlinre a tőzsde szilárdabban zárult. Buza tavaszra 7.85 K., zab tavaszra változatlan.

New-York, január 23. (Terményfősség.) (Zárulat.)

Gyapot: New-Yorkban helyben 8.95 (8.95), Január 8.78 (8.77), Áprilisra 8.79 (8.81), New-Orleansban helyben 8.74 (8.74). — *Petrolium*: Stand white New-Yorkban 8.20 (8.20), Stand white Philadelphianban 8.15 (8.16), Refined in Cases 9.50 (9.50), Credit Balances at Oil City 1.50 (1.50). — *Zsir*: Western steam 10.47 (10.45), Roke és Brothers 10.00 (10.00). — *Tengeri irányzat* szabálytalan. — Január 57 1/2 (55). — Májusra 55 1/2 (55 1/2). — Májusra 50. — (60 1/2). *Buza* irányzat szabálytalan. — Píros ózi helyben 83 1/2 (84). — Január 84. — (84). — Májusra 84. — (85 1/2). — Májusra 83 1/2 (83 1/2). Jul-ra 80 1/2 (80 1/2). Gabona szállítási díj Liverpoolba 1 1/2 (1 1/2). — *Kész*: szilárd. sz. 5 1/2 (5 1/2). — Jan-ra 4.20 (4.20). Áprilisra 4.40 (4.35). — *Liszt*: Spring Wheat clears 3 05—3.10 (3.05—3.10). *Cukor*: 2 1/2 (2 1/2). *On*: 28.50—28.55. (28.25—28.37). — *Rés*: 12.25—12.50 (12.25—12.50). (A zárójelben lévő számok a tegnapi árakat jelzik.)

Chicago, január 23. (Terményfősség.) (Zárulat.) *Buza* irányzata gyenge. — Jan-ra —, —, —, —. — Májusra —, —, —, —. — *Tengeri* irányzata elegendő. — Jan-ra 46 1/2 (47 1/2). — *Zsir*: Jan-ra 11.15 (11.10). — Májusra 9.60 (9.62). — *Szalonna* short clear 9.87—10. — (9.49). — *Sertisus*: Májusra 16.83 (16.82). — (A zárójelben lévő számok a tegnapi árakat jelzik.)

KÜLÖNFÉLÉK

+ **Magyar könyvtárakról.** Dr. *Gyalui Farkas*, a kolozsvári egyetem tudós magántanára kiválóan érdekes tanulmányt írt *A könyvtári tudományok célja és feladata Magyarországon* címen. A szerző a fontos kulturális kérdésben figyelemreméltó módon állapítja meg a jövő teendőit s a magyar könyvtárügy jellemzésére a következő érdekes statisztikát közli: Össze sem lehet hasonlítani az amerikai nyilvános könyvtárak forgalmát a miénkkel. A bostoni városi könyvtárban 1901-ben 1,438,513 kötetet használtak. 239 emberből álló személyzete dolgozik a közönség részére. Adjuk össze Magyarországot valamennyi nyilvános közkönyvtárának évi forgalmát, messze mögötte maradunk e számunk. E forgalommal hasonlítunk össze Budapest legnagyobb forgalmu könyvtárát a budapesti egyetemi könyvtárát, melynek ugyanabban az esztendőben 74,882 mű forgalma volt, kiadása pedig 1901-ben 76,931 korona, szemben a bostoni könyvtár 1,614,891 koronájával. Ma Magyarország összes nyilvános könyvtáraiban egy tízedrés annyi rendszerezített szakember sem működik a közönség rendelkezésére, mint ez egy amerikai városban. Magyarországon az 1885. évben összeállított hivatalos statisztika szerint akkor 2250-re ment az összes köz- és főlvett jelentékenyebb magánkönyvtárak száma, 129 nagy könyvtárunk van, de másfelézerrel közkönyvtárunk közül mai napig is legfőlebb 25—30 könnyen hozzáférhető. Statisztikai hivatalos adatok alapján konstátálja, hogy Budapestnek, az ország fő- és székvárosának, melynek maolnap 800,000 lakosa lesz, összes könyvtára és népkönyvtára, ha szófolásig megtöltjük, nem képes 2500-nál több olvasónak, de még ennyinek sem helyet adni s — átlagszámítással naponta legfőlebb öt órán át. Annál több a kávéház. A vidéken még rosszabbak az állapotok. Az utóbbi években 1200 kisebb népkönyvtárt létesítettek, ez valóban fényes eredmény, de a nagyközönség részére szükséges könyvtárak ügye erős gyamolításra s lankadatlan akcióra szorult. A szerző azt kívánja, hogy ne csupán szétszórt segítségben részesüljenek a könyvtárak, de egy teljesen kidolgozott, egyöntetű program alapján rendszeres munkatervvel, az egész vonalon megkezdődjék a magyar könyvtárügy rendezése és összes közkönyvtáraink — megnyitása.

+ **Anglia új primásáról.** Az anglíkan államvallás fejének, az új *canterburyi* érseknek, akit VII. *Edward* király legutóbb erősített meg állásában, másfelől miltó korona évi tiszta jövedelme van, s hozzá jól is nőstül, mert elvette a harmadik elődjének: *Tait* primás érseknek leányát. *Davidson* Tamás az új érsek, alig ötvenöt éves, tehát fejedelemi jövedelmét valószínűleg sokáig fogja élvezheti, amibe családi boldogság is járul. Angliában sokatja szabadság van, s nyilván ezekhez tartozik az is, amit a következőkben írunk le: Alighogy *Davidson* elődje, a nyolcvan-két éves öreg *Temple* behunyta a szemét, királyi dekretum érkezett a canterburyi káptalanhoz, amelynek szabadságában áll az érseklet választani. S így szólott a királyi levél:

Legkegyelmesebb óhajításunk, hogy a canterburyi prépost és káptalan ösi jogainak értelmeben érsekválasztás végett összeüljön, amire föl is hatalmazzuk: azonban *kegyesedünk ajánlani* kedvelt hívűnket: *Davidson* Tamást.

A káptalan pedig sietelt az új érseket — egyhangulag megválasztani; olyan foganattja volt ennek a királyi kegyes ajánlásnak.

+ **A egyiptomi sajtó.** Az egykori Faraók országának nagy és igen fejlett sajtója van. Az arab és francia nyelven megjező *Revue* A. *Mahr*g című folyóirat érdekes kimitást közöl az egyiptomi sajtóról. Egyiptomban most százhusz különböző újság és folyóirat jelenik meg. Ezek közül nyolcvanhat arab nyelven, harminchárom francia vagy angol nyelven. Az arab újságok között harminc politikai és közgazdasági, kétfő éleláp, tíz vallásos tartalmu, hét jogi, öt orvosi és kettő mezőgazdasági, a többinek nincs határozott karaktere. A francia és angol nyelvű újság mind politikai, egynek kivételével, amely szabadkömves lap.

KÖZGAZDASÁG

Ipar és kereskedelem.

A gyárilap érdekében. A földmivelségi miniszterium a következő átiratot intézte valamennyi vízrendező és vízhasználati társulathoz és valamennyi ilyen társulat élén álló miniszteri biztoshoz:

A Magyar Gyárilapok Országos Szövetsége, utalva a még mindig tartó üzemtelenségre és munkabizonyra, amelynek a fél folyamán káros következményei lehetnek, a m. kir. kereskedelemügyi miniszter urhoz intézett részletes előterjesztésben különböző intézkedéseket hozott javaslata; ezek sorában azt is, hogy a vízrendező és vízhasználati társulatok tervezett beszerzéseik sürgős megrendelésre felszólíttatának. Részemről is méltányolva az általános gazdasági pangástól érzékenyen sújtott hazai ipar kedvezőtlen helyzetét: a kereskedelemügyi miniszter urtól vett ez irányú felkérés alapján felhívom a társulatok figyelmét arra, hogy a hazai iparnak jelentékeny segélyre lennének azaz, ha fellezettel bíró ipari szükségleteiket — természetesen kizárólag hazai vállalatoknál — mielőbb beszerzik, illetve megrendelik. Bizton vélek számíthatni arra, hogy a jelzett irányban a társulatok hazafias buzgalommal fognak eljárni. Kiss s. k. államtitkár.

A könyvkivonatok illetékessége. Lányi Leó, a budapesti kereskedelmi kamara elnöke a polgári perrendtartásnak a könyvkivonatok illetékességéről szóló paragrafusában a következő meghívót bocsátotta ki:

A polgári perrendtartási törvényjavaslat 34. §-ának módosítása ügyében az ország összes kereskedelmi és iparkamarái, a kereskedői és ipari szaktestületek részéről megindított mozgalom még nem járt a kívánt eredménnyel, amennyiben a képviselőház igazságügyi bizottsága a törvényjavaslat állapotját tette a magáévá. Több helyről megnyilvánult időlegesen szerint a kereskedői- és iparoskörök ebben meg nem nyugodhatnak és az a kívánság merült fel, hogy az esetleg teendő további lépések megbeszélése végett a mozgalomban eddig is résztvevő testületek képviselőinek bevonásával érkezeljen tartásuk. Ennek fogva fölkeri a testületeket, hogy a január 25-ikén (vasárnap) délelőtt 11 órakor a budapesti kereskedelmi és iparkamarában (V. Szemeru-utca 6.) tartandó értekezletre képviselőjüket kiküldve a azok nevét lehetőleg az értekezlet előtt az előzők közéjé.

A Magyar Kereskedelmi Csarnok választmánya hasznii Jellinek Henrik elnöklele alatt ma ülést tartott, amelyen tudomásul vették, hogy az utolsó ülés óta két újabb szakosztály alakult és hogy két további szakosztálynak az alapítása folyamatban van. Ezután maróthi Fürst László alelnök a következő indítványt terjesztette a választmány elé:

Azoknál a törekvéseknél miket a Bosznia-Hercegovinával való összeköttetésünk fejlesztésénél követünk, lehetetlen figyelmen kívül hagynunk éppen a forgalomban azt a természetét, mely a régi Bosnyákországgal és Hercegovinával való összeköttetésünk alapul szolgál. Ez a forgalom régebben főként arra szorítottok, hogy ezeknek a természeti kincsekben, nyereségben oly gazdag országoknak terményei nagyrésztben a mi piacainkra kerültesse értékesítés céljából és azok ellenértékéért nagyrészt a mi piacaink szerették be ipari és egyéb fogyasztási szükségleteiket a bosnyák és hercegovinai kereskedők.

Bosznia- és Hercegovina okkupálásával joggal remélhettük, hogy ez a kölcsönös forgalom rohamosan fog emelkedni, annál is inkább, mert éppen az okkupáció és annak nyomán hata más mértékkel terjedő kulturának legnagyobb hatása, a vallási viharok megszüntetése, leginkább abban nyilvánult, hogy az igénytelenség megszűnt és a fogyasztás mindennemű szükségleti cikkeiben rohamosan fokozódott. A közlekedési viszonyok javultával még csak tovább fokozódott ez a forgalom. De sajnálatul kellett tapasztalunk, hogy a modern közlekedési eszközök inkább szolgálták a nagyobb távolságoknak, a külföldnek és éppen a magyar székesfőváros is sokat veszített mint közvetítő piac abból a szerepből, mit mint a boszniai-hercegovinai termények értékesítésére legalkalmasabb modern piac azelőtt betöltött. Ennek sokiélek az okai, de ezek közé tartozik föl-tétlenül az is, hogy az érinkezésben nélkülözöttük a közvetítésnek azt a legmodernebb eszközt, mely beilleszkedve a közlekedési eszközök szervezetébe, ott ma már mintegy nélkülözhetetlen szükséglet pótol. A távbeszélő értjük, mely mint helyi érinkezési eszköz ma már nagy szolgálatára van például a szerzőjői kereskedelemnek is de határtalan előnyre válnék az egész boszniai-hercegovinai kereskedelmi forgalomnak, illetve annak a forgalomnak, mit mi rendszeres és céltudatos törekvéssel igyekeznék a magunk piacai számára biztosítani. A két év előtti látogatás Bosznia-Hercegovinába és az annak nyomán tett vizionáló-gatás bebizonyította, hogy a készség és igyekezet megvan a megszálított tartományok kereskedőkönéségénél arra, hogy velünk olyan élnék kereskedelmi forgalomba lépjenek, mely messzire tisztárazhatná az egykor oly élnék és a mi részünkről most sajnosan nélkülözött tárgalmat. Ha azt akarjuk, hogy határozott eredményekkel járó kezdeményezésünknek a kívánt sikere biztosítva legyen, semmit sem szabad elmulasztanunk, mi ennek előnyre válnék és éppen azért indítványozom, hogy tegyen a Magyar Kereskedelmi Csarnok sürgősen lépéseket aszránt, hogy egyelőre Szerajóval, később

pedig Moszttárral, illetve a dalmát tengerparttal telefonösszeköttetés létesítessék és ez iránt keresse meg a kereskedelemügyi miniszter ó nagyméltóságát. A választmány az indítványt egyhangúlag elfogadta. A folyó évben tartandó rendező évi közgyűlés határnapjától f. é. február hó 15-ikét tűzték ki. A postatakarékpénztári utalványok gyorsabb kézbesítése érdekében a választmány átiratot jog a postatakarékpénztár igazgatóságához intézni. — A nagykir. államvasutak helybeli pályaudvarai ünnepponkon, valamint a vasárnapra eső országosvasári napokon az irodai, valamint raktrái órák megváltoztatása tárgyában a választmány megkeresést határozott az államvasutak igazgatóságához intézni. A 6 fillér értesítésért járó illeték beszerzésére vonatkozólag Szűcs Zsigmond egyesületi tag indítványára elhatározták, hogy az egyesület a kereskedelmi miniszterhez indokolt felterjesztést intéz.

A magyar textilgyárosok országos egyesülete tegnap Weiss Berthold országgyűlési képviselő elnöklele alatt választmányi ülést tartott, amelyen cselei Herceg Péter alelnök, Mautner J., Klinger E. szurdai Weiss Leo, budai Goldberger B. és más textilgyárpárosok résztvettek.

Az ülés megnyitása után jelenti Weiss Berthold elnök, hogy a vám- és kereskedelmi szövetség, illetve az autonóm vámtárlap tárgyában az egy esztől által a kormány elé terjesztett emékirat illetékes köröknel teljes méltánylással talált és az abban foglalt vezérlevek és javaslatok, különösen a javaslatba hozott tartálytelek a miniszterelnök urnak enunciaciói és a nyert bizalmas értesülések szerint a két kormány tárgyalási alkalmával nagyban és egészében érvényre jutottak és elhagadtak. Az elnök jelentését a jelenlévők örömdentes tudomásul vették. Dr. Kerecsi egyesületi titkár az egyesületi iroda tevékenységéről tett jelentést. Ezután a kereskedelemügyi miniszternek több rendbeli, a textilszakmába vágó vállalatnak állami támogatás iránti kéromére vonatkozó leiratát tárgyalták és az egyesület álláspontjának körvonala-zása mellett az idevágó és fölterjesztendő javaslatokat megállapították. A fevgyházakban tűzött szövőipari munkának a textiliparra kiható káros következményeit tekintetében kifejlődött élnék vita után elhatározták, hogy a nagyvendei szamosújvári, illavai fevgyházakban továbbá a kassai javítóintézetben és a horvátországi fevgyintézetekben üzemben lévő szövő- illetve kötélverőműhelyek tárgyában felterjesztés intéztessék a kereskedelemügyi és igazságügyi miniszterekhez, amelyben utalással a csekéy munkabérről számoló, fűtési, világítási és egyéb üzemkötségektől menten, befektetések törlesztésével és leírásával nem kalkuláló vállalkozók és bérlők által a szabadiparra gyakorolt nyomásot versenyre, e visszaszűrés megszüntetése végett kérelmezik, hogy a fevgyemcunka csak olyan cikkekre és olyan mennyiségekre szoríttassék, amelyek magukban a fevgyházakban kerülnek fogyasztás alá. A textilgyárak munkaideje alatt betartandó munkaszünetek beosztása tárgyában az egyesület az üzem és munkamivelétek folytonossága és meg nem szakíthatása által indokolt könnyítéseket kér a kereskedelemügyi minisztertől. A kereskedelmi üzeleket átruházásáról szóló törvényjavaslat tárgyalása és néhány folyó ügynek elintézése után az elnökségnek közönetet szavaztak, mire az ülés véget ért.

A szesz technikai alkalmazása. Az Országos Ipari egyesület összes szakosztályainak tegnap délután lovag Falk Zsigmond elnöklele alatt tartott ülésén Klemp Gusztáv és Jalsovics Géza tanárok tartottak előadást a szesz technikai alkalmazásáról. Az előbbi a szesznek világítási, fűtési, háztartási stb. célokra való alkalmazásáról, az utóbbi a szesznek motoroknál való alkalmazásáról értekezett.

Klemp Gusztáv a felolvasás bevezetésében azt a kapcsolatot fejtegette, amely a mezőgazdaság és a szeszipar közötti ennál, majd utalt arra, hogy a rendelkezésre álló energia-források fogynak vannak, miért is más források után kell nézni. Ilyen forrás a szesz, amely tezés szerinti mennyiségben termelhető. Bemutatta a különböző fűtő és világító-eszközöket, amelyek szeszszel táplálkoznak. A szesz ipari értékesítését a denaturált szesznek még mindig aránylag magas ára és az nehezíti meg, hogy a kereskedésben nem mindig kapunk megfelelő erősségű árut. Ismertetést bevezetve, azt a kérelmet terjesztette az egyesület igazgatósága elé, hogy tradíciójához híven a szóban-törő kérdés megoldását is hathatós támogatásában részesítse.

A nagy tetszéssel fogadott felolvasás után Jalsovics Géza tanár foglalta el az előadói székét, aki megvilágította ezután a szesz elnyelhet más erőforrások fölött, arra az eredményre jut, hogy a szesznek adókedvezményekkel lehetne olcsóbb árat és így nagyobb elterjedést biztosítani. Így módos busz év muiva fokozatosan szesziparunk évi termelése 60 millió kilogrammal volna több a manál összesen tehát évi termelésünk 382 millió liter spiritusra rugna. Előadása végén csatlakozott előadótársai indítványához.

A nagyérdemű előadás után élnék beszéressere támadt. Vörös László volt államtitkár nem járult a javaslatához, mert abban egyoldalú gazdasági törekvés támogatását látja. A mezőgazdasági szeszgyárak termelésének fokozását jórosultnak tartja, amíg nem ütökik más legitim érdekeket. Mint az Országos Molnárégyesület elnöke, a legnagyobb meglepetést és körütekintést ajánlja a kérdés eldöntésénél.

Zorád István, dr. Szilágyi Gyula és Gelléri Mór igazgató felszólalása után még az előadók reflektáltak a felhangzott észrevételekre, mire az elnök bezárta a vitát és kimondotta, hogy az előadói indítvány a végrehajtó-bizottság elé fog terjesztetni. Ezzel az ülés véget ért.

Fizetőképességek. A bécsi Creditoren-Verein a következő fizetőképességeket jelenti: Seelinger

Ede kereskedő Borosfő, Abrányi és Kohn cég Ujvidék, Reisinger Lázló kereskedő Jánosváza.

Szesszárak. A kontingens nyersszesz ára Budapestén 36.50 korona pénzben, 37.50 korona áruban. Bécsben az irányzat valamivel gyengébb. A kontingentált készárú 39.60 korona pénzben, 40.— korona áruban.

Vetőmagvak. (Mautner Ödön jelentése.) Vörösherepag. (Lóhere). Az egész világ termelőhelyein immár meggyőződtek, hogy oly rossz magtermés, mint az 1902. évben már tíz év óta nem volt. Ezen tényállással a gazdáknak okvetlen számolniuk kell, ha nem akarják kockáztatni, hogy részben vetőmag nélkül maradjanak, mert ki van zárva, hogy az idei készletek elegendőek a már amugy is évről-évre emelkedő szükségletet. Örvendünk, hogy tudósításainkban kezdetől fogva helyesen ítéltük meg a helyzetet, hogy azok a tényállásnak megletelek és különösen, hogy a termelői érdeket előmozdították és védtek. Az elmondottak után nem hiszünk, hogy tévednénk, ha mindazoknak, kiknek vetőmagra van szükségük, azt tanácsoljuk, hogy szükségletüket minél előbb fedezék, mert sok orosz gazda és gazdasági egyesület ajánlatlételre szőlította fel a budapesti piacot és néhány 100 mázsa herét Oroszországtól már meg is vett. A jelenlegi magas árak nem akadályozzák meg a forgalom élnökségét, mert általános azon vélemény, hogy a készletek következtében csak kisebb területeket lehet majd bevetni, mint különben, minek természetesen következménye, hogy jövőre a termés nem lesz igen nagy. Lucernamag. A helyzet nem javult. A kínálat gyenge, a kereslet is csekély, úgy, hogy az egész üzletmenet kedvtelen volt. Takarmányipamag. Közönséges kereskedelmi áruból az utóbbi időben meglehetősen nagy volt a kínálat, de az impregnált mag iránt oly nagy az érdeklődés, hogy a keresletnek megfelelő mennyiség nem igen lesz úgy beszerezhető, mint tavaly, mert a kedvezőtlen évi időjárás következtében nem termet elég oly minőségű répagam, amely alkalmas volna az impregnálásra. Balcium. Világos árut keresnek kivétel, míg közpese minőségű áruból egy nagyobb tétel vettek meg 13½ koronáért 50 kg-ként az termelőállomás. Bükkyöny hanyatló irányzat mellett a kínálat igen nagy. Muharmag a folytatódólag magas követelések következtében ninos forgalom. Jegyzések nyersárúkról 50 kgkint Budapestén: Lóhere 62—76 korona. Lucerna 55—63 korona. Muharmag 9½—10½ korona. Balcium 12½—14½ korona. Bükkyöny 7—7½ korona.

Szertés-konzumvásár. (A székesfővárosi szertés-vásár és közvágóhid intézősége.) Január 23-án. Főhajtás: Zsirsértés, egymint öreg I. rendű 850 kilogramm felül — darab, II. rendű 280—350 kilogramm — darab, kanló — darab, silány — darab, fiatal nehé 300 kilogramm felül 157 darab, közép 220—300 kilogramm — darab, könnyű 220 kilogramm — darab, süldő — darab, malac — kilogramm — darab. Összesen — darab. Huszértés egymint: nehé 800 kilogramm felül — darab, könnyű 280—300 kilogramm 99 darab, süldő — darab, malac 40 kilogramm 57 darab. Összesen — darab. Főhajtás Összege 1502 darab. Előző napi maradvány 195 darab, összesen 1697 darab. Eladott 1271 db. Maradvány 428 db. A vásár irányzata közpese. Az árak szilárdak. — Következő árnyazatok: Zsirsértés: Öreg I. r. 350 kgr.-on felül 98—104 fillér, II. rendű 280—350 kilogramm 96—102 fillér, elejlettel 85—90 fillér, silány — fillér, fiatal nehé 300 kilogramm felül 100—104 fillér, fiatal közép 220—300 kilogramm 96—104 fillér, fiatal könnyű 220 kilogramm 90—96 fillér, süldő — fillér, malac — fillér, huszértés: Nehé 300 kilogramm felül — fillér, könnyű 140—300 kilogramm — fillér, süldő — fillér, malac 40 kilogramm — fillér. Árak minden levonás nélkül, kilogrammonként, elősúlyban.

A budapesti gabonatorzsda.

Budapest, január 23.

Nyugodt irányzat mellett 1900 métermáza buza került a forgalomba változatlan árrakkal.

Rozsban tartott volt az irányzat. Más gabonaművekben nem változtak az árak.

Eladott:
Buza. Tiszavízvási: 100 mm. 82 k. 8 K. 65 f., 100 mm. 82½ k. 8 K. 65 f., 400 mm. 81½ k. 8 K. 62½ f., 100 mm. 81 k. 8 K. 62½ f., 1700 mm. 81 k. 8 K. 60 f., 930 mm. 81 k. 8 K. 62½ f., 100 mm. 81 k. 8 K. 67 f., kevert, 100 mm. 80½ k. 8 K. 60 f., 200 mm. 80½ k. 8 K. 57½ f., 400 mm. 80½ k. 8 K. 55 f., 500 mm. 80½ k. 8 K. 52½ f., 500 mm. 80½ k. 8 K. 50 f., 400 mm. 80½ k. 8 K. 55 f., 700 mm. 80½ k. 8 K. 50 f., 100 mm. 80½ k. 8 K. 45 f., 300 mm. 80 k. 8 K. 60 f., 200 mm. 80 k. 8 K. 57½ f., 300 mm. 80 k. 8 K. 50 f., 300 mm. 80 k. 8 K. 50 f., 100 mm. 79½ k. 8 K. 40 f., 200 mm. 78 k. 8 K. 35 f., kevert, 100 mm. 78 k. 8 K. 40 f., 150 mm. 78 k. 8 K. 40 f., 100 mm. 78 k. 8 K. 35 f., 100 mm. 78 k. 8 K. 20 f., kevert, 100 mm. 78 k. 7 K. 970 f. tiszks.

Fehérmelegy: 500 mm. 78 k. 8 K. 30 f., Tolnai: 400 mm. 72 k. 8 K. 20 f.
Pestmelegyvidéki: 1500 mm. 81 k. 8 K. 40 f. sárga, 100 mm. 81 k. 8 K. 35 f., 100 mm. 79 k. 8 K. — f. sárga, tiszks. 800 mm. 78 k. 8 K. 15 f. sárga, 200 mm. 78 k. 8 K. 15 f. sárga, 1000 mm. 78 k. 8 K. 15 f. sárga, 1000 mm. 78 k. 8 K. 15 f.
Felsőmagyarországi: 100 mm. 78 k. 8 K. 05 f., 300 mm. 78 k. 7 K. 95 f., 200 mm. 76 k. 7 K. 97½ f.
Bánsági: 240 mm. 77 k. 8 K. — f., 100 mm. 76 k. 8 K. — f.
Bácskai: 1300 mm. 80 k. 8 K. 55 f., 1600 mm.

79 k. 8 K. 80 l., 100 mm. 76-5 k. 8 K. 27 1/2 f., 100 mm. 78-5 k. 8 K. 27 1/2 f.
 Verbódszi: 500 mm. 77-5 k. 8 K. 32 1/2 f.
 Raktáráru: 500 mm. 78 k. 8 K. 30 f.
 Mind három hónapra.
 Rossz: 400 mm. 6 K. 70 f. paritásra.
 Arpa: 300 mm. 6 K. — f. paritásra.
 Késpénztelés mellett.
 A készárú hivatalos jegyzése a budapesti áru- és értéktőzsde s-ökai szerint készpénzben 50 kilogrammonként. — A minőség hektoliterenként és kilogrammonként.

B u z s a	Kiló	Kilogramm		Kiló	Kilogramm	
		K.-tól	K.-ig		K.-tól	K.-ig
Tiszavideki u	76	0	0	20	8,50	8,40
"	77	0	0	31	8,55	8,60
"	78	0	0	32	8,60	8,65
Fehérmegyeri	78	0	0	33	8,65	8,70
"	79	0	0	34	8,70	8,75
"	79	0	0	35	8,75	8,80
Festővidéki	79	0	0	36	8,80	8,85
"	79	0	0	37	8,85	8,90
"	79	0	0	38	8,90	8,95
Bánási	79	0	0	39	8,95	9,00
"	79	0	0	40	9,00	9,05
"	79	0	0	41	9,05	9,10
Békési	79	0	0	42	9,10	9,15
"	79	0	0	43	9,15	9,20
"	79	0	0	44	9,20	9,25
"	79	0	0	45	9,25	9,30

Egyéb gabonafélék		Kiló	Kilogramm	
			K.-tól	K.-ig
Rossz u	alagondu	70-72	6,80	6,8
"	alagondu	70-72	6,80	6,8
Arpa u	lakaranyu	90-97	5,70	5,85
"	egyetni való	90-97	5,50	5,60
Zab u	sörözökre való	90-97	5,40	5,50
Tengeri u	bánási	90-97	6,15	6,20
"	másméni	90-97	6,00	6,00
Repece u	káposzta	90-97	10,00	10,50
"	bánási	90-97	6,00	6,00
Köles u	bánási	90-97	6,75	6,00

A határidőszlet folyamán a következő kötések történtek:
 Áprilisi buza 1903. : 7.75-7.78-7.74-7.73
 Áprilisi rozs 1903. : 6.69-6.68
 Áprilisi zab 1903. : 6.14
 Májusi tengeri 1903. : 5.88
 Augusztusi reepe 1903. : —

Déli egy óraker a következő záróárakat állapították meg hivatalosan a tőzsdén:
 Áprilisi buza 1903. : 7.72-7.73
 Áprilisi rozs 1903. : 6.68-6.69
 Áprilisi zab 1903. : 6.14-6.15
 Májusi tengeri 1903. : 5.83-5.84
 Repece augusztusra 1903. : —
 Délután fél 5 óraker zárul:
 Áprilisi buza 1903. : 7.73-7.74
 Áprilisi rozs 1903. : 6.69-6.70
 Áprilisi zab 1903. : 6.15-6.16
 Májusi tengeri 1903. : 5.82-5.83
 Augusztusi reepe 1903. : —

A budapesti értéktőzsde.

A mai tőzsde kedvező külföldi jeleésekre szilárd volt és a forgalomba került értékek emelkedtek, később azonban bécsi eladásokra mérsékelten gyöngültek. Az általános irány pedig szilárd maradt.

Valuta és ércáru változatlan.
 Az előtőzsde kötések: Osztrák hitelrészvény 695.—697.50. Magyar Hitelezés 742.50-744.50. Leszámlitólbank részvény 468.50-469.25. Jelzőlogbank részvény 493.50-494.—. Államvasuti részvény 694.50-696.25. Városi villamosvasut részvény 824.25 korona.

A déli tőzsdén a következő értékekben volt forgalom: Aranyjárdék 121.30 százalék. Koronajárdék 99.34-99.45 százalék. Fővárosi kölcson 98.20 százalék. Magyar Hitelezés részvény 743.25-744.25. Jelzőlogbank részvény 493.75-494.25. Leszámlitólbank részvény 469.—. Osztrák hitelrészvény 696.50-697.50. Magyar Földterhmentesítési kötvény 99.85. Salgótarjáni Kőszénbánya részvény 546.—547.50. Rimamurányi Vasmű részvény 487.50-489.—. Közúti Vasút részvény 628.—628.50. Városi Villamos Vasut részvény 824.50. Déli Vasut részvény 68-69. Államvasut részvény 695.25-696.50 korona.

Az utolsó zárlat: Osztrák hitelrészvény 699.—. Magyar hitelrészvény 745.—. Leszámlitólbank részvény 459.—. Rimamurányi vasmű részvény 488.—. Osztrák-Magyar államvasuti részvény 696.—. Közúti vasut részvény 625.50. Városi villamos vasut-részvény 824.50 korona.

A budapesti terménytőzsde.

A terménytőzsdén a szezonserű hangulatnak megfelelően alakultak az árak és végül a terménytőzsdéi árjegyző-bizottság hivatalosan a következő ár-talományokat állapította meg:

Jegyzék: Heremag: luonra magyar 52.—60.— korona, vörös aprószemű 60.—62.— korona, vörös erdélyi — korona, vörös bánási — korona, középszemű 65.—70.— korona, nagyszemű 70.—78.— korona. Liszonszír: budapesti 71.60-72.— korona, vidéki — korona. Táblaszalonna: 4 légszártított vidéki — korona, városi 4 darabos 61.—61.60. korona, 3 darabos 68.—63.50. korona, tüstölt — korona. Szilva: boszniai, szokás szerinti minőség 14.50-15.— korona, 120 darabos — korona. 100 darabos 15.50-17.75 korona, 85 darabos 18.50-19.— korona, azonnaliszállításra. Szerbiai szokás szerinti minőség 13.—13.20.

korona, 100 darabos 14.—14.25 korona, 85 darabos 18.—18.50 korona. Szilva: slávniai 17.50-18.— korona, szerbiai 15.50-16.— korona, azonnal való szállításra.

A bécsi értéktőzsde.

A parlamenti helyzet kedvezőbb felfogása egy itt, mint Budapesten, valamint a kedvezőbb külföldi jelentések és a járdék-konverzió keresztülviteléhez jeltűdt remények a mai előtőzsdére kedvezőleg hatottak, miáltal a fellel irányuló ármozgalmak még jobban fejlődött. Hitelezésnek prémiumvásárlásokra állandóan éntek keresletnek örvendettek és bankpapiro, valamint egyes sorompó-értékek is erőteljesen fölem-dültek. A dohányrészvények és török sorsjegyek ár-folyama párisi ösztölnzésre ismét emelkedett. A szá-lítási értékeket és bányapapirokat azonban elha-nyagolták.

A déli tőzsde kezdetén Lánderbánk-részvények tetemesen emelkedtek, a többi értékek azonban alig változtak.

A tőzsde további lefolyásában sorompó-papirok általános csendes forgalom mellett tartottak.

1 óra 30 percker az irány csendes forgalom mellett szilárd.

Zárlat, 2 óra 30 percker tartósan barátságos.
 Bécs, január 23. (Magyar értékek számla) 4 1/2%-os aranyjárdék 121.15. Liszai és szegedi kölcson-sorsjegy 161.—. Magyar vasuti kölcson ezüsten —. Magyar keleti vasuti állami kötvény —. Magyar leszámlitól- és pénzügybank 457.50. Rimamurányi vasműrészvény 485.—. Magyar koronajárdék 99.45. 4%-os Magyar földterhment. kötvény 99.50. Magyar hitelbank részvény 743.50. Magyar nyerményi kölcson sorsjegy 201.50. Kassa-oderbergi vasuti részvény —. Magyar keresk. bank —. Magyar cukorpapir —.

Bécs, január 23. (Osztrák értékek számla) 4 1/2%-os papírjárdék 101.20. 4%-os osztr. aranyjárdék 121.—. 1860-os sorsjegy 156.50. Osztrák hitelrészvény 437.—. Angol-osztrák bank —. Bécsi bankjegyesület 469.—. Osztrák-magyar bank 1565.—. Déli vasut 58.25. Dunagőzhalászi részvény 902.—. Dohányrészvény 246.50. Császári és királyi arany 11.33. Német bankváltók 17.12. 4 1/2%-os ezüst járdék 101.15. Osztrák koronajárdék 101.45. 1864-k-i sorsjegy 249.—. Osztrák hitelintézet részvény 698.75. Unionbank 451.—. Osztrák Lánderbánk 407.50. Osztrák-magyar Államvasut 694.75. Elbavölgyi vasut 454.—. Alpezi bányarészvény 393.—. 20 frank. arany 18.06.—. Londoni váltóár 236.85 Bécsi Tramway Lít B.—. Bécsi Tramway Lít A.—. Lipót kőb 326.—. Az irányzat nyugodt.

Bécs, január 23 (A Budapesti Napló tudósítójának telefonjelentése.) A délutáni magánforgalomban a zárlatok a következők voltak: Osztrák hitelrészvény 699.—. Magyar hitelrészvény 745.—. Angol-Osztrák bank 274.75. Bécsi bank-egyesület 439.50. Union bank 562.—. Lánderbánk 403.50. Osztrák-magyar államvasut részvény 695.80. Déli vasut 58.25. Elbavölgyi vasut 453.—. Eszacknyugati vasut részvény —. Dohányrészvény 246.50. Rimamurányi vasmű 488.—. Alpezi bányarészvény 393.—. Májusi járdék 101.20. Magyar korona járdék 99.45. 1860-s sorsjegy: 123.50. Német: birodalmi mársa 117.18-117.16. Napoleon-d'or 1907.

Külföldi értéktőzsde.

Berlin, január 23. (Tiszai tudósít.) A járdékok szilárdasága a nyugati tőzsdéken eljente javára vált a beföldi járdékoknak, amelyekkel magasabb árfoalmok mellett kereset. Bankok ártárók voltak csak bányáértékek mutattak mindjárt gyöngébb irányzatot. Hirt. azt, hogy a bányatuladók felhalmozták a számszindikátust. hogy egyes szénfajták fogyasztásának csökkenése miatt onként redukálja a termelést, de erről a tanács határozton. Koh- és szénrészvények realizációj nyomása alatt gyöngültek. Vasutak ártárók. Híjórési részvények ingadozók. Minden egyéb változatlan. Magánkamatlab 2 1/2%. UH mópézz 3%.

Berlin, január 23. (Zárlat) 4 1/2%-os papírjárdék —. 4%-os osztrák aranyjárdék 103.25. Elbavölgyi vasut —. Magyar koronajárdék 100.—. Osztrák-magyar államvasut 149.—. Kassa-oderbergi vasut —. Bécsi váltóár 85.30. Magyar vasuti beruházási kölcson —. Alpezi bányarészvény —. Disconto-Commandit 169.50. Általános vállamosági Edison 178.—. Geiselsberg 179.75. Laura-kőhő 217.80. 4 1/2%-os ezüstjárdék 101.60. 4%-os magyar arany járdék 102.—. Osztrák hitelrészvény 219.90. Déli vasut —. Károly Lajos vasut —. Orosz bankjegy 216.30. 4%-os új orosz kölcson 98.25. 1860-s dohányrészvény —. Olasz járdék 103.50. Magyar nitelbank —. Dynamit Trust 171.25. Harpen 165.80. Az irányzat szilárd.

Berlin, január 23. (A Budapesti Napló tudósítójának távriata.) Bécs forgalmában 4 1/2%-os magyar aranyjárdék 102.—. Magyar koronajárdék 99.80. Osztrák hitelrészvény 220.50. Osztrák-magyar államvasut 149.—. Déli vasut 16.10. Eszacknyugati vasut 216.30. Elbavölgyi vasut —. Orosz bankjegy készpénz —. Buschtiehradi —. Orosz bankjegy —. (Ultimeo) Lombard —.

Páris, január 23. (Zárlat) Osztrák-magyar államvasut —. 4%-os osztrák aranyjárdék 103.70. Osztrák Lánderbánk 445.—. 3%-os francia járdék 100.07. Ottománbank 605.—. 3 1/2%-os francia járdék —. Alpezi bányarészvény —. Déli vasut —. 4%-os magyar aranyjárdék 103.—. Párisi bankrészvény 1098. Olasz járdék 102.10. Francia törleszt. járdék 99.35. Osztrák földterhmentési részvény 1312. Török oronárészvény 370.—. Az irányzat szilárd.

Frankfurt, január 23. (A Budapesti Napló tudósítójának távriata.) Arlovicskó januárja. Ezú forgalomban Osztrák hitelrészvény 220.90. Német bank 215.80. Disconto 197.—. Berini kereskedelmi bank 180.—. Geiselsberg 176.80. Harpen 177.50. Laura-kőhő 218.—. Olasz járdék —. Az irányzat szilárd.

Hamburg, január 23. (Zárlat) 4 1/2%-os ezüst-járdék 101.10. 1860-s sorsjegy 157.—. Déli vasut 18.—. 4%-os osztrák aranyjárdék 103.75. Osztrák hitelrészvény 220.40. Osztrák-magyar államvasut 149.—. Olasz járdék 103.40. 4%-os magyar aranyjárdék 102.—. Az irányzat szilárd.

Budapest-kőbányai sertés- és kereskedelmi csarnok jelentése.

Január 23. A sertésüzlet irányzata: szilárd.
 A) Irtók sertések ára: 1.) Magyar elsőrendű: Oreg nehéz (páronként 400 kilogramm felüli súlyban) 122-124 fillérg. Oreg közép (páronként 300-340 kilogramm terjedő súlyban) — fillérg. Fialat nehéz (páronként 320 kilogramm felüli súlyban) 126-128 fillérg. Fialat közép (páronként 251-320 kilogramm terjedő súlyban) 125-126 fillérg. Fialat könnyű (páronként 250 kilogramm terjedő súlyban) — fillérg. II. Magyar s zedei: Nehéz (páronként 280 kilogramm felüli súlyban) — fillérg. Közép (páronként 240-280 kilogramm súlyban) — fillérg. Könnyű (páronként 240 kilogramm terjedő súlyban) — fillérg. III. Romániai: Nehéz (páronként 320 kilogramm felüli súlyban) — fillérg. Közép (páronként 250-320 kilogramm terjedő súlyban) — fillérg. Könnyű (páronként 250 kilogramm terjedő súlyban) — fillérg. IV. Romániai eredeti (Stachb). Nehéz (páronként 240 kilogramm terjedő súlyban) fillérg. Könnyű (páronként 240 kilogramm terjedő súlyban) — fillérg. V. Szerbiai: Nehéz (páronként 280 kilogramm felüli súlyban) 123-125 fillérg. Közép (páronként 240-280 kilogramm terjedő súlyban) 122-123 fillérg. Könnyű (páronként 240 kilogramm terjedő súlyban) 121-122 fillérg.

Sertésletészám 1903. jan. 21. napján volt készlet 21.749 darab. — 1903. jan. 22. napján lehajtatott — darab. — 1903. jan. 22. napján elszállított 351 darab, 1903. január 23. napjára maradt készletben 21.398 darab.

Napirend.

Napirend. Szombat, január 24. — Római-katholikus: Timot. — Protestáns: Timot. — Görög-orosz: (január 11.) Teodor. — Zsidó: Teobeth 25. Sabbath Waera. — Nap két óra 31 percker. — Nyugszik: 4 óra 31 percker. — Holn két óra 3 óra 52 percker reggel. — Nyugszik: 1 óra 13 percker éjjel.
 A miniszterek nem fogadják.
 A képviselőház kánnyaga fogad 11-12-ig.
 Téli kiállítás a Nemzeti Szalonban nyitva 9 órától 8-ig. Belépőj 50 fillér.
 Nemzeti Múzeum. Képlár és néprajzi osztály (Csillag-utca 15. szám alatt). Nyitva van délelőtt 9 órától délután 1 óráig.
 Téli kiállítás az Iparművészeti Múzeumban nyitva 5 óráig délután. Belépőj nincs.
 Mezőgazdasági Múzeum (Kerepesi-ut 72. sz.) délelőtt 9-10-1 óráig.
 Földművelésügyi intézet múzeuma nyitva délelőtt 10-1 óráig. Belépőj 1 korona.
 Szabadalmi Levéltár (Erzsébet-körnt 19.) nyitva délelőtt 9-1 óráig.
 Múzeumi könyvtár nyitva délelőtt 9 órától 1-ig.
 Akadémiai könyvtár nyitva 3-7-ig.
 Egyetemi könyvtár nyitva délelőtt 9-12-ig és délután 3-8 óráig.
 Menőügyesület helyiségei a Markó- és Sályom-utca sarkán, reggel 8 órától este 6-ig.
 Alakters a Városligetben nyitva egész nap. Belépőj 60 fillér.

Magyar Kereskedelmi Múzeum. Igazgatóság, kereskedelmi szaknyelvtár, tudakozó-osztálya és keleti miniatúr: V. kerület Váci-körnt 32. szám alatt. Hivatalos órák: délelőtt 9 órától 12 óráig és délután 3 órától 6 óráig. Hazai termékek állandó kiállítása és kereskedelmi történeti gyűjtemény, továbbá a hazai-párti kiállítás az üzletvezetés arányosait 12. osztályban, a városi ipar-csarnokban nyitva délelőtt 9 órától 12 óráig és délután 3 órától 6 óráig. A külföldi kiállítások központi üzlet-vezetése (Magyar kereskedelmi részvénytársaság) V. Váci-körnt 32. szám alatt.

Időjelzés.

— Az Országos Meteorológiai Intézet hivatalos jelentése. — Budapest, január 23.

Hazánk időjárás viszonyai az előző napival egyezők. Mig a magas nyomozólat alig változtatás, addig északnyugaton nagyterjedésű depresszió mutatkozik és a Földköz tengeren is sülyed a levegőnyomás. Közép-Európában az idő hideg és borult maradt. Nagyobb esők szórányosan voltak Francia- és Osztrákországban.
 Kiállítás: Egyelőre hideg idő várható, elvételre gyorsan havazással, később hőemelkedés valószínű.

Viz állás.

	Jan. 23.	Jan. 22.	Jan. 21.	Jan. 20.
Inn	Schöding — 1.70 1.70			
Duna	Passau — 1.29 1.04			
"	Bécs — 1.18 1.20			
"	Posony — 1.08 1.00			
"	Nomárok — 2.09 1.96			
"	Budapest — 1.87 1.88			
"	Pešť — 0.74 0.84			
"	Mohács — 1.39 1.28			
"	Gombos — 2.16 1.28			
"	Újvidék — 2.30 2.74			
"	Pancsova — 2.04 2.74			
"	Orova — 2.38 2.10			
"	Magyarfalva — 0.79 0.79			
"	Trenčín — 0.92 0.84			
"	Zeolna — 0.37 0.86			
"	Seer — 1.10 1.32			
"	Sz-Gothárd — 0.54 0.66			
"	Sárvár — 0.46 0.44			
"	Pétt — 0.26 0.16			
"	Opfán — 0.26 0.24			
"	Zákány — 0.29 0.00			
"	Bárcs — 0.53 0.35			
"	Keszik — 1.19 0.95			
"	Mitrovica — 0.20 0.20			
"	Mécs — 0.13 0.26			
"	M. Szardán — 0.20 0.26			
"	Zágráb — 0.64 0.40			
"	Szilak — 2.17 0.26			
"	Mitrovica — 0.20 0.20			
"	Mécs — 0.13 0.26			
"	Szatmár — 0.62 0.47			
"	S. Miklósy — 0.28 0.27			
"	Mitrovica — 0.20 0.20			
"	Hemona — 0.21 0.25			
"	Ungvár — 0.25 0.25			
Tisza	M.-Sziget — 0.13 0.10			
"	Tekoháza — 0.12 0.12			
"	N.-Váradi — 0.12 0.07			
"	Tokaj — 2.64 2.20			
"	Tisza-Váradi — 2.42 2.09			
"	Eszécsk — 2.55 2.74			
"	Csanádapálya — 2.62 2.79			
"	Eszécsk — 2.01 2.79			
"	Török-Becse — 2.61 2.11			
"	Titell — 2.55 2.17			
"	Báza — 2.42 2.09			
"	Topolya — 0.14 0.13			
"	Zemplén — 0.12 0.12			
"	Sajó — 2.21 1.99			
"	H.-Nemethi — 0.42 0.20			
"	Bereettyó — 0.16 0.18			
"	B.-Ujfalva — 0.21 0.01			
"	Csepca — 0.03 0.00			
"	H.-Váradi — 0.02 0.09			
"	Bélfalva — 0.04 0.04			
"	Tenka — 0.13 0.10			
"	Gurabony — 0.34 0.28			
"	B.-Váradi — 0.03 0.00			
"	Bákcs — 0.10 0.10			
"	Gyoma — 2.18 2.26			
"	Gy.-Fehérvár — 0.10 0.28			
"	Bonyháza — 0.32 0.30			
"	Sobornai — 0.00 0.00			
"	Arad — 0.22 0.24			
"	Mákó — 1.00			

gyógymód Kataphorése

IDEG és NEMI BETEGSÉGEK

radikális gyógyítására legjobban ajánljuk

Dr. MITZGER

Idváló gyógyhatásairól elismert intézet

Budapest, VI., Teréz-körút 44. I. em

Tapasztalt gyors és biztos eredmények folytatn honorarium teljes gyógyulás után fizethető.

A 14019. számú „Ujtások gőzhajó turbinákon” című, 1898. április 7-ről kelt, illetve a 19034. számú „Eljárás és gép gőzturbinák lapátfogainak egymáshoz való kapcsolására” című, 1900. február 21-ről kelt magy. szabadalmakra **vevők vagy engedélyesek kerestetnek.**

Szíves ajánlatok „W. G. 360” alatt Mosse Rudolfhoz Bécs, I. Seilerstätte 2. intézendők.

Cs. és kir. udv. szállítók.

Frakk-öltöny, Smoking-öltöny, Redingó-öltöny, Szalon-öltöny, Jaquet-öltöny.

Legnagyobb választékban, legújabb fazonban, csakis tiszta, gyapjuszövetből, olcsó **szabott árak** mellett

KOHN HEILMANN és FIAI

AZ „Angol szabó”-hoz, BUDAPEST, IV., Károly-körút 12.

Minden darabon ezen törvényes védjegyet látható.

Fióküzlet: Károly-körút 30. szám.

Miért szenved? mikor önnek a biztos gyógyulása a legrégebbi sebeknél is kiáltása van és majdnem mindig elkerülheti a fájdalmas operációt vagy amputációt, ha Thierry A. gyógyszerész egyedül valódi **centifolia-kenőcsét** használja, mely a sebek gyógyításában rendkívül jó hatással van, a fájdalmak enyhítésében pedig elérhetetlen. Valódi centifolia-kenőcs használata: a gyermekágyasok mellőjainak, a tojválasztás akadályainak, mellkeményedésnek, vérhonyonak, mindenféle régi bajnak, nyílt sebeknél lábakon és csontokon, sebeknél, söcsusz, dagadt lábknál, sőt csontszárazlasi is: gúttól, szurt, lőtt, vágott és roncsolt sebeknél; az idegtenestek kiválasztásánál, mint ivog- és faszilánk, homok, daratövis stb.; mindentelő daganat, kinyírás, karbunkulus, új képződmények valamint ráknál, körömmögrenél, körömdaganatnál, hólyagnál, menetesül kísébebedett lábknál, ná. Eggett sebek minden nemű, fagyott testrészek, a betegok tekvetői eredt sebeit, a nyakon támadt daganatokat, vérdaganatokat, fülbajt és a gyermekok sebesedését stb. Széküldése csak az Öregző elzőse és beküldése ellenében 2 tégely csomagolásnál, postai-ülséggel és szállítóléddel együtt 8 kor. 20 fillér. Számtalan elismerő bizonyítvány eredetiben megtekinthető! Mindenkét övök lamitványok vételűl és kérem vigyázzon, hogy minden tégelyben a cég: „Orangyal-gyógyszerár Thierry (Adolf) Limited Pragra” bejegyző legyék.

Thierry A. gyógyszerész balzsama és centifolia-kenőcs.

E két gyógyszerrel felismeretlenül szer, seholsem romlik el, ellenben minél régebb lesz, annál értékesebb és hatékonyabb, és nem a meleg, sem pedig a hideg nem árt nekik, így tehát az év bármely szakában használható. Majdnem mindig van hatékony és segítene. Legelőbb az orvos megérkezésétig, természetesen minden szabad hatáskörrel vagy ellőse szolgersoran ajánlunk hasonló, de hatékonyabb szereket használni, melyekről csak legelőbb a pómat dobják ki, hanem használjunk csak e mellett a két régi elismert, jó, olcsó, megbízható, amellett teljesen ártatlan, világhírű szernek, melyeknek minden családnál találniuk kellene lenni. Ahol a fent ismertetett védjegyekkel valódián kapni nem lehet, tessék egyenesen rendelni és címezni:

Thierry (Adolf) Limited Orangyal-gyógyszertára, Pragra Rohitsch-Sanerbrunn mellett.

Kézp. raktár Budapest: Török J. gyógyszerész. Zágrában: Mitichácz J. gyógyszerész és Bécsben: Erady C. gyógyszerész.

Minden sorsjegynek nyernie kell.

Olasz vörös kereszt sorsjegy

KAPHATÓ 24 havi részletfizetéssel.

Havifizetés: **1 darabra 2 korona.**

Már az első részlet letétele ellenében megküdöm a sorsjegyek sorozatát és azonnali tartalmazó részlettel azonnali játékkal.

Húzás már február 1-én

Főnyeremény 30.000 LIRA aranyban.

Fleissig Sándor bankháza Budapest, Erzsébet-körút 2. Üzelnökök felvetetnek.

Háziaszszonyok figyelmébe!

MEGJELENT A

HÁZTARTÁSI KÖNYVTÁR

SZERKESZTI: KÜRTHY EMILNÉ.

első három kötete.

I. KÖTET: Vegyes sütemények (tojás nélküli sütemények, hab-sütemények, sós sütemények) 175 recepttel (ára 60 fillér).

II. KÖTET: Különféle Italok * (hideg és meleg italok, szörpök, pezsgők) 182 recepttel (ára 60 fillér).

III. KÖTET: Gyümölcs befőzés 175 recepttel (ára 60 fillér).

Egy-egy kötet ára csinosan bekötve 60 fillér.

KAPHATÓ MINDEN KÖNYV- KERESKEDESBEN ÉS A KIADÓ ATHENAEUM IRODALMI ÉS NYOMDAI RÉSZVÉNY TÁRSULATNÁL BUDAPEST, VII. KER., KERESPESI-ÚT 54. SZ.

GUMMI

és hahólyag-különlegességek.

Artsmalatlan. Roule 1, 2, 3, 4, 6, 8 és 10 tucatja, hahólyag 2, valódi francia és angol gyártmány, teljesen bizonyos 2, 4, 6, 8, 10 tucatja, Capotes ameritans 2, 3, 4, 6, 8 tucatja, párisi eszacs 2, 3, 4, 6, 8 tucatja. Pessarium oclusivum frt 1.00—2.00-ig orvosi rendelésre. Diana-öv havibaj-köték 2 frt 50, Sfrt 50 kajakor darabja.

Magyar Orvosi Múszertárban Budapest, Kerepesi-ut 32. M. a. Rókus-körház templomával szemben. — Árjegyzék ingyen, zárt borítékban. 10 forintnyi bevásárlásnál 20% engedmény.

Butor

csak jó minőségű. (Házalozása, kredenc, ... vegdivány, asztal, szék, ... asztali, könyvtáskönyv, uri fotóelek, oltónak, szalonberendezés, tükörök, úgy egyenlők, a nagyon olcsón, oladás nagyban és kicsinyben. Vidékre gondosan csomagolva, birtalvva. Csak VI. Teréz-körút 40. számú Steinberger Házú Butoriparoznál.)

A KI Kossuth korát

alaposan ismerni akarja, azt a kort, amelyben Kossuth lángszelleme a hazát sorstól irányította, rendelje meg

1. Gracza György Az 1848-49-iki magyar szabadságharc története című nagy munkáját, a mely a szabadságharc legkimerítőbb forrásmunkája. — Az 24 díszképes, színes, 1500 illusztrációval 70 koronára.

2. Varga Ottó Az Arabi Vértanúk című művét, három mártír megölt emlékműve, számos illusztrációval, 120 koronára. Mind a két munka külön-külön vagy együtt is megrendelhető csekély hávi részletfizetésre a kiadónál: **Lampel R. (Wodianer F. és Fiai)** és az Kir. udv. Könyvtársédesben, Budapest, VI., Andrássy-út 51. szám.

Magy. kir. államvasutak. 32890. sz. 1902.

Pályázati hirdetés.

A m. kir. államvasutak Csap és Királyháza állomásán 1903. július hó 1-én a vasúti vendéglők bérelő lejár; ugyanazon időponttól számított három évi időtartamra ezen vendéglők bérelésére szennel zárt ajánlati tárgyalás hirdetik.

Az I. koronás bélyeggel és „Ajánlat a m. kir. államvasutak Csap, illetve Királyháza állomásán levő vendéglői üzlet bérelésére” felirattal ellátott, nemkülönben a kellő okmányokkal felszerelt, borítékba zárt és lepecsételt ajánlatok 1903. évi február 10-én, déli 12 óráig a m. kir. államvasutak doborezoni üzletvezetőség titkári hivatalához postai útkári, tértivevény nélkül nyújtandók be; külön-külön mindegyik vendéglőre, ugyanazon időpontig bérletpénz pedig négyezer korona készpénzben küldendő be a fűggetlenül az ajánlattól — a debreczeni üzletvezetőség gyűjtőpénztárába posta útján, jelen pályázati hirdetmény számára való hivalkozással. A vendéglők bérelésére vonatkozó „feltevételek nevezett üzletvezetőség III. (forgalmi és kereskedelmi) osztályában (Tisza-palota II. em. 25. ajtó) a hivatalos órák tartama alatt (d. e. 8—12 és d. u. 2—4 óráig) megtekinthetők, miert is az ajánlattevőkről feltételeztetik, hogy azokat ismerik és magukra nézve egész terjedelmükben kötelezőnek elfogadják.

A feltételekkel eltérő, vagy a kitzűzött határidőn túl beérkezendő ajánlatok figyelembe vételni nem fognak.

A m. kir. államvasutak fenntartják maguknak azon jogot, hogy a pályázók közül — tekintet nélkül a felajánlott bérzészeg nagyságára — szabadon választassanak.

A vendéglői-bélyeségek közül az III. oszt. étterem fűtés és világításáról a vendéglős saját költéséggel köteles gondoskodni, míg a III. oszt. vörös és étterem világítását és fűtését költéséggel fele részben a vasutaként, fele részben pedig a vendéglős viseli.

Kelt Debreczen, 1903. január 10-én.

Az üzletvezetőség. (Ütánnomás nem díjazt.)

Titkos betegségek

gyógyítására legjobban ajánlható 26 éven át szerzett kórházi és magánorvosi tapasztalatai alapján

Dr. Kajdacsy

v. cs. és kir. ezredorvos és kórházi főorvos

Biztos sikerrel rövid idő alatt gyógyít; húgycsőfolyást, hólyagbajot, sebeket, syphilist, bőrbajokat, elgyengült férfierőt, idősebbeknek is elektro Massage vagy Payhronpor által. Onfertőzést és annak utóbjait: ideg- és hátrgerincbajt és minden női bajokat.

— Rendel: 9 órától 4-ig és este 7—8-ig. —

Budapesten, Kigyó-utca 5. Clotild-palota (I. emelet).

Ajtáró ház. — Lift használat.

Levelekre válaszol, gyógyszeréről gondoskodik. Levél útján is biztos gyogysiker.

Titkos betegségek

gyógyítására ezen legrégibb kiváló rendelő intézet meglegén ajánljuk.

Dr. Halász

37 év óta a húgy- és nemi bajok szakorvosa, s ezen betegségeknek v. osztály-főorvosa a „Budapesti Nyilvános Gyógyintézetben”. Gyógyít syphilist, bujokáros fertőzést, vérbajokat, bőrkülsőket, folyást pónkát a húgyvezetékülsőket. Zottán eredményesül kezelni a **nyugos-ó hólyagbajokat** új gyógymódszerrel, valamint az ágybavázelést, hátrgerincbajokat és az elgyengült férfierőt gyorsan és tartósan gyógyítja.

Budapest, IV., Városház-utca 12. sz., II. em. Bemenet a lépcsőháznál. Külön váróteremmel. Rendelés d. e. 9—4-ig és este 4—8-ig. Méréskelti közelségi díj. Csak 10 koronával díjazott levelekre válaszlatik és gyógyszeréről a gondoskodás lesz.

és hahólyag, valódi francia gyártmány, eredeti párisi csomagolásban! Orvosilag ajánlván, feltétlen biztos és ártalmatlan! Arak koronaártekben!

Tucatonként: 2, 4, 6, 8, 10, 12.

Ered. amerikai udjonság! „Newerrip!” Felülmulhatatlan! Ruganyos! Elvitázhatalman! A jelenkor legjobb övszere!!!

Diana-öv (havi kötszer) 8—11 korona. Dusan felszerelt raktár: Irrigátorok, fecskendő, suspensoriumok stb. Női övszer: „Pessarium oclusivum” Menzinga tanár szerint orvosi rendelre adatik ki. Ára 3—5 korona.

Uj! „Auto Vaginal Spray”! a Uj! legbiztosabb és legkényelmesebb női különlegesség. Ára kor. 15.—

Figyelemre méltó!!! Legújabb cs. és kir. szabad. Keleti-féle sérvtűző pneumatikus gummi-vagy glicerin töltéssel.

Legújabb képes árjegyzéket, zárt borítékban, titkoktatás mellett küld:

KELETI J. orvos-sebész mű- és Budapest, IV., Koronaherceg-ut. 17.

Ezen specialista legjobban ajánlható szerfelett gazdag tapasztalatai alapján, melyeket rendelőintézetében és a kórház húgyszervi és bujokáros osztályán való működése alatt számos éven át szerzett.

Dr. FABINYI

specialista nemi bajokban emeritált kórházi orvos

gyökeresen és rövid idő alatt gyógyít a rendes foglalkozás megzavarása nélkül mindennemű

titkos betegséget

(húgycsőfolyást, sebeket, syphilist és onfertőzéstől támadt idegbajokat).

Meglepő az eredmény **FÉRFIÚ GYENGESEGNÉL (IMPOTENCIA)** még öregebb egyeknél is.

Levelekre díjtalanul válasz; kívánára gyógyszeretek

Rendelés delelőtt 9—3-ig, este 6—8-ig.

Budapesten, Erzsébet-körút 12. sz. (a New-York palotával szemben), földemelet. Bejártat a lépcsőnél. Külön váróteremmel.

